

Następny krok. Razem

Program wyborczy 2011

Platforma Obywatelska

Korekta:

Agnieszka Bąk, Magdalena Jankowska

Projekt graficzny i skład:

Agata Duszek, Julia Tabor – Koko Studio

Druk:

Mastimo sp. z o.o.

ISBN 978-83-933794-0-8

Następny krok. Razem

Program wyborczy 2011

Platforma Obywatelska

Spis treści

Słowo wstępne premiera Donalda Tuska	9
Cztery płaszczyzny inteligentnego rozwoju	21
1. Innowacyjność i kapitał społeczny	23
a) Edukacja od przedszkola do pracy zawodowej	26
• dzieci	27
• studenci	37
• uczelnie	42
b) „Od pomysłu do przemysłu” – kultura innowacyjnej przedsiębiorczości	47
c) Kultura	57
d) Polska cyfrowa	61
e) Kapitał społeczny	66
2. Rodzina i bezpieczeństwo	73
a) Bezpieczeństwo energetyczne i środowiskowe	74
b) Bezpieczeństwo strategiczne i obronność	80
• polityka obronna	80
• nasi sojusznicy	84

c) Polityka zagraniczna	87
d) Rodzina	99
e) Zdrowie	107
f) Sport	118
3. Wolny obywatel i efektywne państwo	127
a) Sprawne państwo	130
• wymiar sprawiedliwości	130
• sprawna administracja	137
• podatki i inne obciążenia	145
b) Rozwój regionalny	148
c) Infrastruktura	153
4. Stabilna gospodarka	161
• Bezpieczne pieniądze	169
• Emerytury i rynek pracy	171
• Rolnictwo	177
• Czyste środowisko	184

Szanowni Państwo,

w 2007 roku obiecałem Polakom zmianę. Dałem słowo: zmienimy styl uprawiania polityki. Nasze działania będą racjonalne i przewidywalne. Zaprezentujemy nowy typ przywództwa: odważny, broniący naszych interesów, ale nie agresywny. Zapewniałem, że ja i mój rząd będziemy z całych sił pracowali na rzecz podnoszenia jakości życia Polek i Polaków.

Mówiłem: potrzebujemy więcej zaufania, mniej podejrzliwości. Więcej współpracy nastawionej na realizację aspiracji Polaków i wykorzystanie historycznej szansy, jaką stworzyło przystąpienie do

Unii Europejskiej, a mniej kłótni. Więcej nadziei, mniej strachu.

Kiedy dziesięć lat temu powstawała Platforma Obywatelska, tworzyliśmy ją w proteście przeciwko złej polityce. Wiedzieliśmy, że musimy podjąć wyzwanie i pokonać zarówno tych, którzy zawłaszczyli wtedy państwo i demokrację, jak też tych, którzy w imię przełomu gotowi byli wywrócić wszystko do góry nogami, kwestionując nawet to, co sensowne i pożyteczne w polskich przemianach po 1989 roku. Tamten bunt podyktowany odruchem serca wkrótce wzmocniła idea „Polski obywatelskiej”, która do dzisiaj pozostaje naszym drogowskazem.

W 2007 roku zapowiedzieliśmy „dobrą zmianę”. Naszym celem było nie tylko odsunięcie PiS-u od władzy. Jeszcze ważniejsze były marzenia o silnej i nowoczesnej Polsce w zjednoczonej Europie, co traktujemy jako priorytet, który wynika z dogłębnego zrozumienia sensu naszych dziejów i racji stanu naszego państwa.

Od początku Platforma Obywatelska była miejscem spotkania i wspólnej aktywności różnych środowisk politycznych, a także zaprzyjaźnionych stowarzyszeń i organizacji, które podzielały nasze ideały, rozwijały działalność w lokalnych społecznościach, w swoich regionach i gminach. Naszą platformę programową tworzy więc synteza

wielorakich stylów i tradycji myślenia o państwie i demokracji. **Dlatego pośród nas są dzisiaj zarówno rzecznicy wolności i zmiany, jak też ciągłości i autorytetu**, konserwatywni liberałowie i chrześcijańscy demokraci, tradycjoniści i socjaldemokraci. Nie jesteśmy ani z prawicy, ani z lewicy. Jesteśmy partią otwartą dla wszystkich, którym bliskie są ideały obywatelskiego państwa. Takie państwo nie narzuca obywatelowi przekonań, nie poucza i nie wyklucza nikogo. Takie państwo akceptuje złożoność rzeczywistości, odrzuca radykalizm polityczny i przemoc, broni więc tego, co pozostaje nam najbliższe – spotkania **wolności i solidarności pod rządami prawa. Staliśmy się „Nowym Centrum”**.

Dzięki Waszemu zaufaniu rozpoczęliśmy u progu 2008 roku wielką modernizację państwa, mimo że w chwili przejścia przez nas rządów nikt nie wiedział, jak poważnej próbie zostaniemy poddani przez światowy kryzys i tragiczne wydarzenia w kraju. Dzieło modernizacji podjęliśmy we współpracy z Polakami we wszystkich zakątkach Ojczyzny, wykorzystując jak nikt dotąd w Polsce i Europie środki unijne. Ubiegamy się o następną kadencję, bo wiemy, jak z pożytkiem inwestować w rozwój i pozyskać nowe środki unijne do roku 2020. Wiemy, jak je wspólnie z Wami zagospodarować, by dokończyć budowę silnej Polski i zniwelować dystans dzielący nas od najbogatszych krajów Zachodu. Pomimo tak często rozemocjonowanej, ostrej polityki,

mój rząd starał się budować zaufanie społeczne. Zaufanie to w Polsce często towar deficytowy, ale z satysfakcją odnotowuję, że międzynarodowe badania wskazują, iż Polacy ufają sobie teraz bardziej niż cztery lata temu. To daje mi wiarę, że drugi etap modernizacji – marzenie o tym, by Polska stała się naprawdę nowoczesna i zamożna – jest w zasięgu naszych możliwości.

Jeśli chodzi o pierwszy etap modernizacji, wiele nam się udało. Nie tylko dlatego, że realizację naszych zobowiązań pokazują statystyki, ale też dlatego, że na własne oczy widzę, iż Polska – od Bałtyku po Tatry – stała się wielkim placem budowy. Na skalę dotąd w Polsce nieznaną budujemy autostrady i drogi lokalne, wielkie stadiony i Orliki, oczyszczalnie ścieków i nowoczesne laboratoria. Wierzę, że Polska jest na właściwej drodze. Drodze, na której konsekwentnie poprawiamy jakość życia ludzi – w mieście i na wsi.

Zgoda. Nie wszystkie rozpoczęte projekty zostały zakończone, nie uniknęliśmy błędów. Remonty są uciążliwe, przeszkadzają w codziennym życiu. Rodzą czasem naturalne zniecierpliwienie czy wręcz uzasadnioną złość.

Ale musimy mieć jasność, że wspólnymi siłami budujemy i modernizujemy nasz kraj w warunkach najgłębszego kryzysu gospodarczego na świecie

od ponad 70 lat. Widzimy, jakich spustoszeń dokonał on nawet w USA i w zamożnej Europie. Dla nas oznaczał, że nie wszystkie ambitne plany dało się zrealizować tak szybko, jak byśmy chcieli. Jednak dzięki rozsądnej polityce nasza gospodarka jako jedyna w Europie cały czas się rozwijała. Spotkały nas tragedie – katastrofa smoleńska i klęski żywiołowe. Ale zarazem te trudne okoliczności wewnętrzne i zewnętrzne pokazały ogromny potencjał naszego narodu i zdolność do przewyższania trudności.

Cztery lata naszych rządów pokazały, że koncepcja polityki opartej na zaufaniu do rozsądku, przedsiębiorczości i pracowitości Polaków dała rezultaty. Nie zgadzamy się z tymi, którzy dziś pomniejszają polskie osiągnięcia i twierdzą, że w Polsce wszystko jest źle. Z tymi, którzy sięją zwątpienie i próbują odebrać Polakom dumę z ich osiągnięć.

Ale kryzys światowy jeszcze się nie skończył. W wielu krajach Unii problemy z zadłużeniem i brakiem konkurencyjności dalekie są od rozwiązania, a my musimy dalej prowadzić rozsądną politykę wzrostu i stabilności. Dlatego jestem głęboko przekonany, że Polski nie stać na eksperymenty i niestabilność polityczną. Ubiegamy się o następną kadencję, bo umiemy poprawiać własne i cudze błędy. **Zdamy egzamin z rządzenia w trudnych, kryzysowych czasach – rządzenia w oparciu o politykę**

współpracy, dialogu społecznego i solidarności międzypokoleniowej. Także w przyszłości będziemy w duchu solidarności ważyć, ile środków przeznaczamy na przyszłość, a ile na godne życie Polaków dziś.

Teraz pora na drugi etap modernizacji, dokończenia budowy, którą rozpoczęliśmy. Proszę Was o poparcie, bo chcę z Wami tworzyć współczesną polską historię. Oto po raz pierwszy od odzyskania niepodległości w 1989 roku demokratycznie wybrany rząd ma szansę kontynuować przez kolejną pełną kadencję dzieło budowy silnej Polski. Ciągłość rządzenia pozwala mądrze wykorzystać zdobyte doświadczenia, a przy tej skali wyzwań i w obliczu kryzysu jest to w mojej ocenie bezcenne.

Jeżeli wygramy wybory, to następny etap budowania Polski przeprowadzimy lepiej. Musimy przejść od etapu podnoszenia efektywności i akumulacji kapitału do budowania zamożności w oparciu o innowacje i tworzenie przewagi konkurencyjnej opartej na wiedzy i kreatywności. Tylko tak dokonamy kolejnego skoku i wejdziemy do pierwszej światowej ligi. Pisałem o tym w marcu w artykule o trzeciej fali nowoczesności. Nazywam to etapem „inteligentnego rozwoju”. Jego podstawą będą kreatywność i współpraca. Kreatywność to nasz narodowy talent i wielka rezerwa, z której musimy w większym stopniu korzystać. Ale to nie

wystarczy. Musimy naszą kreatywność obudować nawykiem współpracy, współdziałania dla dobra wspólnoty – tej lokalnej, narodowej i europejskiej. Bez więzi społecznej, solidarności międzypokoleniowej i kapitału społecznego nikomu nie udało się zbudować zamożności.

Następna perspektywa finansowa z Unii i nasze własne środki staną się spoiwem między kreatywnością a współpracą, fundamentem, na którym oprzemy inteligentny rozwój i drugi etap modernizacji Polski. Pokazaliśmy, że jak nikt inny przed nami wykorzystujemy środki unijne. Prawie całość z 67 mld euro jest już rozdysponowana. **Dzięki naszemu doświadczeniu, ale także dzięki temu nowemu podejściu do współpracy i kreatywności, wykorzystamy jeszcze lepiej następne miliardy, które wynegocjujemy na lata 2014–2020. Mówimy tu o około 400 mld złotych środków unijnych i naszego własnego współfinansowania.** Będziemy wspierać i rozwijać kreatywność od przedszkola do uniwersytetu, w rodzinnej firmie i wielkim przedsiębiorstwie, w gminie i dużym mieście. Zależy nam na rozwoju i sukcesie wszystkich polskich gmin. Każda z nich ma swoją specyfikę, swoją kreatywność, którą nasze państwo wesprze. Kreatywność to energia młodych i pomysły artystów, to wynalazki inżynierów i przedsiębiorców. Państwo będzie w tych działaniach elastyczne, służebne wobec aspiracji Polaków, wsłuchujące się w ich opinie

i krytykę. Jeżeli 9 października okażecie nam zaufanie, to razem zrealizujemy wizję inteligentnego rozwoju i pozostaniemy liderem wzrostu w Europie.

Nasz program prezentuje konkretne działania, które składają się na wizję inteligentnego rozwoju Polski i trzeciej fali nowoczesności. Kreatywność, współpraca i dobre wykorzystanie środków unijnych i własnych będą podstawą wszystkich naszych działań. Podzieliliśmy je na cztery płaszczyzny:

- 1. Innowacyjność i kapitał społeczny**
- 2. Rodzina i bezpieczeństwo**
- 3. Wolny obywatel i efektywne państwo**
- 4. Stabilna gospodarka**

Konkretne działania w tych obszarach prezentujemy w szczegółach w naszym programie. Są tam sprawy duże i małe, ale łączy je to, że są ważne dla ludzi i będą służyły dalszej modernizacji Polski. Proszymy Państwa przedstawić przykładowe propozycje w nim zawarte. Niech staną się zachętą do przeczytania naszego programu.

- 1. Wynegocjujemy ponad 300 mld złotych w budżecie UE na lata 2014–2020 na nasz program inteligentnego rozwoju, który wesprzemy kolejnymi 100 mld złotych środków własnych.**

2. Płace sfery budżetowej, zamrożone ze względu na kryzys, zaczną ponownie rosnać. Podobnie jak konsekwentnie zwiększyliśmy płace nauczycieli, będziemy sukcesywnie podnosić wynagrodzenia innych ważnych społecznie grup zawodowych, zaczynając od nauczycieli akademickich i policjantów.
3. Do 2013 roku wprowadzimy rozwiązania gwarantujące Polsce wysokie przychody z wydobycia gazu łupkowego, które przeznaczymy na bezpieczeństwo przyszłych emerytur.
4. Na podobieństwo 1800 Orlików wybudujemy 1000 Świetlików – centrów kultury i bibliotek gminnych, które będą wspierać kreatywność i budować umiejętność pracy zespołowej.
5. W ciągu kadencji zwiększymy wydatki na Uniwersytety Trzeciego Wieku i grupowe zajęcia zdrowotne dla seniorów.
6. W Polsce rodzi się coraz mniej dzieci. Żeby temu zaradzić, radykalnie zwiększymy ulgę rodzinną na trzecie i kolejne dziecko.
7. W ramach programu „Koperniki” w każdym województwie do 2020 roku stworzymy „Centra Nauki”, których zadaniem, podobnie jak to się ma w przypadku udanego projektu stołecznego, będzie inspirowanie młodzieży do nauki i innowacyjności.

8. Zlikwidujemy formularze podatkowe PIT.
9. Obniżymy zasadniczą stawkę VAT do 22% w 2014 roku, kiedy światowy kryzys gospodarczy powinien ustąpić fазie ożywienia.
10. Zwiększymy ulgi podatkowe dla oszczędzających na emeryturę, by motywować skłonność do długookresowego oszczędzania.
11. Zapewnimy dostęp do szerokopasmowego Internetu w każdej gminie.
12. Stopniowo do 2015 roku wprowadzimy do szkół e-podręcznik.
13. Damy Polakom prawo wyboru, komu przekażą swoją składkę zdrowotną, wprowadzając konkurencję dla NFZ.
14. Wprowadzimy do kodeksu pracy odnawialne umowy sezonowe dla pracowników, co zwiększy stabilność zatrudnienia wśród młodych.
15. Zlikwidujemy obowiązek noszenia przez kierowcę przy sobie dowodu rejestracyjnego swojego pojazdu i prawa jazdy, które policja i inne służby będą mogły skontrolować, łącząc się elektronicznie z odpowiednim urzędem.
16. Radykalnie ograniczymy dostęp służb specjalnych i policyjnych do bilingów obywateli oraz zwiększymy kontrolę nad wykorzystywaniem podsłuchów.

17. Skrócimy termin wydawania pozwoleń na budowę z około 300 do 100 dni, a liczbę procedur z ponad 30 do 15. Skrócimy termin oczekiwania przez obywatela na rozstrzygnięcie jego sprawy w sądzie o 1/3.
18. Będziemy dążyć do zrównoważonego budżetu przed końcem kadencji. Obniżymy relacje długu do PKB do 48% w 2015 roku i do 40% w 2018 roku, dzięki czemu będziemy mieli niższe stopy procentowe i szybszy wzrost gospodarczy.
19. Wzorem krajów najbardziej rozwiniętych wprowadzimy przepisy gwarantujące kobietom „równą płacę za równą pracę”, eliminując dyskryminację kobiet w miejscu pracy.
20. Najlepsi maturzyści już od pierwszego roku studiów będą otrzymywać stypendia naukowe.
21. Przeznaczymy miliard złotych ze środków unijnych na Fundusz Przedsiębiorczości na Wsi.

Przedstawiona przez nas w tym programie wizja nie jest zamknięta, głucha na pomysły innych. Zaufanie i kreatywność oznaczają, że dalej będziemy otwarci na jej ulepszanie w dialogu społecznym.

Dziś, jako premier Rzeczypospolitej Polskiej i przewodniczący Platformy Obywatelskiej, stoję do walki o drugą kadencję. Chcę budować przyjazną

Polskę i państwo, o którym z dumą powiemy, że jest nasze. To pragnienie wyrasta z przekonania, że nasza Ojczyzna to wspólny dom nas wszystkich. Dom, w którym Polki i Polacy mają możliwość i szansę tworzenia lepszej przyszłości. Dla siebie i dla kraju.

Proszę Was o głos. Razem zrobimy więcej.

A handwritten signature in blue ink, appearing to read "Anna Trusk". The signature is written in a cursive, flowing style.

CZTERY PŁASZCZYZNY INTELIGENTNEGO ROZWOJU

1. Innowacyjność i kapitał społeczny
2. Rodzina i bezpieczeństwo
3. Wolny obywatel i efektywne państwo
4. Stabilna gospodarka

I. Innowacyjność i kapitał społeczny

- a) Edukacja od przedszkola do pracy zawodowej
  - dzieci
  - studenci
  - uczelnie
- b) „Od pomysłu do przemysłu” - kultura innowacyjnej przedsiębiorczości
- c) Kultura
- d) Polska cyfrowa
- e) Kapitał społeczny

We współczesnym świecie warunkiem inteligentnego rozwoju każdego kraju stały się kreatywność ludzi i innowacyjność gospodarki. W Platformie Obywatelskiej jesteśmy przekonani, że bez dobrze wykształconych i kompetentnych pracowników, innowacyjnych przedsiębiorców, pracujących na najwyższym poziomie naukowców, kreatywnych artystów, architektów, przedstawicieli wszystkich zawodów nie może być mowy o szybkim i trwałym rozwoju Polski. Musimy stworzyć nowoczesny system edukacji „od przedszkola do pracy zawodowej”, dobre warunki do transferu osiągnięć naukowców do przemysłu, wesprzeć artystów i zwiększyć dostęp do kultury, wreszcie zbudować „Polskę cyfrową”. Wiemy, jak to zrobić.

Edukacja „od przedszkola do pracy zawodowej”

O przyszłości naszego kraju zdecyduje to, czy będziemy zdolni konkurować wiedzą i umiejętnościami w zmieniającym się świecie, czuć się swobodnie w zglobalizowanej gospodarce. Kluczem do tego jest edukacja – z jednej strony nastawiona na wartości i budowanie tożsamości naszej wspólnoty, z drugiej na najwyższy poziom wiedzy i jej kreatywne wykorzystanie w pracy zespołowej. Szybkość zmian zachodzących na świecie sprawia, że uczenie się nowych rzeczy trwa praktycznie przez całe życie. Już w tej kadencji zostało zrealizowanych wiele projektów służących zwiększeniu dostępności do edukacji wszystkich szczebli – od podstawowej do wyższej. Zmiany objęły wychowanie przedszkolne, edukację szkolną, szkolnictwo wyższe oraz funkcjonowanie nauki. Zdajemy sobie jednak sprawę, że to dopiero początek budowy najwyższej jakości systemu edukacji.

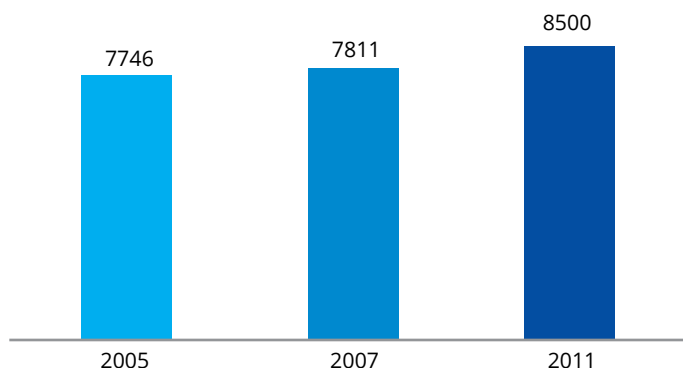
DZIECI

Chcemy, aby dzieci szybciej podejmowały naukę i rozwijały swoje indywidualne zdolności, wzorem najbardziej rozwiniętych krajów na świecie. Dzięki dobremu połączeniu zabawy z nauką dzieci chętnie wejdą na ścieżkę zdobywania umiejętności i kultury promującej osiągnięcia, co w dorosłym życiu pozwoli im na znalezienie satysfakcjonującej, dobrej pracy.

Czego dokonaliśmy

- Od roku szkolnego 2006/2007 o prawie 20% wzrosło upowszechnienie edukacji przedszkolnej w grupie dzieci w wieku od 3 do 5 lat. W roku szkolnym 2010/2011 w przedszkolach zostało zapewnione miejsce dla 725 tys. dzieci. To aż o 250 tys. więcej niż cztery lata temu. Oznacza to, że 64% dzieci w wieku 3–5 lat jest objętych edukacją przedszkolną. Stało się tak m.in. dzięki temu, że – obok dużych placówek – **wprowadziliśmy możliwość zakładania małych przedszkoli, tzw. punktów i zespołów**, najczęściej w małych miejscowościach i na terenach wiejskich. Powstało ich około tysiąca.

Liczba przedszkoli

Źródło: MEN

- Największy wzrost upowszechnienia edukacji przedszkolnej został odnotowany na terenach wiejskich. W grupie 3–5 lat wskaźnik ten wzrósł dwukrotnie – z 21,4% w 2006/2007 roku do 43,1% w roku 2010/2011. W grupie 5-latków można wręcz mówić o skoku cywilizacyjnym – wskaźnik uczestnictwa w edukacji przedszkolnej wzrósł z 32,6% w 2006/2007 roku do 64,8% w 2010/2011 roku.
- **Obniżyliśmy wiek rozpoczęcia nauki w szkole podstawowej do 6 lat, wzorując się na krajach najbardziej rozwiniętych.** Taki model edukacyjny wykorzystuje potencjał dzieci do nauki w najbardziej chłonnym okresie ich życia umysłowego, co dzięki wiedzy da im lepszy start w dorosłe życie w konkurencyjnej gospodarce. Przy okazji obniżenia wieku szkolnego **stworzyliśmy program**

Łączący edukację z zabawą – „Radosna szkoła”. Szkoły wyposażane są w niezbędne narzędzia do nauki dla najmłodszych i bezpieczne place zabaw. Wybudowaliśmy już około tysiąca takich miejsc. Na realizację programu przeznaczaliśmy prawie 2,5 mld złotych do 2014 roku.

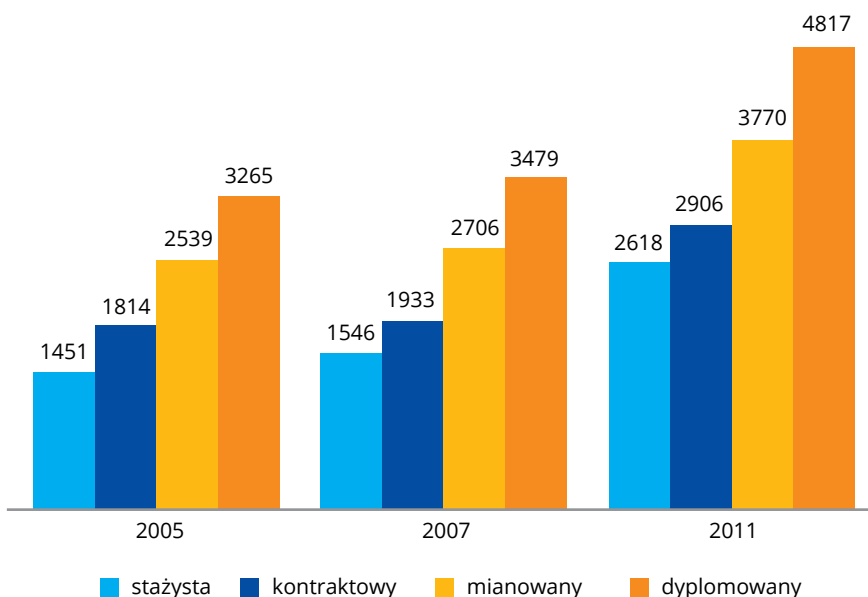
Plac zabaw w Gnieźnie wybudowany w ramach programu „Radosna szkoła”

- **Wprowadziliśmy nową podstawę programową**, która stwarza uczniom możliwość indywidualnego rozwoju zdolności i zainteresowań. Do historii przeszły przeładowane, uciążliwe dla uczniów i nauczycieli programy. Szkoły w większym niż dotąd stopniu mogą wykorzystywać nowoczesne techniki, programy komputerowe oraz pomoce naukowe.

- **Wprowadziliśmy naukę języka obcego od pierwszej klasy szkoły podstawowej oraz obowiązkową naukę drugiego języka obcego już w gimnazjum.** Dobra znajomość języków jest dziś często warunkiem znalezienia dobrej pracy.
- **Matematyka znów stała się po 27 latach obowiązkowym przedmiotem maturalnym.** To, w połączeniu ze stworzeniem „kierunków zamawianych” studiów, spowodowało, że wzrosło zainteresowanie młodzieży studiami na kierunkach ścisłych, technicznych i przyrodniczych. A to zwiększa szanse późniejszych absolwentów na znalezienie satysfakcjonującej pracy i umożliwi Polsce dołączenie do najbardziej rozwiniętych gospodarek świata.
- **Podnieśliśmy pensje nauczycieli.** Wzrost wynagrodzeń pedagogów wyniósł w latach 2007–2011 około 40%. Konsekwentnie realizujemy nasze zobowiązania. Wiemy, że bez nauczycieli-pasjonatów otrzymujących godne wynagrodzenia nie uda nam się zbudować systemu edukacyjnego na najwyższym światowym poziomie, a tym samym stworzyć przyszłym pokoleniom warunków do dostatniego życia.

Przeciętne wynagrodzenie nauczycieli (w złotych)

Źródło: MEN

Co zrobimy

- **Zerwiemy ze sztywnym podziałem na opiekę nad dziećmi w wieku 0–3 lat i następnie edukację przedszkolną.** Te dwa etapy będą zintegrowane w spójny system opieki i edukacji oraz uzupełnione o ofertę pomocy dla rodziców w procesie wychowania dzieci czy diagnozy ewentualnych deficytów.
- **Obejmiemy wszystkie dzieci w wieku 3 i 4 lat prawem do edukacji przedszkolnej.** Dzięki częściowemu subwencjonowaniu przedszkoli

z budżetu państwa uda nam się zapewnić w nich miejsce dla każdego dziecka. Samorządy nie będą pozostawione z tym zadaniem same.

- **Do 2015 roku stopniowo wprowadzimy e-podręczniki w szkołach.** Wysokiej jakości interaktywne podręczniki do nauki wszystkich przedmiotów w klasach IV–VI szkoły podstawowej będą dostępne w Internecie dla każdego. Będą uzupełnieniem programu nauczania lub alternatywą dla tradycyjnego podręcznika. Umożliwienie uczniom korzystania z e-podręczników to realizacja idei równej, bezpłatnej, otwartej i naprawdę nowoczesnej edukacji. Oznacza lżejsze tornistry uczniów i oszczędność dla rodziców.
- **Place zabaw przy szkołach wyposażymy w instalacje naukowe** – szachownice, zegary słoneczne, wahadła i modele zjawisk fizycznych. Wykonane z solidnych materiałów, będą służyć pobudzaniu ciekawości świata wśród dzieci.
- **Do programów szkolnych wprowadzimy zmiany, by nasze dzieci uzyskiwały odpowiednie kompetencje do samodzielnego myślenia, kreatywności i pracy zespołowej.** Innowacyjność, umiejętności informatyczne oraz projektowy charakter zadań szkolnych staną się podstawą programu nauczania.

- Stworzymy **doradztwo zawodowe w gimnazjach**. Szkolnictwo zawodowe zintegrujemy z gospodarką. Zniesiemy bariery prawne dla prowadzenia przez pracodawców małych szkół przyzakładowych. Do programu nauczania w liceach **wprowadzimy elementy nauczania prawa oraz przedsiębiorczości, aby krzewić kulturę zaradności, zrozumienie procesów gospodarczych i wspierać tym samym wzrost gospodarczy i zatrudnienie**.
- **Przedsiębiorczość będzie mogła być przedmiotem egzaminu maturalnego**. Zajęcia będą prowadzone przez praktyków, w tym przedsiębiorców.
- Do programu kształcenia licealistów **włączymy także filozofię**. To europejski standard. Dzięki temu zwiększymy kreatywność młodych ludzi i przygotujemy ich do aktywnego życia obywatelskiego. Jest to szansa dla setek absolwentów kierunków humanistycznych na znalezienie pracy.
- Wzmocnimy rolę szkoły otwartej i aktywnej w roku szkolnym. Wszelkiego rodzaju dodatkowa działalność, np. **kółka zainteresowań, sporty, harcerstwo, powinny być dostępne w obrębie szkoły**.

- **Będziemy rozwijać współpracę szkół z organizacjami pozarządowymi**, by stworzyć atrakcyjną ofertę zajęć pozalekcyjnych, promować postawy zaangażowania społecznego, wolontariatu, wrażliwości na potrzeby innych oraz rozwijanie pasji i talentów uczniów. Szkoła w okresie wakacyjnym, o ile to możliwe, powinna być wykorzystywana jako lokalne centrum edukacyjne i obywatelskie.
- **Zbudujemy sieć „Astrobaz”, czyli małych obserwatoriów nieba.** Każda „Astrobaza” zostanie wyposażona w teleskop oraz stanowiska komputerowe.

Astrobaza, czyli przyszkolne, małe obserwatorium astronomiczne

- **W ramach programu „Koperniki” do 2020 roku stworzymy piętnaście regionalnych Centrów Nauki.** Będzie to ogólnopolski program, do którego zostaną zaproszone konsorcja szkół podstawowych, liceów, szkół wyższych i samorządów, których zadaniem będzie przedstawienie koncepcji utworzenia na swoim terenie regionalnego centrum nauki. W ramach konsorcjów sieci szkół i uczelni tworzyłyby laboratoria oraz udostępniały wiedzę naukowców do przeprowadzania badań naukowych przez młodzież. W programie znalazłyby się zajęcia popularyzujące naukę, organizowanie szkolnych i studenckich zespołów badawczych.

Na wzór Centrum Nauki Kopernik stworzymy piętnaście regionalnych Centrów Nauki

- **Będziemy wprowadzać motywacyjny charakter awansu zawodowego nauczycieli oraz poprawiać prestiż i konkurencyjność zawodu.** Nauczyciele będą przygotowani do realizacji zadań związanych z nowym modelem edukacji, będą posiadać kompetencje do wykorzystywania nowoczesnych technologii podczas zajęć. Dyrektor szkoły publicznej będzie dysponował większą elastycznością w zarządzaniu swoją placówką, tak aby móc motywować nauczycieli do osiągnięcia jak najlepszych wyników nauczania.
- Zapewnimy **możliwość realnego wpływu rodziców na sposób działania szkoły.** Propozycje przedstawiane przez grupy rodziców, dotyczące kształcenia ich dzieci, powinny mieć przełożenie na decyzje podejmowane przez nauczycieli.
- Będziemy tworzyć **nowe ośrodki polskiej edukacji za granicą**, a także wspierać placówki zagraniczne przez pomoc metodyczną i dostęp do materiałów dydaktycznych.
- **Stworzymy warunki dla objęcia większej liczby dzieci niepełnosprawnych nauką w szkołach powszechnych.** Stworzymy warunki i będziemy zachęcać samorządy do dodatkowego dofinansowania szkół powszechnych spełniających lub planujących spełnić wysokie standardy w zakresie dostosowania do potrzeb

niepełnosprawnych uczniów (specjalistyczna opieka, odpowiednia organizacja pracy szkoły, odpowiednie standardy infrastruktury). Źródłem finansowania tego typu programów mogą być także środki PFRON.

- **Na terenie szkoły ograniczymy sprzedaż niezdrowej dla dzieci żywności.** W zamian, pod hasłem „Stop »śmieciowemu« jedzeniu”, do jadłospisów stołówek szkolnych będziemy zalecać wpisanie dań ze zdrową żywnością, jako uzupełnienie programu „Owoce w szkole”.
- **Zwiększymy aktywność szkół w oferowaniu darmowych obiadów.** Mimo rozwiniętego rządowego programu dożywiania, co czwarta szkoła nie jest w stanie skorzystać z dzisiejszej oferty. W dużej części dotyczy to małych szkół, poniżej 100 uczniów.

STUDENCI

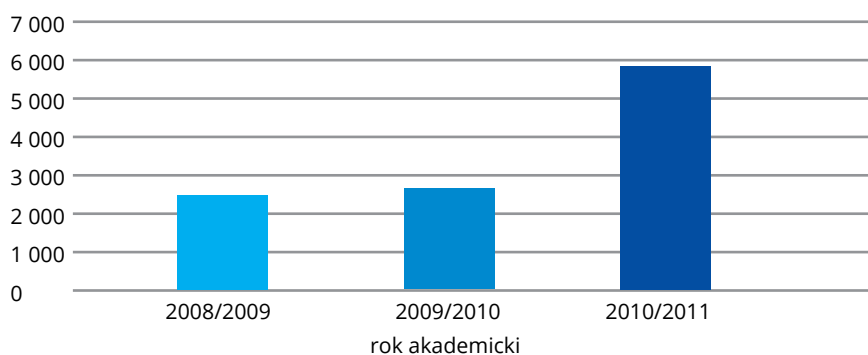
Częścią sukcesu Polski ostatnich lat jest skokowy wzrost liczby absolwentów wyższych uczelni. Na następnym etapie modernizacji Polski musimy skoncentrować się na podniesieniu jakości studiów uniwersyteckich i ich dostosowaniu do oczekiwań rynku pracy, tak aby więcej absolwentów mogło

szybko znaleźć pracę. W ostatnich latach już wprowadziliśmy zmiany poprawiające atrakcyjność i jakość kształcenia, ze szczególnym uwzględnieniem kierunków technicznych. Będziemy dalej wzmacniać system wspierania zdolnej młodzieży szkolnej, zwłaszcza z mniej zamożnych rodzin i spoza dużych ośrodków miejskich, w jej dostępie do najlepszych uniwersytetów poprzez system stypendialny i kredytowy.

Czego dokonaliśmy

- **Zagwarantowaliśmy nowy system preferencyjnych kredytów studenckich ze stuprocentowym poręczeniem państwa dla najuboższych oraz możliwością szerszego zakresu umorzeń za wyniki w nauce.**

Liczba kredytów poręczonych przez Bank Gospodarstwa Krajowego

Dane MNiSW

- **Wprowadziliśmy 51-procentową ulgę komunikacyjną dla studentów, np. na przejazd pociągami.** Rozszerzyliśmy tę ulgę dla osób między I a II stopniem studiów, gwarantując im utrzymanie statusu studenta w okresie wakacji. Wprowadziliśmy także 51-procentową ulgę komunikacyjną dla doktorantów.
- **Zapewniliśmy szerszy dostęp do studiów bezpłatnych** dla wszystkich studentów poprzez wprowadzanie zasady, że bezpłatnie z drugiego kierunku korzystają najlepsi studenci, podobnie jak obecnie najlepsi maturzyści dostają się na studia bezpłatne. Już kilkanaście tysięcy studentów otrzymuje wysokie (nawet do 1 tys. złotych miesięcznie) stypendia na kierunkach zamawianych, a uczelnie techniczne zajmują pierwsze miejsca w rankingach popularności wśród kandydatów na studia.
- W roku akademickim 2011/2012 **zreformujemy system stypendialny**, tak aby większa liczba studentów miała dostęp do stypendiów socjalnych, a stypendia naukowe były wyższe.

Co zrobimy

- **Najlepsi maturzyści już od pierwszego roku studiów będą otrzymywać stypendia naukowe na**

podstawie wyników matur. Taki system działa już w przypadku rządowego programu kierunków zamawianych. Na pozostałych kierunkach będzie funkcjonował od roku akademickiego 2012/2013.

- Od października 2011 roku, na podstawie przyjętej przez nas reformy szkolnictwa wyższego, **zlikwidowane zostaną opłaty pobierane od studentów przez uczelnie:** za egzamin poprawkowy, komisyjny, dyplomowy, wpis na kolejny semestr i rok studiów, wydanie suplementu do dyplomu, ocenę pracy dyplomowej i wydanie dziennika praktyk zawodowych.
- Chcemy ułatwić studentom znalezienie pracy oraz tanich mieszkań do wynajęcia. Planujemy **wprowadzenie na uczelniach funkcji animatorów zawodowych** w biurach karier, wspierających studentów w kontaktach z pracodawcami. **Stworzymy akademickie bazy prywatnych stancji**, których właściciele w zamian za gwarantowany całoroczny ryczałtowy dochód oferowałyby studentom niższe od komercyjnych ceny wynajmu mieszkań.
- **Wspólnie z pracodawcami założymy fundację na rzecz staży w wiodących firmach działających w Polsce dla studentów**, także tych kształcących się na kierunkach humanistycznych, aby

ułatwić im zdobycie praktycznej wiedzy i wejście na rynek pracy.

- Będziemy wspierać uczelnie w weryfikowaniu kierunków studiów pod kątem ich przełożenia na zawodowy i naukowy sukces absolwentów. **Zwiększymy nacisk na projektową pracę studenta.**
- **Powołamy specjalny fundusz konkursowy „Generacja Przyszłości”,** finansujący udział wybitnie uzdolnionej młodzieży w prestiżowych, międzynarodowych konkursach.
- Każdego roku **100 najwybitniejszych studentów w Polsce otrzyma „Diamentowy Grant”** na realizację badań naukowych.
- Od roku akademickiego 2011/2012 we wszystkich uczelniach **studenci będą oceniać wykładowców**, a oceny te będą brane pod uwagę jako jeden z elementów okresowej oceny wykładowcy. Od 1 stycznia 2012 roku studenci będą mieli wgląd do recenzji swoich prac dyplomowych i magisterskich, a obrona, na życzenie studentów, będzie mogła mieć charakter publiczny.

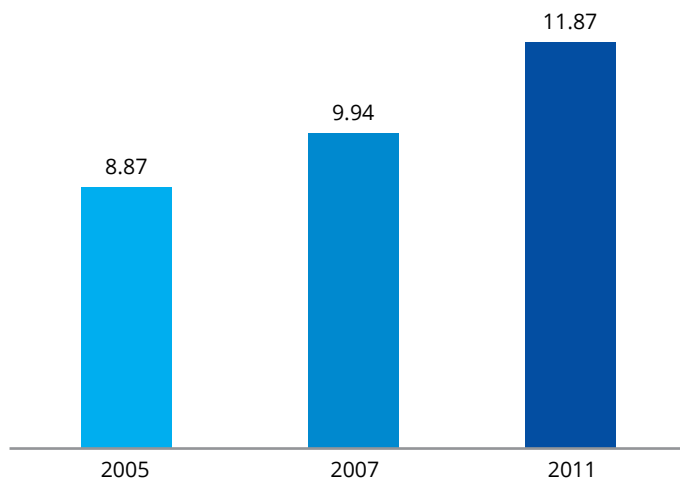
UCZELNIE

Szkolnictwo wyższe w ciągu ostatnich dwudziestu lat przeszło gruntowne zmiany. Zwiększono liczbę uczelni publicznych i wprowadzono niepubliczne formy kształcenia, przez co liczba studentów wzrosła niemal pięciokrotnie. Teraz wdramy reformę szkolnictwa wyższego, której efektem ma być podniesienie poziomu naszych uczelni, aby mogły kształcić profesjonalistów dla innowacyjnej gospodarki. Chcemy, aby absolwenci polskich uczelni uzyskiwali wykształcenie i umiejętności lepsze od absolwentów z innych europejskich krajów.

Czego dokonaliśmy

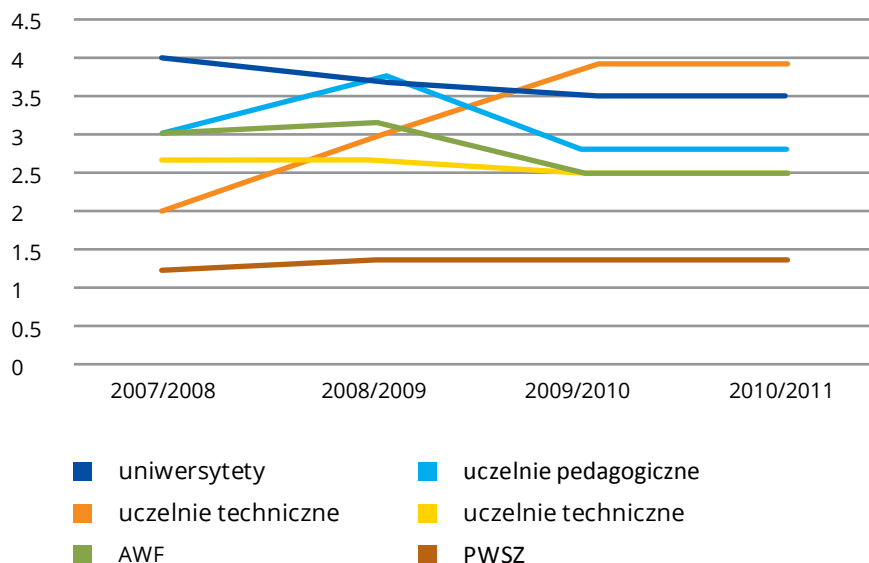
- Wprowadziliśmy do systemu szkolnictwa wyższego mechanizmy pro jakościowe – **większe finansowanie dla najlepszych jednostek naukowych oraz za najlepiej realizowaną dydaktykę**. Pozwoli to wyłonić najlepsze w Polsce, a w przyszłości w Europie, ośrodki naukowo-dydaktyczne, kształcące profesjonalne kadry, także na rzecz gospodarki.

Nakłady na szkolnictwo wyższe (w mld złotych)

Źródło: MNiSW

- W 2008 roku **uruchomiliśmy rządowy program kierunków zamawianych**, by polskie społeczeństwo było lepiej przygotowane do wyzwań technologicznych. Najlepsi studenci wybierający kierunki techniczne, np. informatykę lub mechatronikę, otrzymują wysokie stypendia motywacyjne, nawet do 1 tys. złotych. Dzięki temu uczelnie politechniczne przeżywają prawdziwy renesans. Na każde wolne miejsce na politechnikach przypada 3,9 kandydata, a na uniwersytetach 3,5. Największy awans zanotowało budownictwo, które znalazło się na 2 miejscu wśród najpopularniejszych studiów w Polsce. Trzy lata temu zajmowało 11 pozycję.

Źródło: MNiSW

- **Ponad 1 mld złotych przeznaczyliśmy na rozszerzenie i wzbogacenie oferty edukacyjnej na uczelniach**, ze szczególnym uwzględnieniem studiów w języku angielskim, oraz na programy umożliwiające współpracę uczelni z sektorem gospodarczym, głównie w zakresie tworzenia programów kierunków studiów.
- Od roku akademickiego 2011/2012 zapewniliśmy **dofinansowanie uczelni niepublicznych na realizację studiów doktoranckich**, promując w ten sposób inwestowanie w kadry i jakość kształcenia na najlepszych uczelniach niepublicznych.

- Zwiększyliśmy możliwości uczelni w umiędzynarodawianiu studiów poprzez **szersze zatrudnianie naukowców z najlepszych ośrodków za granicą**. Wybitny uczony z zagranicy lub obywatel polski, który posiada stopień doktora i 5-letni staż w pracy naukowej za granicą, może – po przyjeździe do Polski – otrzymać status samodzielnego pracownika naukowego równorzędny z habilitacją. Ma to być zachęta do podejmowania pracy naukowej w naszym kraju.
- Powstanie Zachodniopomorskiego Uniwersytetu Technologicznego pokazało, że **konsolidacja uczelni w celu tworzenia silniejszych ośrodków akademickich to droga do podniesienia jakości nauczania**. Dlatego zdecydowaliśmy o stworzeniu dogodniejszych warunków do takich połączeń. Tak powstałe silne ośrodki akademickie będą mogły skuteczniej konkurować ze swoimi zagranicznymi odpowiednikami.
- **Zawarliśmy umowy na ponad 13 mld złotych, a wydaliśmy już ponad 3 mld złotych funduszy unijnych na inwestycje w budynki dydaktyczne i laboratoria, m.in. na Narodowe Centrum Promieniowania Elektromagnetycznego przy Uniwersytecie Jagiellońskim w Krakowie, Dolnośląskie Centrum Materiałów i Biomateriałów, Wrocławskie Centrum Badań oraz Centra Nowoczesnych Technologii CENT I i CENT II przy Uniwersytecie Warszawskim.**

Collegium Humanisticum Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu

Co zrobimy

- Będziemy kontynuować wdrażanie reformy szkolnictwa wyższego. **Wyłonimy piętnaście Krajowych Naukowych Ośrodków Wiodących**, które dzięki najlepszej kadrze naukowej i studentom będą prowadziły prace naukowo-dydaktyczne na najwyższym, światowym poziomie.
- Już od 2012 roku zacznie funkcjonować zapisana w budżecie państwa **dotacja projakościowa**

dla uczelni, w sumie 230 mln złotych. Pieniądze te trafią do piętnastu Krajowych Naukowych Ośrodków Wiodących, uczelni niepublicznych realizujących studia doktoranckie oraz uczelni prowadzących 25 wyróżnionych kierunków studiów.

- Od 2013 roku, przez kolejne trzy lata, **przeprowadzimy znaczące podwyżki wynagrodzeń kadry akademickiej.**

„Od pomysłu do przemysłu” – kultura innowacyjnej przedsiębiorczości

Inteligentny rozwój musi opierać się na nowoczesnych badaniach naukowych i ich szybkiej transmisji do gospodarki. Przeprowadzana obecnie reforma stwarza lepsze warunki do uprawiania nauki na najwyższym poziomie, a także motywuje naukowców do realizacji projektów wdrożeniowych i korzystania ze sprzedaży produktów własnej myśli naukowej i technicznej. Kluczowe dla sukcesu drugiego etapu modernizacji będzie zwiększenie nakładów na badania i rozwój. Aby to osiągnąć, państwo musi skuteczniej wykorzystywać niemałe środki na mobilizowanie sektora prywatnego do większych wydatków na badania. Dziś większość wydatków

na badania pochodzi z sektora publicznego, podczas gdy w przodujących innowacyjnie krajach to sektor prywatny generuje większość wydatków na badania i rozwój.

Czego dokonaliśmy

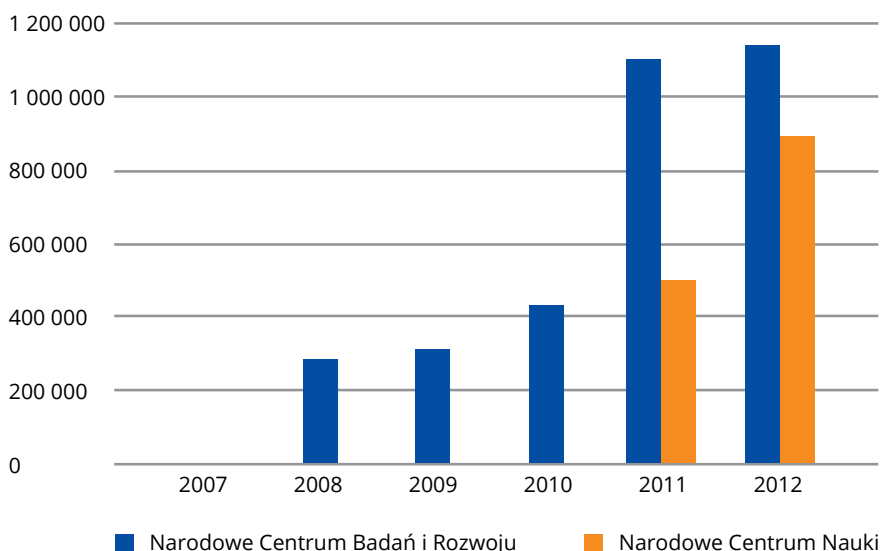
- **Powołaliśmy Narodowe Centrum Nauki**, niezależną agencję, która finansuje badania wstępne i podstawowe. Funkcjonowanie NCN opiera się na wzorach European Research Council. Pozwoli to na zwiększenie liczby polskich uczonych uzyskujących granty w ERC. NCN posiada budżet w wysokości około 500 mln złotych. Co najmniej 20% wszystkich grantów z NCN zagwarantowaliśmy młodym naukowcom. W pierwszych ogłoszonych konkursach młodzi naukowcy złożyli blisko 4 tys. wniosków, co stanowi ponad połowę wszystkich złożonych aplikacji.
- **Zmieniliśmy zasady funkcjonowania Narodowego Centrum Badań i Rozwoju**, które przydziela granty na badania stosowane. Ułatwiliśmy firmom staranie się – samodzielnie lub w konsorcjum z ośrodkami naukowymi – o dotacje z tej agencji, zlikwidowaliśmy bowiem próg (400 tys. euro) wydatków na badania naukowe, który decydował o przydzieleniu dotacji. Teraz każda firma, nawet ta, która dotychczas nie finansowała badań naukowych, może ubiegać

się o pieniądze z NCBiR. Budżet agencji wynosi 1 mld złotych.

- Stworzyliśmy kulturę finansowania nauki w drodze konkursów i grantów – w oparciu o jasne i sprawiedliwe kryteria, nie tylko poprzez powołanie nowych instytucji (takich jak Narodowe Centrum Nauki) i procedur, lecz także poprzez systemowe **zwiększanie puli funduszy na granty o ponad 100% w ciągu trzech lat**. Wpływa to na poprawę efektywności środków przeznaczanych na badania. Mamy pewność, że granty trafiają do najlepszych naukowców i na najbardziej obiecujące projekty.

Środki publiczne na granty badawcze

w tys. złotych

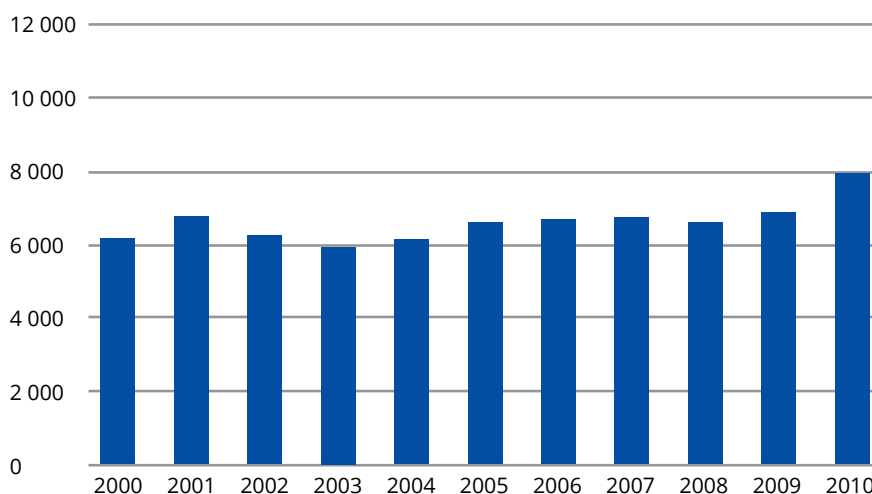

Źródło: MNiSW

- **Otoczyliśmy specjalną opieką młodych naukowców.** Oprócz zapewnienia minimum 20% grantów z Narodowego Centrum Nauki, **zaadresowaliśmy do nich program „Iuventus Plus”.** Program, wart 40 mln złotych, dedykowany jest na konkretne cele badawcze. Do otwartych konkursów mogą przystępować młodzi naukowcy, którzy rozpoczęli zaawansowane badania i chcą je kontynuować. Z pierwszej edycji programu skorzystało 300 młodych naukowców.
- **Zapewniliśmy finansowanie strategicznym projektom badawczym przez NCBiR.** Trwają finansowane przez państwo m.in. prace nad samolotem bezzałogowym i pierwszymi polskimi satelitami, badania nad lekiem na miażdżycę i innowacyjnym zastosowaniem komórek macierzystych w medycynie.
- Aby żaden kreatywny pomysł technologicznego rozwiązania nie umknął uwadze, **wprowadziliśmy możliwość aplikowania o fundusze na te badania przez osoby fizyczne** niezwiązane z żadnymi ośrodkami naukowymi.
- **Stworzyliśmy wszystkim naukowcom równe szanse w dostępie do wyników najnowszych badań naukowych** poprzez system bezpłatnej Wirtualnej Biblioteki Nauki, dostępnej w każdej uczelni od 2010 roku. Rząd przeznaczył w 2011 roku na ten cel ponad 160 mln złotych.

- **Stworzyliśmy lepsze szanse rozwoju naukowego kobietom-naukowcom**, które dzięki temu mogą mieć szerszą reprezentację w organach zarządzających nauką i szkolnictwem wyższym, a urlopów macierzyńskich nie zalicza się do upływających terminów przewidzianych na awans naukowy i aplikowania o granty na badania lub mobilność zawodową.
- Wprowadziliśmy procedury wspierające coraz szerszą współpracę, a także **konsolidację działań badawczych oraz korzystanie ze wspólnej infrastruktury badawczej** w formie centrów naukowych lub naukowo-przemysłowych tworzonych przez instytuty naukowe PAN z uczelniami i instytutami badawczymi.

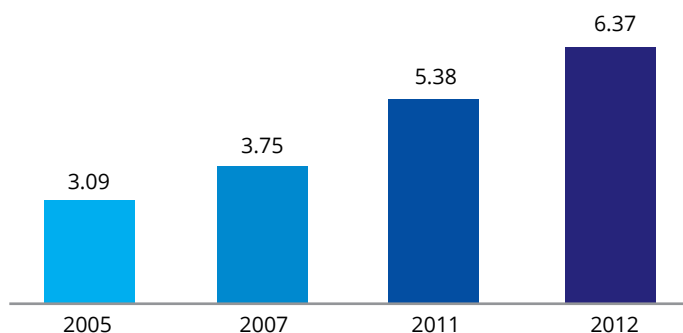
Liczba realizowanych projektów badawczych

Źródło: MNiSW

- Wspieramy finansowanie badań nie tylko z obszaru bio-info-techno, ale również badań społecznych i humanistycznych. W październiku 2010 roku **powołaliśmy Narodowy Program Rozwoju Humanistyki**, aby wspierać badania ważne dla dziedzictwa narodowego. W ramach tego programu przeznaczaliśmy 50 mln złotych na granty dla młodych naukowców oraz tłumaczenie i wydawanie najwybitniejszych polskich dzieł za granicą.
- **Systematycznie zwiększaliśmy finansowanie nauki w Polsce ze środków publicznych** (budżet państwa i środki strukturalne).

Nakłady na naukę (w mld złotych)

Źródło: MNiSW

- Od 2008 roku **odnotowujemy wzrost innowacyjności w Polsce**. Według danych kolejnej edycji rankingu innowacyjności „European Innovation

Scoreboard”, opublikowanych w 2010 roku, Polska podnosi swój poziom innowacyjności. Raport The Global Innovation Index 2011 wskazuje, że **Polska awansowała o 13 miejsc od 2008 roku i zajmuje obecnie 43 miejsce.**

Co zrobimy

- **Systematycznie będziemy zwiększać budżety dwóch niezależnych agencji finansujących badania naukowe – Narodowego Centrum Nauki oraz Narodowego Centrum Badań i Rozwoju.** W 2015 roku każda z nich będzie dysponowała sumą co najmniej 1,5 mld złotych na granty naukowe dla konsorcjów naukowo-przemysłowych i naukowców.
- W 2012 roku **założymy Polski Fundusz Innowacyjności na rzecz Badań i Rozwoju** w przedsiębiorstwach, finansowany z pracującego majątku Skarbu Państwa. Fundusz będzie skierowany do innowacyjnych mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw.
- **Zwiększymy zainteresowanie zarówno naukowców, jak i biznesu (mikro-, małego i średniego) wzajemną współpracą w celu wytwarzania innowacyjnych dóbr i usług.** Chcemy umożliwić finansowanie ze środków budżetowych początkowej fazy działalności

badawczo-rozwojowej podejmowanej w sektorze prywatnym, aby systematycznie zwiększać jego zaangażowanie w finansowanie tej działalności.

- **Zintegrujemy program staży podyplomowych z programem studiów.** Będziemy zachęcać zarówno pracodawców, jak i kadre akademicką do zacieśniania współpracy także poprzez zamawianie kierunków kształcenia przez przemysł. Konieczne jest też ciągłe poprawianie efektywności uczelnianych Centrów Transferu Technologii oraz Klastrow Innowacyjności i Inkubatorów Przedsiębiorczości.
- Chcemy stworzyć model promocji innowacyjnej przedsiębiorczości, zwiększając zachęty dla „start up-ów”, przeznaczając na ten cel granty, dzięki którym młodzi mikroprzedsiębiorcy będą w stanie zamawiać projekty badawcze i wdrażać innowacyjne rozwiązania. W tym celu **stworzymy Akademickie Inkubatory Innowacyjności.** W ramach programu będziemy wspierać uczelnie wyższe w tworzeniu i rozwoju już istniejących Akademickich Inkubatorów Przedsiębiorczości. Będą one wspierały studentów w rozpoczęciu działalności gospodarczej opartej na nowoczesnych technologiach, które zostaną wytworzone w trakcie programu. Studenci będą mieli możliwość m.in. przeniesienia kosztów ubezpieczeń

społecznych oraz kosztów księgowo-prawnych na inkubator, wsparcia kadry naukowej uczelni i niezależnych ekspertów, uczestnictwa w szkoleniach z zakresu np. prawa patentowego, dostępu do infrastruktury biurowej oraz do Internetu. 15–20% udziałów w przedsiębiorstwie i jego zyskach (m.in. prawa autorskie do patentów) będzie miał inkubator.

- Droga od pomysłu do przemysłu musi być coraz krótsza. Konieczne jest wprowadzenie systemu zachęt materialnych dla każdego indywidualnego naukowca, a także studenta w celu rozwoju kreatywności naukowej na uczelniach i w jednostkach naukowych. Dlatego **podatek od praw autorskich do wynalazku zostanie zamrożony aż do czasu uzyskania dochodów ze sprzedaży produktu**. Wprowadzimy także zachęty dla naukowców, takie jak specjalne dodatki zadaniowe lub redukcja pensum, sprzyjające angażowaniu się w rozwój przedsiębiorczości akademickiej i innowacyjności.
- **Będziemy kontynuować program „TOP 500 Innovators”**, służący polskim pionierom innowacyjności do odbywania staży za granicą. Do 2015 roku prawie 500 polskich naukowców weźmie udział w programie rocznych pobytów stażowych na najbardziej prestiżowych uczelniach świata (m.in. Harvard, Stanford, MIT).

- **Otworzymy punkt doradztwa dla naukowców, wynalazców i przedsiębiorców w Narodowym Centrum Badań i Rozwoju.** Pomożemy im w uzyskaniu finansowania na projekty. Skrócimy też procedurę uzyskania zarówno europejskiego, jak i polskiego patentu.
- **Ogłosimy program „Granty na Start” dla jednostek, które potrzebują dofinansowania na rozpoczęcie prac w nowo wybudowanych laboratoriach.** W ramach konkursu będą dystrybuowane specjalne granty na rozruch działalności nowych jednostek naukowych.
- **Zapewnimy możliwość komercjalizacji usług i produktów wytworzonych na bazie laboratoriów wybudowanych za fundusze unijne.**
- **Będziemy zabiegać w KE i krajach członkowskich UE o zlokalizowanie w Polsce laboratorium dużej infrastruktury badawczej o znaczeniu ponadnarodowym, w ramach Europejskiej Przestrzeni Badawczej (ERA).**
- **Infrastruktura badawcza wpisana do Europejskiej Mapy Drogowej w ramach Europejskiej Przestrzeni Badawczej będzie mogła uzyskać status „Laboratoriów Narodowych” z możliwością korzystania z nich przez wszystkich zainteresowanych naukowców w kraju i regionie.**

Jednym z nich stanie się np. synchrotron na Uniwersytecie Jagiellońskim.

- W ramach nowego budżetu UE na lata 2014–2020 uruchomimy nowy, dedykowany nauce i innowacyjności program operacyjny finansowany z funduszy unijnych i budżetu państwa, służący finansowaniu infrastruktury badawczej, badań i współpracy międzynarodowej polskich naukowców.

Kultura

Polityka kulturalna państwa powinna wzmacniać kapitał społeczny, budując kreatywność, ale także więzi międzyludzkie, wzmacniać sens wspólnoty i poczucia własnej wartości Polek i Polaków. Kapitał ten staje się dzisiaj źródłem realizacji ambicji doganiania przez Polskę krajów Europy Zachodniej. Pod wpływem dialogu ze środowiskiem ludzi zaangażowanych w rozwój kultury w naszym kraju zainicjowaliśmy proces zmiany jej postrzegania przez elity polityczne. Nie postrzegamy wydatków na kulturę wyłącznie jako formy wspierania naszych artystów. Chcemy budować nowoczesną gospodarkę opartą na wiedzy i wspierać inteligentny wzrost gospodarczy – co zaleca flagowa unijna Strategia 2020 – czas więc uwolnić potencjał drzemiący w branży kultury i branży twórczej.

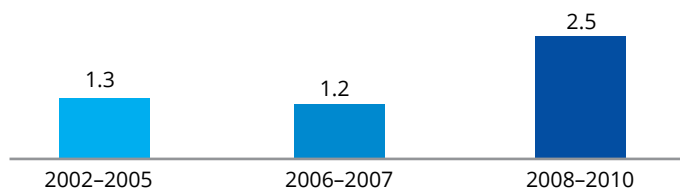
Przemysł kreatywny wytwarza prawie 3% PKB w UE. W Polsce też może on mieć większy udział w każdym sektorze gospodarki, zaszczipiając kreatywność i innowacyjność. Zaczęliśmy myśleć o kulturze w sposób nowatorski, wzmacniając obecność polskiej kultury i twórczości w świecie, zwłaszcza na europejskich uniwersytetach i w innych instytucjach kulturalnych. W naszej filozofii rządzenia polityka kulturalna państwa stała się jedną z kluczowych strategii rozwoju kraju.

Czego dokonaliśmy

- **Rozpoczęliśmy digitalizację zasobów kultury**, dzięki czemu przez Internet każdy ma coraz szerszy dostęp do skarbów dziedzictwa narodowego. Na te działania przeznaczyliśmy 85 mln złotych. Utworzyliśmy Narodowy Instytut Audiowizualny, który w imieniu rządu dba o zasoby cyfrowe.
- Zadbaliśmy o edukację artystyczną najmłodszych. Od 1 września 2011 roku przywróciliśmy **do szkół podstawowych muzykę i plastykę**. W ramach kampanii „Muzyka rozwija. Kup dziecku instrument” namawiamy rodziców, by zainteresowali swoje dzieci grą na małych instrumentach. Z myślą o poprawie wyposażenia szkół muzycznych w 2010 roku uruchomiliśmy program „Fortepian dla szkół”.

- **Wsparliśmy szkolnictwo artystyczne.** Do szkół i uczelni muzycznych zostały zakupione instrumenty warte 25 mln złotych. Przy współudziale funduszy unijnych rozbudowane zostały szkoły artystyczne m.in. w Krakowie, Częstochowie, Radomiu, Łodzi, Tarnowie. W Szczecinie powołaliśmy do życia Akademię Sztuki, pierwszą w Polsce uczelnię publiczną łączącą różne dziedziny sztuki.
- **Realizujemy programy modernizujące biblioteki we współpracy z partnerami społecznymi** – za 500 mln złotych podłączono do szerokopasmowego Internetu blisko 3 500 bibliotek.
- **Utworzyliśmy Narodowy Instytut Dziedzictwa i Narodowy Instytut Muzealnictwa i Ochrony Zbiorów Publicznych,** które zajęły się projektem budowy Muzeum Fryderyka Chopina w Warszawie, remontu Galerii Sztuki Polskiej XIX wieku w krakowskich Sukiennicach, remontu Arkad Kubickiego przy Zamku Królewskim w Warszawie.

Wydatki na ochronę dziedzictwa narodowego łącznie za rządów SLD-UP, PiS, PO-PSL (w mld złotych)

Źródło: MKiDN

- **Budujemy infrastrukturę kulturalną.** Na terenie całego kraju realizujemy lub zrealizowaliśmy szereg inwestycji, takich jak Narodowe Forum Muzyki we Wrocławiu, Muzeum Fryderyka Chopina w Warszawie, Muzeum II Wojny Światowej w Gdańsku, Muzeum Historii Żydów Polskich, Międzynarodowe Centrum Kultur w Kielcach, Opera i Filharmonia Podlaska, Filharmonia Warmińsko-Mazurska.

Opera i Filharmonia Podlaska w Białymstoku

Co zrobimy

- Wykonamy zapisy „Paktu dla kultury”, w którym zobowiązaliśmy się do podwyższenia

finansowania kultury z budżetu państwa do co najmniej 1% wszystkich wydatków budżetowych, poczynając od roku 2012 (bez środków europejskich i samorządowych).

- W latach 2011–2015 razem z samorządami **przeznaczmy 375 mln złotych na rozbudowę infrastruktury bibliotecznej, budowę nowych bibliotek, wyposażenie już istniejących bibliotek w dostęp do szerokopasmowego Internetu.** Sprzęgniemy ten program z ideą budowy Świetlików.
- Poprawimy warunki przechowywania zbiorów ważnych dla dziedzictwa narodowego. Stoimy przed szansą na ocalenie dorobku kulturalnego zapisanego na nietrwałych nośnikach, dlatego **naszym priorytetem będzie dalsza cyfryzacja archiwów i zbiorów bibliotecznych.**

Polska cyfrowa

Kiedy mówimy o inteligentnym rozwoju, nazywając go trzecią falą nowoczesności, wiemy, że największym wyzwaniem jest przejście od działań „analogowych”, papierowych, do cyfrowych. Nie mówimy tutaj jednak o wyzwaniu technologicznym, ale cywilizacyjnym. Bo Polska w 2011 roku jest

nierównomiernie rozwiniętym społeczeństwem cyfrowym. Tylko nieco ponad połowa Polaków korzysta z Internetu. Istnieją ogromne różnice między tymi już włączonymi w społeczeństwo cyfrowe a osobami z niego wykluczonymi. Brak dostępu i niekorzystanie z technologii cyfrowych staje się obecnie takim samym wykluczeniem społecznym jak kiedyś ubóstwo lub brak edukacji. Drugim ważnym aspektem Polski cyfrowej jest wykorzystanie technologii i Internetu przez administrację, aby lepiej służyła obywatelom i gospodarce. Polska cyfrowa musi wspierać kreatywność Polaków poprzez uproszczenie im kontaktów z administracją. Zadania związane z informatyzacją wymagają realizacji w każdym obszarze życia społecznego – w systemie ochrony zdrowia, w sądownictwie, w edukacji i pomocy społecznej.

Czego dokonaliśmy

- **Zwiększyliśmy liczbę usług publicznych dostępnych przez Internet:** do e-sądu wpłynęło już ponad milion spraw, z możliwości wysyłania deklaracji PIT przez Internet korzystają setki tysięcy Polaków, miliony osób skorzystało z elektronicznego dostępu do ksiąg wieczystych, przedsiębiorcy mogą się już rozliczać w oparciu o elektroniczne faktury, do polskiego wymiaru sprawiedliwości wprowadzono dozór

elektroniczny, a przedsiębiorcy mogą korzystać z portalu umożliwiającego założenie firmy przez Internet – www.firma.gov.pl.

- Działający od 2009 roku **zespół „Polska Cyfrowa”** angażuje przedstawicieli środowisk związanych z nowoczesnymi technologiami i koordynuje inicjatywy w zakresie społeczeństwa informacyjnego. Wyniki jego prac są wdrażane przez wszystkie resorty.

Co zrobimy

- **Zapewnimy powszechny dostęp do Internetu do 2015 roku.** Zrobimy to w oparciu o przyjętą w 2010 roku ustawę o wspieraniu rozwoju usług i sieci szerokopasmowych w telekomunikacji, ułatwiającą procesy inwestycyjne. W najbliższych latach dokończymy inwestycje publiczne w infrastrukturę szerokopasmową w ramach projektu Sieci Szerokopasmowej Polski Wschodniej. Na terenach słabo zaludnionych zapewnimy dostęp do Internetu bezprzewodowego, wykorzystując wolne lub zwalniane przez wojsko częstotliwości. Dla przyspieszenia działania uruchomimy systemowy projekt wsparcia jednostek samorządu terytorialnego w budowie infrastruktury teleinformatycznej (na podstawie ustawy szerokopasmowej). W ciągu trzech lat

zostanie wybudowana lub zmodernizowana infrastruktura zapewniająca przyłączenie co najmniej 1,2 mln nowych łączy szerokopasmowych. Dla powodzenia tego projektu wprowadzone zostaną także rozwiązania obok już istniejących, które pozwolą na pełniejsze wykorzystanie infrastruktury operatorów sieci wodociągowej, kanalizacyjnej i energetycznej.

- **Do 2015 roku zintegrujemy systemy informacyjne administracji**, aby urzędy mogły się ze sobą komunikować na bieżąco, oszczędzając obywatelom biegania po urzędach (szczegóły w dziale poświęconym deregulacji).
- We współpracy z organizacjami pozarządowymi przygotujemy i zrealizujemy w ośrodkach kultury, bibliotekach i Uniwersytetach Trzeciego Wieku **projekt mający na celu likwidację wykluczenia cyfrowego osób dorosłych, w tym seniorów**.
- **Wdrożymy w Polsce naziemną telewizję cyfrową**. Zrealizujemy Europejską Agendę Cyfrową poprzez rozwój szybkich i ultraszybkich sieci szerokopasmowych w technologii światłowodowej.
- **Będziemy podejmować kolejne zadania związane z cyfryzacją treści analogowych**. Dzięki

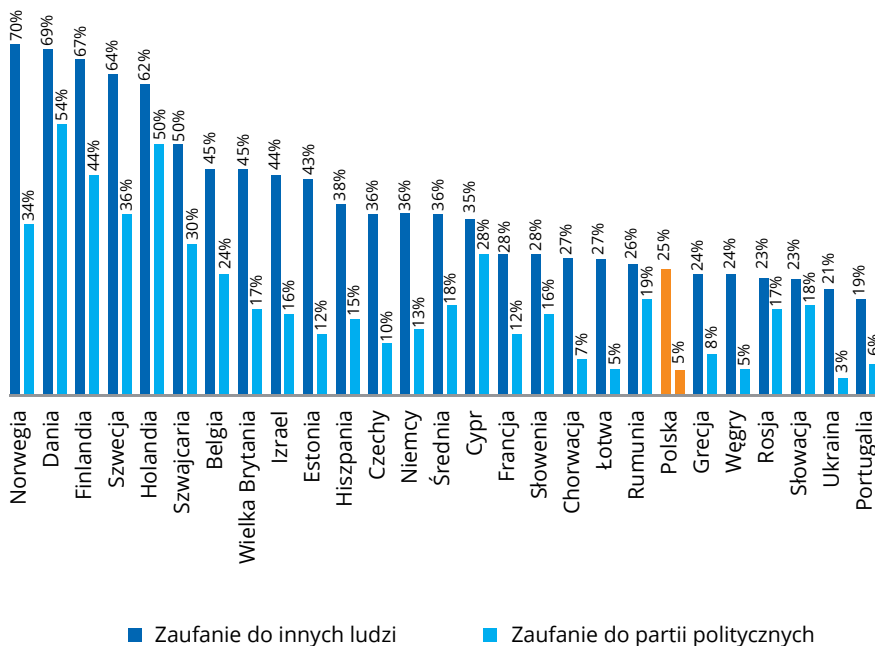
technologiom cyfrowym powstanie nowy obieg kultury i informacji. Zmieniają się zasady dostępu do zasobów, które uzyskają charakter cyfrowy. Większa będzie dostępność kultury i dziedzictwa narodowego, poprawiony zostanie dostęp do wiedzy i edukacji, a tempo wymiany informacji przyczyni się do poprawy jakości badań naukowych. Zadaniem na następną kadencję będzie digitalizacja wspólnego dziedzictwa kulturowego i wsparcie procesów archiwizacji.

- Będziemy kontynuować prace nad zmianami prawnymi umożliwiającymi **pełny i otwarty dostęp do informacji publicznych** w celu ich ponownego wykorzystania przez obywateli oraz innowacyjnych przedsiębiorców. Opracujemy **ujednolicony system elektronicznego Biuletynu Informacji Publicznej**. Chcemy, aby wszystkie informacje publiczne znajdowały się na jednej stronie.
- Zmniejszymy bariery regulacyjne utrudniające **sprzedaż towarów i świadczenie usług drogą elektroniczną**.
- **Wprowadzamy do administracji publicznej elektroniczne metody komunikacji państwo-obywatel**, zapewniając większe zaangażowanie obywateli w proces rządzenia oraz zwiększając przejrzystość procesu stanowienia prawa.

Kapitał społeczny

Kapitał społeczny to ukryty potencjał ludzi i instytucji, który – opierając się na zaufaniu i zdolności do współpracy – przyczynia się do rozwoju społecznego i gospodarczego kraju. Badania pokazują, że Polacy ufają sobie bardziej niż na początku kadencji obecnego rządu, choć ich zaufanie do instytucji publicznych jest niskie. Tymczasem osiągnięcie przez Polskę poziomu krajów najbardziej rozwiniętych wymaga dalszego wzrostu zaufania między obywatelami oraz zaufania do instytucji publicznych. Dlatego w naszych działaniach skoncentrujemy się na usprawnianiu państwa i uczynieniu go przyjaznym obywatelowi. W działaniach tych państwo musi znaleźć sposób na wspieranie organizacji pozarządowych, które w dojrzałych demokracjach pełnią kluczową rolę w podnoszeniu jakości debaty społecznej i dyskusji nad kierunkami rozwoju.

BADANIE EBRD o wzroście zaufania Polaków do siebie

Za: Polska 2030. Trzecia Fala Nowoczesności. Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju (projekt) na podstawie European Social Survey 2008.

Czego dokonaliśmy

- **Budowa zaufania i dialog społeczny były sztandarowymi celami Platformy Obywatelskiej** przez całą kadencję. Szacunek do prawa i instytucji państwa, respektowanie konstytucyjnego podziału władzy, roli mediów i niezależnych organów kontroli są fundamentem naszego patrzenia na państwo jako nasze wspólne dobro. Wielokrotnie demonstrowaliśmy otwartość na

różne środowiska i ich pomysły na modernizowanie Polski.

- Budowaniu kapitału społecznego sprzyjają zmiany ustrojowe zbliżające parlament i administrację do obywateli. Dlatego w wyborach do Senatu zostały wprowadzone **jednomandatowe okręgi wyborcze**. Daje to wyborcom większy wpływ na to, kto ich reprezentuje, niż w systemie głosowania na listy partyjne. Platforma pozostaje zwolennikiem **jednomandatowych okręgów wyborczych także do Sejmu** i w przyszłości **jednoizbowego parlamentu**.
- Znowelizowaliśmy ustawę o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Jedną z nowości jest wprowadzona do ustawy **możliwość finansowania ze środków samorządowych i rządowych tzw. inicjatyw lokalnych**.
- Zmieniliśmy sposób prowadzenia konsultacji społecznych. Każdy ma prawo do zgłoszenia uwag i uczestniczenia w dyskusji o planach legislacyjnych.

Co zrobimy

- Na wzór Orlików stworzymy ogólnokrajową sieć 1 000 Świetlików, czyli lokalnych centrów

rozwoju kapitału społecznego opartego na zaufaniu, kreatywności i współpracy. Centra te pozwolą integrować lokalne społeczności, staną się narzędziami wyrównania szans cywilizacyjnych, zdobywania praktycznych umiejętności i kompetencji przydatnych na rynku pracy. Świetliki umożliwią rozwijanie zainteresowań i uzdolnień, pomoc w nauce oraz będą organizować i animować czas wolny. W Świetlikach będzie mógł się także znajdować punkt przedszkolny, tradycyjna i internetowa biblioteka. Centra będą służyły społecznościom lokalnym, które będą mogły korzystać z ich zaplecza w celu prowadzenia działalności, np. lokalnych stowarzyszeń i kół zainteresowań.

Projekt „Świetlika”, czyli lokalnego centrum aktywności dla dzieci i dorosłych

- **Rozpocniemy proces wzmocnienia instytucjonalnego i finansowego organizacji pozarządowych.** W tej chwili środki publiczne i pieniądze pochodzące z Unii Europejskiej stanowią podstawowe źródło dochodów tych organizacji. Upraszczając zasady zlecania zadań publicznych przez administrację samorządową i centralną, musimy stworzyć warunki do budowania niezależności tych organizacji. W tym celu **rozpocniemy przygotowania do uruchomienia funduszy służących budowie kapitałów żelaznych organizacji – stowarzyszeń i fundacji.** Pierwszy krok w tym kierunku już został uczyniony w ustawie o dotacji dla Fundacji Auschwitz Birkenau.
- **Uprościmy zasady sprawozdawczości dla organizacji pozarządowych dysponujących niewielkimi budżetami.** To pozwoli na uzyskiwanie statusu formalnej organizacji niewielkim grupom społecznym. Zmiany te będą szły w parze z programem edukacji obywatelskiej w szkołach.
- **Wprowadzimy do szkół podstawowych program edukacji obywatelskiej.** Stanie się to już w roku szkolnym 2012/2013. Program będzie służył kształceniu kompetencji niezbędnych do rozumienia funkcjonowania nowoczesnej, zaawansowanej demokracji oraz wzmocnienia postaw obywatelskich.

- **Wprowadzimy do szkół powszechne projekty społeczne**, w ramach których uczniowie będą mogli realizować zadania ważne dla lokalnych społeczności, w których żyją oni i ich rodzice.
- Rozwiniemy nowoczesne metody komunikowania się administracji publicznej z obywatelami, wprowadzimy **konsultacje elektroniczne oraz obowiązek publikowania wyników głosowań**, np. w radach gmin, udostępnimy zbiory danych publicznych, będziemy wspierać powstawanie portali monitorujących aktywność przedstawicieli – radnych, posłów, służb miejskich.
- **Podjmiemy działania na rzecz zwiększania udziału obywateli w wyborach** powszechnych poprzez prowadzenie polityki informacyjnej i projektów profrekwencyjnych, m.in. przez Państwową Komisję Wyborczą, której zadania zostałyby rozszerzone o działania informacyjne i promocyjne.
- Zaproponujemy **ograniczenie wydatków partii politycznych na reklamę** i przeznaczymy je w większej skali na działania programowe i merytoryczne.
- **Ograniczymy immunitet parlamentarny**, aby zmniejszyć dystans między obywatelami a ich reprezentantami.

2. Rodzina i bezpieczeństwo

- a) Bezpieczeństwo energetyczne
i środowiskowe
- b) Bezpieczeństwo strategiczne
i obronność
  - polityka obronna
  - nasi sojusznicy
- c) Polityka zagraniczna
- d) Rodzina
- e) Zdrowie
- f) Sport

Bezpieczeństwo energetyczne i środowiskowe

Polityka energetyczna jest dziś kluczowym elementem bezpieczeństwa i rozwoju gospodarczego każdego państwa. Bez nowoczesnej, wydajnej i bezpiecznej energetyki stracimy możliwość współpracy i wzmacniania naszej pozycji w Europie. Naszym celem jest zabezpieczenie naszych potrzeb w oparciu o zróżnicowane źródła energii, które w każdej, nawet kryzysowej sytuacji zagwarantują Polakom prąd i gaz w ich domach i zakładach pracy.

Celem rządu w minionej kadencji było przede wszystkim uniezależnienie się od dostaw gazu od jednego tylko dostawcy, do czego konieczna jest dywersyfikacja źródeł energii i paliw oraz zróżnicowanie kierunku ich przesyłu. Naszą filozofię można wyrazić krótko: wypełnienie naszych zobowiązań związanych z paktem energetyczno-klimatycznym wynegocjowanym na forum Unii Europejskiej, przy jednoczesnym zadbanie o specyficzny interes narodowy naszej gospodarki, nadal opartej w dużej mierze na energii pozyskiwanej z węgla.

Olbrzymią szansę w tym zakresie stwarzają zasoby gazu łupkowego, które najprawdopodobniej znajdują się na naszym terytorium. Ich wykorzystanie

zwiększy naszą niezależność energetyczną, umożliwi redukcję emisji zanieczyszczeń, a dochody państwa z eksploatacji gazu pomogą zbudować także rezerwę finansową dla przyszłych pokoleń.

Aby osiągnąć nasz cel i wprowadzić w Polsce gospodarkę niskoemisyjną przy jednoczesnym uniknięciu gwałtownego wzrostu cen energii, konieczna jest inteligentna transformacja sektora energetycznego. Musimy zwiększyć jego efektywność, inwestować w nowe technologie oraz rozwijać energię odnawialną. Takie inwestycje będą wspierały rozwój nauki i dawały nowe miejsca pracy.

Czego dokonaliśmy

- **Budujemy gazoport w Świnoujściu.** Dzięki tej inwestycji skroplony gaz (LNG) będzie mógł być dostarczany do Polski drogą morską. Początkowo roczna przepustowość terminalu będzie wynosić 5 mld m³, co stanowi około 1/3 rocznego zapotrzebowania na gaz. Plan budowy został przygotowany w 2008 roku, a w 2009 roku przyjęto ustawę umożliwiającą sprawne rozpoczęcie budowy. Wydane zostały już wszystkie pozwolenia na budowę oraz decyzje środowiskowe. Budowa rozpoczęła się we wrześniu 2010 roku, a zakończy się w 2014 roku. Aby zapewnić efektywne funkcjonowanie gazoportu, już w czerwcu

2009 roku rząd podpisał umowę z Katarzem na dostawy skroplonego gazu. Umowa przewidująca dostarczanie 1,5 mld m³ gazu LNG rocznie będzie obowiązywać od 2014 do 2034 roku.

Wizualizacja terminalu LNG w Świnoujściu

- Przygotowaliśmy podstawy prawne dla rozwoju polityki jądrowej, dzięki czemu nie ma już legislacyjnych przeszkód do **budowy elektrowni atomowej w Polsce**. Pełna realizacja programu polityki atomowej w Polsce podniesie poziom naszego bezpieczeństwa energetycznego poprzez dywersyfikację źródeł energii.
- Udzieliliśmy ponad dwudziestu koncesji na badania geologiczne na terenie Polski w celu sprawdzenia możliwości **wydobywczycy gazu łupkowego**. Zmienimy prawo geologiczne, tak

aby zapewnić państwu wysoką rentę od tych złóż, którą w części wykorzystamy na wzmocnienie rezerwy demograficznej i bezpieczeństwa emerytur.

- **Rozbudowujemy pojemność magazynów na gaz**, m.in. w Wierzchowicach, Mogilnie, Husowie, Kosakowie. W 2009 roku do eksploatacji oddano magazyn w Daszewie, a w 2010 roku zakończyła się budowa zbiornika w Bonikowie. W 2011 roku oddano do użytku magazyn w Strachocinie.
- **Rozbudowujemy sieci przesyłowe gazu ziemnego**. Powstał nowy gazociąg Włocławek-Gdynia, zapewniliśmy pieniądze na budowę sieci Jeleńców-Dziwiszów. Trwają prace projektowe nad kolejnymi gazociągami.
- **Prowadzimy także inne inwestycje w infrastrukturę energetyczną**, m.in. budowana jest kopalnia gazu ziemnego i ropy naftowej Lubiatów-Międzychód-Grotów oraz nowy blok energetyczny w Bełchatowie.
- Budujemy **nowe połączenie gazowe z Czechami** w okolicach Cieszyna i **rozbudowujemy istniejący interkonektor z Niemcami** w Lasowie. Dzięki tym inwestycjom połączymy północ Polski, gdzie uruchomiony zostanie gazoport, z południem kraju i Zachodnią Europą.

- **Wynegocjowaliśmy długoterminową umowę na dostawy gazu z Rosji.** Polska zabezpieczyła sobie 10 mld m³ gazu rocznie, który wraz z gazem pochodzącym z innych źródeł w zupełności wystarcza do utrzymania ciągłej pracy polskich przedsiębiorstw oraz stałych dostaw do naszych domów.
- Za zgodą i przy wsparciu Unii Europejskiej **wprowadziliśmy polskiego operatora do naszego odcinka rurociągu jamalskiego.** Równolegle w Unii Europejskiej podjęliśmy działania na rzecz tworzenia alternatywnych, europejskich kanałów przesyłu energii.
- W celu przekształcenia naszej gospodarki w niskoemisyjną **zainicjowaliśmy program czystych technologii węglowych.** Dzięki jego realizacji możliwa będzie znacząca redukcja obecnej emisji CO₂.
- Przeprowadzamy ambitny program modernizacji energetycznej budynków, aby uczynić je niskoenergochłonnymi.

Co zrobimy

- **Dokończymy budowę gazoportu w Świnoujściu,** będziemy kontynuować program energetyki

jądrowej oraz rozbudowę magazynów gazowych i sieci przesyłowych. Do 2015 roku całkowita pojemność magazynów gazowych wzrośnie z obecnego 1,66 mld m³ do ponad 3 mld m³, a długość gazociągów zwiększy się o 1 tys. km.

- Powołamy rządowego koordynatora do spraw gazu łupkowego, którego zadaniem będzie jak najszybsze doprowadzenie do komercyjnej eksploatacji złóż w Polsce. Uchwalimy mechanizm **przekazywania dochodów państwa z wydobycia gazu łupkowego na bezpieczeństwo przyszłych emerytur.**
- Zreformujemy sektor energetyczny na trzy sposoby. Po pierwsze, zwiększenie efektywności. Po drugie, dywersyfikacja źródeł i przesyłu energii i paliw. Po trzecie, rozwój energooszczędnych i niskoemisyjnych technologii.
- Oprócz budowy połączenia gazowego z Czechami w okolicach Cieszyna i Niemcami w Lasowie **zmodernizujemy połączenie ze Słowacją i zbudujemy nowe połączenia z Litwą.** Do 2015 roku podwoimy nasze możliwości importowe, a eksportowe potroimy.
- Stawiając na rozwój innowacyjnej energetyki, rozwój elektrowni gazowych i jądrowych, **zadbamy jednocześnie o stan środowiska**

naturalnego i wypełnienie przyjętych przez Unię Europejską zobowiązań klimatycznych.

- **Będziemy zabiegać o analogiczne finansowanie odnawialnych źródeł energii w perspektywie finansowej UE na lata 2014–2020.** Chcemy wspierać energetykę rozproszoną: małe źródła wiatrowe, fotowoltaikę, pompy ciepła, urządzenia magazynujące energię, w tym także samochody elektryczne.
- Będziemy kontynuować badania nad możliwością podziemnego zgazowania węgla oraz tzw. wychwytu i magazynowania CO₂.

Bezpieczeństwo strategiczne i obronność

POLITYKA OBRONNA

Zapewnienie bezpieczeństwa kraju to najważniejsze zadanie rządzących. Będąc pełnoprawnym członkiem najsilniejszego sojuszu wojskowego w historii – NATO – Polska musi w swej polityce obronnej uwzględnić różne zagrożenia. Stąd potrzeba dostosowania naszej armii do nowej rzeczywistości, zwiększenia jej efektywności, co rząd

skutecznie realizuje poprzez program jej profesjonalizacji oraz wyposażenia w nowoczesny sprzęt.

Czego dokonaliśmy

- **Znieśliśmy pobór do wojska.** W miejsce obowiązku odbywania zasadniczej służby wojskowej oraz przeszkolenia wojskowego wprowadziliśmy ochotniczą kontraktową zawodową służbę wojskową, a także możliwość pełnienia służby przez kobiety. Dzięki tej decyzji przymusowej mobilizacji do wojska uniknęło już ponad 105 tys. młodych ludzi.
- **Zbudowaliśmy 100-tysięczną armię zawodową i powołaliśmy Narodowe Siły Rezerwowe,** które mają być wsparciem dla zawodowego wojska.
- **Program profesjonalizacji Sił Zbrojnych zakończyliśmy w ciągu dwóch lat.** Współczesne wymogi obronności wymagają profesjonalnych i dobrze wyszkolonych żołnierzy, sił bardziej mobilnych, dyspozycyjnych, przygotowanych do szybkiego działania. Stosunek wojsk operacyjnych, a więc takich właśnie, do wojsk zabezpieczających zmienił się z 53% do 47% na 56% do 44% i wciąż wzrasta.

- Rozpoczęliśmy gruntowną modernizację wyposażenia armii. Tylko w 2010 roku na zakup wyposażenia i uzbrojenia żołnierzy przeznaczono ponad 4 mld złotych. **O 20% zwiększone zostały nakłady na to, co w wojsku trwałe, na wydatki majątkowe.** Dzięki temu Polska nie odbiega poziomem sprzętu od swoich sojuszników, a co ważniejsze, zapewnia również **coraz wyższy poziom bezpieczeństwa swoim żołnierzom**, na takich misjach jak ta w Afganistanie.
- Wydatki na obronę narodową w 2011 roku wyniosą 27,5 mld złotych – **najwięcej w naszej historii.** To ważne, gdyż pokazuje z jednej strony dbałość o bezpieczeństwo Polski, z drugiej – o zapewnienie dobrych warunków żołnierzom.
- Podniesieniu budżetu na obronę towarzyszył szeroko zakrojony **przeгляд struktury oraz efektywności wydatków**, aby środki były przesuwane tam, gdzie są one rzeczywiście potrzebne.
- Rozpoczęliśmy proces **odbiurokratyzowania** wojska, w którym likwidowane są niepotrzebne szczeble administracyjne. Proces ten przynosi nie tylko oszczędności, ale również większą przejrzystość oraz skuteczność działania.

- W ramach reformy polskiej armii wprowadziliśmy nowe rozwiązania dotyczące zakwaterowania żołnierzy. **Każdy żołnierz ma wybór: albo zamieszka w garnizonie, albo w wynajętym mieszkaniu.** Jeśli wybiera drugą opcję, otrzymuje świadczenie mieszkaniowe. Rząd wprowadził także nowe rozwiązania dotyczące pomocy dla żołnierzy zawodowych rannych w czasie służby (którzy przeszli do cywila ze względu na stan zdrowia), m.in. w postaci zapomóg.
- **Wydłużyliśmy możliwy okres szkolenia** żołnierza zawodowego z 1,5 roku do 3 lat.

Co zrobimy

- Przebudujemy system dowodzenia wojskiem w celu poprawy jego funkcjonalności.
- **Poprawimy funkcjonowanie systemów informatycznych** na wszystkich szczeblach dowodzenia oraz ich wsparcia.
- Kontynuując racjonalizację zatrudnienia w resorcie obrony narodowej, **ustabilizujemy sytuację kadrową żołnierzy i pracowników cywilnych.**
- Wydłużymy aktywność wojskową żołnierzy.

- Na koniec 2011 roku osiągniemy proporcję 60% jednostek operacyjnych do 40% jednostek zabezpieczających, co oznacza **więcej wojsk do natychmiastowego użycia**.
- Ułatwimy korpusowi szeregowych zawodowych **możliwość awansu oraz przygotowania się do podjęcia pracy po zakończeniu służby wojskowej**. Wojsko nie powinno produkować nowych bezrobotnych, tylko efektywnie wykorzystywać swój potencjał.
- Utrzymamy na poziomie powyżej 25% udział wydatków majątkowych, a więc idących na **modernizację armii**, w budżecie MON, gwarantując armii stały dopływ nowoczesnego sprzętu.

NASI SOJUSZNICY

Po osiągnięciu najważniejszych celów strategicznych, jakimi po 1989 roku było pełnoprawne członkostwo w NATO oraz Unii Europejskiej, Polska musi obecnie działać na rzecz budowania swojej silnej pozycji w ramach tych dwóch organizacji. Wypełnianie swoich sojuszniczych zobowiązań poprzez uczestnictwo w międzynarodowych misjach pokojowych, wpływ na przyjętą w tym roku nową koncepcję strategiczną NATO oraz działanie na rzecz rozwoju struktur obronnych w ramach Unii

Europejskiej to działania, które bardzo dobrze wpisują się w tę strategię.

Czego dokonaliśmy

- **W 2008 roku sprawnie zakończyliśmy nasz udział w misji w Iraku.**
- **Dokonaliśmy zmian w strukturze misji w Afganistanie**, koncentrując polskie siły w jednej prowincji oraz wyposażając je w bardzo potrzebny sprzęt, którego wcześniej im brakowało. Polscy żołnierze nie tylko prowadzą działania bojowe. Szkolą też afgańską policję i wojsko, aby mogły one przejąć odpowiedzialność za bezpieczeństwo we własnym kraju.
- W związku z realizacją przyjętych zobowiązań sojuszniczych **kończy się misja w Afganistanie**. Polscy wojskowi i funkcjonariusze obecni są również w znacznie mniejszej skali w innych misjach pokojowych w Europie i na świecie, gdzie szkolą miejscowe siły bezpieczeństwa, by mogły one przejąć odpowiedzialność za tereny wcześniej ogarnięte konfliktem.
- **Braliśmy aktywny udział w tworzeniu nowej Koncepcji Strategicznej NATO**. Prace dotyczyły przede wszystkim planów ewentualnościowych,

czyli takich, które nakreślają scenariusze wzmocnienia dla Polski, gdyby stała się ona celem ataku, ale również m.in. tarczy antyrakietowej, relacji z Rosją, dalszego rozszerzenia NATO oraz bezpieczeństwa energetycznego.

- Zaangażowaliśmy się również w **dalszy rozwój polityki obronnej Unii Europejskiej**, w której widzimy bardzo ważne wsparcie dla NATO, oraz w dalsze umacnianie partnerstwa między tymi dwiema organizacjami. W działaniach tych wspieraliśmy nowo powołaną służbę dyplomatyczną UE oraz Wysoką Przedstawiciel ds. Polityki Zagranicznej i Obronnej.

Co zrobimy

- Przygotujemy tzw. mapę drogową **zakończenia polskiej misji w Afganistanie**. Zrealizujemy ją zgodnie z naszym interesem narodowym oraz w porozumieniu z sojusznikami i rządem afgańskim, tak by bezpiecznie przekazać kontrolowaną przez Wojsko Polskie prowincję w ręce lokalnych władz.
- W ramach Unii Europejskiej będziemy wspierać w działaniach na rzecz **rozwoju Wspólnej Polityki Bezpieczeństwa i Obrony UE** Wysokiego Przedstawiciela. Szczególny nacisk chcemy

położyć na realizację inicjatywy Polski i jej partnerów z Trójkąta Weimarskiego dotyczącej **podniesienia sprawności UE w zakresie reagowania kryzysowego**.

- Będziemy prowadzić dalszą promocję polskich wojskowych oraz pracowników cywilnych jako kandydatów na stanowiska służące interesowi Polski – w obu organizacjach.

Polityka zagraniczna

Wraz z akcesją do UE, ale również dzięki globalizacji, powoli zacierają się granice między polityką zagraniczną i wewnętrzną. To na forum Unii podejmowane są decyzje dotyczące 2/3 obowiązującego u nas prawodawstwa. Polityka zagraniczna siłą rzeczy dotyczy więc całości naszej aktywności politycznej i dlatego musi wywodzić się z interesów wewnętrznych oraz być w pełni zakorzeniona w gospodarczych interesach państwa. Wszelkie działania zewnętrzne rządu premiera Donalda Tuska stawiają sobie za cel wspieranie trwałego wzrostu ekonomicznego i dobrobytu, zapewnienie bezpieczeństwa państwa i jego obywateli, wzrost szans na modernizację państwa oraz wzmocnienie jego pozycji międzynarodowej.

Większość naszej aktywności na polu polityki zagranicznej jest realizowana za pośrednictwem Unii Europejskiej. Skutecznie realizować naszą rację stanu można tylko poprzez umiejętne wpisanie naszego interesu w szerszy interes europejski. Unia Europejska to system stałych negocjacji, w którym liczy się siła argumentów. Nie wystarczy mieć rację, trzeba jeszcze do niej przekonać partnerów. Zarówno w szerszym środowisku międzynarodowym, jak i w Unii Europejskiej Platforma Obywatelska wie, jak budować skuteczne koalicje, jak negocjować i jak przekonywać partnerów do naszych racji.

W obecnym świecie nie wystarczy zdefiniować naszej racji stanu, trzeba wiedzieć, w jaki sposób efektywnie ją realizować. Nasi partnerzy na świecie, w Unii czy też w relacjach bilateralnych słusznie spodziewają się, że w swoich działaniach będziemy kierowali się przede wszystkim interesem naszych obywateli. Po poważnym partnerze oczekuje się jednak przewidywalności. W swoich działaniach rząd premiera Donalda Tuska wykazuje się dojrzałością i pragmatyzmem. Naszą dewizą stało się stwierdzenie: „Realizujemy nasze interesy, ale nie jesteśmy interesowni”.

Czego dokonaliśmy

- Symbolicznym potwierdzeniem rosnącej roli Polski jest piastowanie przez naszych rodaków

kluczowych stanowisk w unijnych strukturach: **Jerzy Buzek** przewodniczy Parlamentowi Europejskiemu, za budżet na lata 2014–2020 odpowiada **Janusz Lewandowski**.

- Flagowe przedsięwzięcie rządu stanowiło **Partnerstwo Wschodnie**. Niezaprzeczalną polską racją stanu, podzielaną przez wszystkie polskie siły polityczne, jest zbliżenie oraz postępująca i stopniowa integracja państw sąsiedztwa (krajów Europy Wschodniej i Kaukazu Południowego) z Unią Europejską. Jako pierwsi podjęliśmy w tej mierze skuteczne działania na forum Unii, słusznie wychodząc z założenia, że inicjatywa ta może się udać tylko przy wsparciu jej przez naszych innych partnerów. Symboliczne gesty w tej delikatnej materii nie wystarczą, trzeba mieć pomysły na prowadzenie skutecznej polityki.
- **Przygotowaliśmy Polskę do półrocznej Prezydencji w Radzie UE**. W programie polskiej Prezydencji zaproponowaliśmy Unii konkretne rozwiązania. Skoncentrowaliśmy się w znacznej mierze na sprawach gospodarczych.
- W ramach Prezydencji przygotowaliśmy m.in. nowe unijne prawo regulujące transakcje online (tzw. 28 Reżim Prawny – Europejskie Prawo Umów). Wsparliśmy też działania Komisji Europejskiej dotyczące likwidacji niepotrzebnych barier rynkowych. **Nasz rząd zdołał też**

wypracować pierwszy w historii mandat negocjacyjny dla całej UE do rozmów gazowych z Turkmenistanem i Azerbejdżanem.

- Wierzymy, że odpowiedzią na dzisiejszy kryzys gospodarczy i niepewne środowisko międzynarodowe jest „nie mniej, a więcej Europy”, dlatego wspieramy wzmacnianie unijnych instytucji wspólnotowych, a także ściślejszą koordynację polityk gospodarczych prowadzonych przez poszczególne państwa członkowskie, a także dokończenie budowy jednolitego rynku. W ramach Prezydencji **przygotowujemy unijne rozporządzenia i dyrektywy, które wzmacniają zarządzanie gospodarcze w Unii**, a ich celem jest trwałe zabezpieczenie Europy przed kolejnymi kryzysami (tzw. Sześciopak).
- W Unii Europejskiej kluczowe decyzje podejmowane są przez państwa członkowskie. Niemniej jednak skuteczny jest tylko ten, kto do promocji swoich racji używa całego dostępnego instrumentarium. Poważnie traktujemy wszystkie unijne gremia decyzyjne. W Parlamencie Europejskim, który powoli staje się równorzędnym partnerem w procesie podejmowania decyzji, pracujemy w ramach największej i najbardziej wpływowej chadeckiej rodziny politycznej. **Wypracowaliśmy dobre kontakty z Komisją Europejską**, wzmocniliśmy

także naszą obecność w rodzącej się unijnej dyplomacji. Nasz dyplomata Maciej Popowski jest jednym z czterech najważniejszych rangą urzędników zarządzających Europejską Służbą Działań Zewnętrznych. Dzięki działaniom naszego rządu, w systemie międzynarodowym Polska jest postrzegana jako autor rozwiązań, kraj, który nie czeka na stanowisko innych, lecz zapewnia tak potrzebne inicjatywy.

- Rozumiejąc, że najważniejszym filarem Unii Europejskiej jest solidarność, w ramach pomocy bilateralnej w związku z kryzysem finansowym **Polska udzieliła pożyczek Islandii, Łotwie i Mołdawii.**
- Znacząco poprawiliśmy relacje z naszym najważniejszym sąsiadem i najważniejszym aktorem życia Unii Europejskiej – **Niemcami.** Wspólnie podejmujemy działania na rzecz demokratyzacji naszego sąsiedztwa na Ukrainie i na Białorusi. Uzyskaliśmy lepsze warunki funkcjonowania społeczności polskiej w Niemczech.
- Razem z Niemcami i Francją reaktywowaliśmy **Trójkąt Weimarski** na szczepku szefów państw i rządów, gdzie rozmawiamy m.in. o relacjach Unii z Rosją, o polityce sąsiedztwa, a także o współpracy obronnej.

- Mamy dobre relacje z innymi ważnymi partnerami w polityce zagranicznej, jak **Francja** – jeden z głównych inwestorów zagranicznych w Polsce i partner w wielu projektach politycznych i gospodarczych – oraz **Wielka Brytania**, z którą mamy podobne zdanie m.in. na temat funkcjonowania unijnego rynku wewnętrznego, deregulacji oraz w sprawach stosunków transatlantyckich. Współpracujemy z Włochami i Stolicą Apostolską na rzecz ochrony praw chrześcijan na świecie. Z Hiszpanią mamy podobne zapatrywania co do przyszłości polityki spójności. Ze Szwecją przygotowaliśmy inicjatywę Partnerstwa Wschodniego.
- Wypracowaliśmy najlepsze w historii stosunki z **Czechami, Słowacją czy Węgrami**. W sprawach kluczowych staramy się koordynować nasze stanowisko w Unii Europejskiej. Funkcjonowanie Grupy Wyszehradzkiej jest dla państw Partnerstwa Wschodniego jasnym sygnałem, że współpraca regionalna może prowadzić do członkostwa w Unii.
- **Doświadczenie nauczyło nas jednak, że ani w polityce międzynarodowej, ani w UE nie istnieje coś takiego jak stałe koalicje.** Zmieniają się one w zależności od diskutowanych problemów. Postawiliśmy na budowanie trwałych związków i porozumienia ze wszystkimi naszymi

partnerami – geograficznie bliskimi i dalekimi, dużymi i małymi, bogatymi i biednymi. Pielęgnowujemy struktury współpracy już istniejące, takie jak wspomniana współpraca wyszehradzka czy Trójkąt Weimarski, ale również tworzymy i wzmacniamy nowe związki – czy to formalne, czy nieformalne – co nasz rząd udowodnił choćby przy okazji powoływania Partnerstwa Wschodniego, negocjacji nad pakietem klimatycznym, Strategią 2020 czy obecnie podczas wstępnych negocjacji dotyczących unijnego budżetu na lata 2014–2020.

- Poza działaniami w ramach Partnerstwa Wschodniego rozwijamy też kontakty bilateralne z naszymi najważniejszymi partnerami **na Wschodzie**. Stworzyliśmy Polsko-Ukraińskie Forum Partnerstwa. Wdrożyliśmy umowę o małym ruchu granicznym. W ubiegłym roku przyznaliśmy na Ukrainie prawie tyle samo wiz, co wszystkie pozostałe kraje strefy Schengen razem wzięte.
- Względem **Białorusi** prowadzimy politykę opartą na zasadzie warunkowości. Los Białorusinów jest nam szczególnie bliski. Jesteśmy gotowi pomóc Białorusi, jeśli ta pójdzie drogą demokratycznych przemian. W obecnych warunkach koncentrujemy się na popieraniu rodzącego się tam społeczeństwa obywatelskiego. Reagujemy

w stanowczy sposób, gdy Białoruś z tej drogi zawraca, łamiąc przy tym elementarne prawa człowieka.

- **W relacjach z Rosją nastąpiły zmiany świadczące o poprawie**, także ze względu na silną pozycję Polski w Unii Europejskiej. Wynegocjowaliśmy umowę o małym ruchu granicznym, stwarzającą możliwość otwarcia się Obwodu Królewieckiego na Europę. Możliwa jest żegluga przez Cieśninę Pilawską.
- **Antidotum na obawy przed Rosją jest nowoczesna i silna Polska, posiadająca wiarygodnych sojuszników, silną pozycję w Unii Europejskiej i doskonałe relacje ze swoimi innymi sąsiadami na Wschodzie.** Konstruktynve podejście do Rosji wzmacnia naszą pozycję w Europie. W naszym interesie jest, aby w sprawach gospodarczych prowadzić z Rosją dialog przede wszystkim za pośrednictwem Unii. Czym silniejsi jesteśmy w Unii i czym większy mamy wpływ na wspólne działania, tym bardziej Rosjanie będą się musieli z nami liczyć. Do Rosji należy odnosić się z szacunkiem, ale z żelazną konsekwencją należy od niej egzekwować wypełnianie wszystkich zobowiązań międzynarodowych, czy to dotyczących przestrzegania praw człowieka, czy też umów rozbrojeniowych, czy polityki energetycznej.

- Nasze działania zwiększyły w Rosji wiedzę zwykłych obywateli o zbrodniach popełnionych przez reżim stalinowski, o czym świadczy **przyjęcie rezolucji ws. Katynia w rosyjskiej Dumie**. Przy zachowaniu różnic interesów i ocen, mimo trudności związanych ze śledztwem smoleńskim, bilans ostatnich trzech lat stosunków polsko-rosyjskich jest pozytywny.
- **W relacjach z USA staramy się prezentować politykę opartą na zasadzie wzajemności**. W jej ramach wynegocjowaliśmy dobre porozumienia o rozmieszczeniu elementów systemu obrony przeciwrakietowej i o statusie wojsk amerykańskich w Polsce, z zachowaniem pierwszeństwa polskiej jurysdykcji.
- Stosunki polsko-amerykańskie powinny opierać się nie tylko na sprawach polityki bezpieczeństwa, lecz również na większej amerykańskiej obecności inwestycyjnej, technologicznej i intelektualnej w Polsce. Jest to szczególnie istotne w kontekście poszukiwań gazu łupkowego, bowiem to właśnie Amerykanie dysponują odpowiednią technologią.
- Rozwijaliśmy również korzystne dla Polski stosunki z rodzącymi się światowymi potęgami ekonomicznymi i politycznymi: **Chinami, Indiami, Brazylią, ale także z Izraelem czy krajami**

Ameryki Łacińskiej. Celem tej polityki jest wymiana gospodarcza i kulturowa.

- W ciągu mijającej kadencji **skutecznie zabiegaliśmy o większą niż dotąd dostępność nowych rynków dla polskich przedsiębiorców:** w Chinach, Izraelu, Katarze, Azerbejdżanie, Indiach, Wietnamie czy Turcji.
- W celu zacieśniania relacji z naszą diasporą ściśle współpracowaliśmy z organizacjami polonijnymi. Po raz pierwszy **wydaliśmy „Raport o sytuacji Polonii i Polaków za granicą”.** To pierwsze tak kompleksowe przedstawienie tej problematyki. Obecnie Ministerstwo Spraw Zagranicznych przystąpiło do opracowania „Atlasu obecności Polonii i Polaków na świecie”.

Co zrobimy

- Zadaniem priorytetowym jest wynegocjowanie **ambitnego budżetu Unii Europejskiej na lata 2014–2020,** który pozwoli spełnić rosnące ambicje polityczne i traktatowe Wspólnoty, a Polsce da szansę zmiejszyć dystans do bogatszych sąsiadów. Zadbamy o równe traktowanie wszystkich rolników w ramach Wspólnej Polityki Rolnej. Mamy jeszcze wiele do nadrobienia. Dlatego mimo kryzysu zobowiązujemy się do

wynegocjowania wsparcia na poziomie wyższym niż 300 mld złotych.

- Jesteśmy przekonani, że Polska będzie nadal odgrywać kluczową rolę w kształtowaniu nowego oblicza Unii Europejskiej. Weszliśmy do grona państw, które wpływają na ostateczny kształt decyzji podejmowanych w UE, i będziemy tę pozycję skutecznie ugruntowywać. Jest to szczególnie istotne, ponieważ najbliższe cztery lata będą kluczowe dla rozwoju Wspólnoty. Po pełnej implementacji postanowień traktatu lizbońskiego ostatecznie ugruntuje się instytucjonalny kształt Unii, zbudowane zostaną zręby wspólnego zarządzania gospodarką, rozstrzygnie się kształt nowego budżetu do roku 2020 oraz dopełni się budowa jednolitego rynku. Aby brać aktywny udział w kształtowaniu każdego z tych procesów, konieczna jest spójna wizja przyszłości integracji, skuteczne zabieganie o realizację naszych interesów we wszystkich unijnych instytucjach, ale nade wszystko kompetencja.
- **Stopniowo doprowadzimy do pełnego otwarcia przed polskimi przedsiębiorcami rynku liczącego 500 mln konsumentów.** Szczególnie zależy nam na dokończeniu budowy jednolitego rynku w obszarze swobody świadczenia usług, jak również rozszerzania jednolitego rynku na nowe obszary, takie jak choćby handel

w Internecie. Będziemy jednym z głównych krajów, które określą nowe zasady zarządzania europejską gospodarką. Zadbamy, aby zarządzanie to pogodziło innowacyjność i rynek bez barier z solidarnością i zrównoważonym rozwojem poszczególnych regionów Unii.

- **Będziemy rzecznikiem rozszerzania Unii** – przede wszystkim o kraje Półwyspu Bałkańskiego, a w dalszej perspektywie czasowej również o inne państwa europejskie, które spełnią wszystkie konieczne wymogi akcesyjne. To w czasie polskiej Prezydencji w Radzie UE zostanie sfinalizowany proces wchodzenia do Unii Chorwacji.
- **Polska pozostanie liderem w promowaniu i wdrażaniu programu Partnerstwa Wschodniego**, które przybliży kraje aspirujące do rangi państw o standardach demokratycznych do Unii Europejskiej. Dlatego nadal będziemy wspierać europejskie ambicje krajów sąsiedztwa, takich jak Ukraina, Mołdawia czy państwa Kaukazu Południowego.
- **Naszym celem pozostanie promowanie demokratycznych wartości za pomocą demokratycznych metod.** Polska, w miarę swoich możliwości, w ramach europejskiej solidarności pozostanie aktywna na polu mechanizmów

stabilizacyjnych: finansowych i militarnych. Jednym z najbardziej palących wyzwań są epokowe przemiany w świecie arabskim. Polska ma w dziedzinie transformacji ustrojowej spore doświadczenie, dlatego będziemy się nim dzielić ze wszystkimi innymi, którzy sobie tego zażyczą.

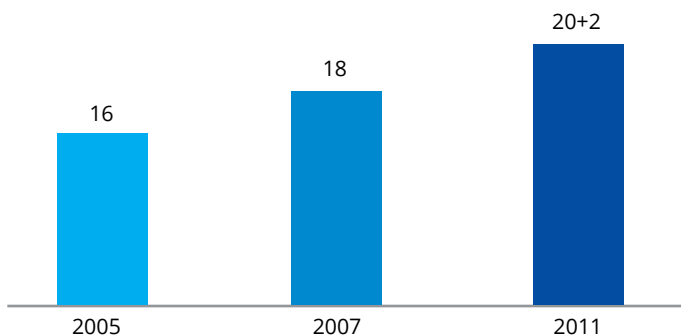
Rodzina

Aktywna polityka na rzecz rodziny – dzieci, osób młodych, małżeństw, seniorów – to inwestycja w przyszłość i element zaawansowanej wspólnoty narodowej. Działania w tym obszarze muszą być niezwykle kompleksowe i wzajemnie się uzupełniające, by wspierając np. młodych ludzi w transferze edukacja-rynek pracy, nie stracić dla rynku pracy doświadczenia i kompetencji starszego pokolenia. Zasada solidarności międzypokoleniowej jest fundamentem każdego wysoko rozwiniętego społeczeństwa. Mądra polityka rodzinna musi być więc polityką solidarności pokoleń. Musi być nastawiona na eliminowanie deficytów, wsparcie osób w sytuacjach kryzysowych, poprawę sytuacji demograficznej, ale jej priorytetem musi być także wzrost zatrudnienia.

Czego dokonaliśmy

- **Przez cztery lata prowadziliśmy aktywną politykę prorodzinną.** W pierwszej kolejności wydłużyliśmy urlopy macierzyńskie i wprowadziliśmy urlopy ojcowskie (potocznie nazywane tacierzyńskimi), które przysługują ojcom po narodzinach dziecka.

Długość trwania urlopu macierzyńskiego na pierwsze dziecko na koniec rządów SLD-UP, PiS i PO-PSL (w tyg.)

źródło: MZ

- **Zwiększyliśmy dostępność miejsc w żłobkach i przedszkolach.** Łatwiejsze stało się zakładanie żłobków. Nie są one już traktowane jako zakłady opieki zdrowotnej. Dzięki tzw. „ustawie żłobkowej” mogą także powstawać kluby dziecięce. Na mocy tej samej ustawy gminy mogą ogłaszać konkursy na tzw. opiekuna dziennego. Po odbyciu szkolenia może nim zostać np. matka, która sama ma małe dziecko i może zająć się dziećmi

z sąsiedztwa w swoim domu albo w lokalu udostępnionym przez gminę.

- **Od października 2011 roku łatwiej będzie zatrudnić nianię.** Wystarczy, że rodzice podpiszą z opiekunką umowę uaktywniającą i zgłoszą ją do ZUS. Do pensji niań dołoży się państwo, opłacając składki na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne liczone od minimalnej pensji.
- **Przyjęliśmy przepisy skuteczniej niż do tej pory chroniące nasze dzieci przed przemocą i wykorzystywaniem seksualnym.** Nowe prawo zakłada m.in. zakaz stosowania kar cielesnych, możliwość natychmiastowego zabrania dziecka z domu zagrożonego przemocą, bezpłatną obdukcję u lekarza pierwszego kontaktu bez wniosku prokuratora, nakaz opuszczenia mieszkania przez sprawcę, bez względu na to, czy jest on jego właścicielem, czy nie, skuteczniejsze ściganie i karanie pedofilów oraz ich chemiczną kastrację.
- **Przeznaczyliśmy dodatkowe 50 mln złotych na dożywianie dzieci w szkołach.** Jednocześnie uelastyczniono procedury przyznawania prawa do dożywiania i dyrektor szkoły może sam podjąć decyzję o przyznaniu dziecku darmowego posiłku.

- **Wprowadziliśmy ustawę o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.** Celem, który ma zostać zrealizowany przez tę ustawę, jest stworzenie spójnego systemu opieki nad dzieckiem i rodziną, jeśli ma ona trudności w wypełnianiu swoich funkcji. Pomoc będzie skierowana głównie do rodzin dotkniętych przemocą, ubogich i zagrożonych ubóstwem. W ustawie przewidziano, że wśród instytucji sprawujących pieczę zastępczą nad dzieckiem szczególne miejsce powinny zająć rodzinne formy pieczy zastępczej. Chodzi o rodziny zastępcze spokrewnione, rodziny zastępcze niespokrewnione (niezawodowe, zawodowe) oraz rodzinne domy dziecka.
- W ramach weryfikacji wysokości świadczeń rodzinnych rząd **podwyższył o ponad 40% kwoty zasiłków rodzinnych, a także o około 24% kwotę świadczenia pielęgnacyjnego przyznawanego rodzinnym opiekunom osób niepełnosprawnych wymagających szczególnej opieki.** Dodatkowo rząd przyjął projekt nowelizacji ustawy o świadczeniach rodzinnych, usuwający wymóg kryterium dochodowego przy przyznawaniu świadczenia pielęgnacyjnego opiekunom osób niepełnosprawnych oraz opłacanych za nich z budżetu państwa składek na ubezpieczenia emerytalne, rentowe i zdrowotne.
- **Uruchomiliśmy program 50+, służący zwiększeniu szans osób powyżej 50 roku życia na**

rynku pracy poprzez obniżenie dla pracodawców kosztów zatrudnienia takich osób, wprowadzenie nowoczesnych metod szkoleniowych i podnoszenia kwalifikacji osób 50+.

- **Przygotowaliśmy raport o młodziu** wraz z rekomendacjami dotyczącymi polityki państwa wobec młodych ludzi w następnych latach.

Co zrobimy

- **W Polsce rodzi się coraz mniej dzieci, co powoduje starzenie się społeczeństwa i ogranicza szanse rozwojowe kraju.** Dlatego będziemy wspierać dzietność przez radykalne zwiększenie ulgi rodzinnej na trzecie i kolejne dzieci od 2014 roku, kiedy nie będziemy już objęci procedurą nadmiernego deficytu.
- **Zmienimy zasady finansowania kosztów szkoły rodzenia, porodu, zwłaszcza dla kobiet, które są w ciąży po raz pierwszy.** Podobnie państwo pomoże pokryć koszty znieczulenia okołoporodowego czy porodu rodzinnego.
- **Będziemy nadal tworzyć miejsca dla dzieci w żłobkach i przedszkolach** (więcej na ten temat w rozdziale o edukacji).

- W wielu przedszkolach publicznych wciąż brakuje miejsc dla dzieci. Oznacza to, że rodzice muszą szukać znacznie droższej alternatywy w postaci przedszkoli prywatnych. **Wysokość dotacji na dziecko będzie taka sama w przedszkolach publicznych i niepublicznych.**
- Dla wielu rodziców godziny otwarcia przedszkoli są trudne do pogodzenia z pracą zawodową. Bardzo dużo problemów sprawia również przerwa wakacyjna. W związku z tym wprowadzimy zapis prawny, który **nałoży na przedszkola obowiązek funkcjonowania w godzinach od 6.00 do 18.00, dwanaście miesięcy w roku.**
- **Na każdej dużej uczelni powstanie punkt przedszkolny.** Studenci, którzy zostają rodzicami w trakcie studiów, lub zatrudnieni na uczelni młodzi naukowcy otrzymają możliwość skorzystania z takiego udogodnienia.
- Będziemy wspólnie z organizacjami społecznymi **prowadzić kampanie na rzecz przeciwdziałania otyłości i promować zdrowe żywienie.**
- Chcemy wdrożyć programy aktywizacji rezerw na rynku pracy, aby zwiększać poziom zatrudnienia i ograniczać bezrobocie poprzez **związywanie osób niepełnosprawnych z otwartym rynkiem pracy, umożliwienie wcześniejszego**

startu młodych osób na rynku pracy, podniesienie aktywności zawodowej kobiet w wieku 25–50 lat.

- **Zaproponujemy wprowadzenie do kodeksu pracy odnawialnych umów sezonowych dla pracowników.** W okresie obowiązywania umowy pracownikowi przysługiwałoby wynagrodzenie, natomiast nie otrzymywałoby wynagrodzenia w przypadku nieświadczenia pracy z przyczyn leżących po stronie pracodawcy. Takie rozwiązanie zwolni pracodawców z ponoszenia wysokich kosztów zatrudnienia, a pracownikom zapewni perspektywę stabilizacji zatrudnienia.
- Proponujemy określenie maksymalnej liczby bezpłatnych praktyk odbywanych u tego samego pracodawcy przez osoby kierowane z urzędów pracy. **Chcemy, by już drugi staż odbywał się odpłatnie.** W przypadku, gdy pracodawca nie będzie spełniał tego wymogu, urząd pracy nie będzie do niego kierował kolejnych stażystów. W ten sposób chcemy wyeliminować zjawisko „wiecznych praktyk”, po których nawet najlepsi stażyści nie mają szans na stałe lub czasowe zatrudnienie.
- **Dla rozwoju kraju i rynku pracy musimy nadal prowadzić aktywną politykę wobec seniorów.** Zwiększymy dostęp osób starszych do edukacji

i będziemy je zachęcać do uczenia się przez całe życie. Będziemy systematycznie podnosić poziom ich aktywności zawodowej i społecznej.

- **W czasie kadencji radykalnie podniesiemy nakłady na aktywizację seniorów.** W 2012 roku wzrosną one z około 10 mln złotych do 60 mln złotych, w 2013 roku do 85 mln złotych, a w 2014 roku do 110 mln złotych. Razem z samorządami będziemy wspierać powstawanie Uniwersytetów Trzeciego Wieku. Wprzęgniemy w ten plan istniejącą infrastrukturę – ośrodki kultury i biblioteki, a w przyszłości Świetliki.
- **W 2012 roku ruszy pilotażowy program obejmujący pięć województw „Czwartek seniora”.** Przez jeden dzień w miesiącu ludzie starsi będą mieli dostęp do publicznych instytucji kultury za „symboliczną złotówkę”. Program będzie realizowany przy współudziale polskich artystów – również młodego pokolenia.
- **Zagwarantujemy bezpieczeństwo emerytalne,** także wykorzystując dochody państwa z gazu łupkowego do zasilenia funduszy emerytalnych.
- **Zreformujemy system wsparcia dla osób niezdolnych do samodzielnej egzystencji.** Udzielimy skutecznej pomocy rodzinom pragnącym opiekować się swoimi niesamodzielnymi bliskimi.

- Priorytetem naszych działań będzie bezpośrednia pomoc osobom niepełnosprawnym. **Doprowadzimy do zwiększenia środków PFRON na usuwanie barier architektonicznych** oraz inwestycji ułatwiających funkcjonowanie osobom ze schorzeniami wzroku i słuchu. Standarde w tym zakresie będzie docelowa realizacja wszystkich uzasadnionych społecznie i finansowo wniosków.
- Zwiększymy zakres pomocy rzeczowej kierowanej do osób niepełnosprawnych. Naszym celem będzie tu przede wszystkim **zwiększenie dostępu do efektywnej rehabilitacji** oraz usług pozwalających np. na nabycie umiejętności koniecznych dla wsparcia procesu rehabilitacji osoby niepełnosprawnej przez członków jej rodziny. Część nowo przyznawanych świadczeń pieniężnych zostanie ukierunkowana bezpośrednio na wsparcie rzeczowe mające na celu jak najszybsze odzyskanie zdolności do pracy i powrót do zatrudnienia.

Zdrowie

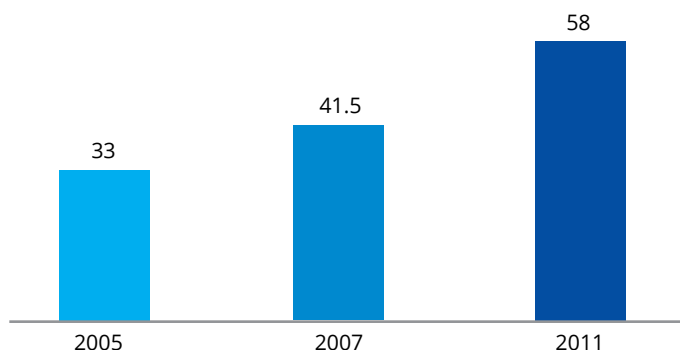
Ochrona zdrowia jest jednym z najwrażliwszych obszarów życia społecznego. Od niej w dużej mierze zależy bezpieczeństwo obywateli i ocena skuteczności władzy publicznej. W ostatnich latach wiele

się w służbie zdrowia zmieniło na korzyść, a w nowej kadencji wprowadzimy innowacyjne rozwiązania, które pozwolą polskiej służbie zdrowia wykonać prawdziwy skok cywilizacyjny. Będziemy dalej podnosić jakość opieki zdrowotnej, jak i modernizować infrastrukturę ratowniczą i diagnostyczną, dbając przy tym o efektywne wykorzystywanie środków publicznych. Kluczem do dalszego poprawiania jakości usług medycznych i podniesienia standardu opieki zdrowotnej do poziomu porównywalnego z krajami najbardziej rozwiniętymi jest danie Polakom wyboru, komu i na jakich warunkach powierzą swoją składkę zdrowotną.

Czego dokonaliśmy

- W latach 2007–2011 **zwiększyliśmy nakłady NFZ na leczenie z 41,5 do 58 mld złotych.**

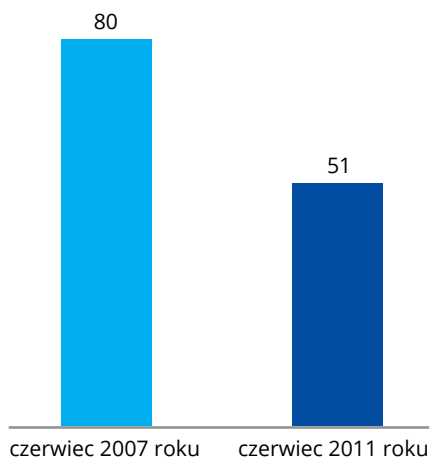
Wydatki na ochronę zdrowia
na koniec rządów SLD-UP, PiS i PO-PSL (w mld złotych)

Źródło: MZ

- **Zwiększyliśmy nakłady na lecznictwo szpitalne z 18,5 mld złotych w 2007 roku do 27 mld złotych w 2011 roku.** Planujemy dalszy wzrost nakładów na lecznictwo szpitalne w roku 2012 (do poziomu około 29 mld złotych) i w latach następnych. Niestety, kosztowna struktura organizacyjna, brak jasno określonych i możliwych do wyegzekwowania kompetencji zarządczych i kontrolnych, w jakich funkcjonowały samodzielne publiczne zakłady opieki zdrowotnej, nie dawały gwarancji poprawy jakości i wzrostu zadowolenia pacjentów. Dlatego na początku 2009 roku przygotowaliśmy plan oddłużenia szpitali pod warunkiem przekształcenia ich w spółki handlowe. W latach 2009–2011 z tej formy wsparcia skorzystało 38 szpitali. Na wsparcie tego procesu do 30 sierpnia 2011 roku przeznaczyliśmy już kwotę około 300 mln złotych.
- W 2009 roku **zmieniliśmy wprowadzony przez PiS, niekorzystny dla mniej zasobnych województw system podziału środków z Narodowego Funduszu Zdrowia.** W efekcie rozpiętość wydatków na leczenie w przeliczeniu na jednego ubezpieczonego pomiędzy województwami spadła z prawie 500 do 200 złotych.

Średnie czasy oczekiwania do poradni kardiologicznych dla dzieci

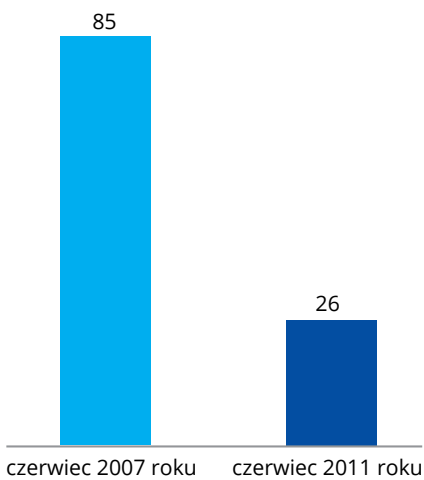

Przeciętna wartość średniego przewidywanego czasu oczekiwania* (w dniach)

*Jest to średnia ważona, gdzie każdemu sprawozdanemu przez świadczeniobiorcę średniemu przewidywanemu czasowi oczekiwania przypisano wagę w postaci liczby osób oczekujących.

Źródło: MZ

Średnie czasy oczekiwania do poradni chirurgii urazowo-ortopedycznej dla dzieci

Przeciętna wartość średniego przewidywanego czasu oczekiwania* (w dniach)

*Jest to średnia ważona, gdzie każdemu sprawozdanemu przez świadczeniobiorcę średniemu przewidywanemu czasowi oczekiwania przypisano wagę w postaci liczby osób oczekujących.

Źródło: MZ

- **Skróćiliśmy kolejki;** np. średni czas oczekiwania do oddziałów pulmonologii w czerwcu 2007 roku wynosił 209 dni, a w czerwcu 2011 roku – 19 dni. Średni czas oczekiwania do poradni chorób metabolicznych w czerwcu 2007 roku wynosił 74 dni, a w czerwcu 2011 roku – 25 dni. Średni czas oczekiwania do poradni gastrologicznych w czerwcu 2007 roku wynosił 180 dni, a w czerwcu 2011 roku – 54 dni. Średni czas oczekiwania do poradni hematologicznych w czerwcu 2007 roku wynosił 99 dni, a w czerwcu 2011 roku – 64 dni.
- Ustawa o działalności leczniczej (obowiązująca od lipca 2011 roku) trwale zmieni obraz systemu ochrony zdrowia w Polsce. Odchodzimy od sztywnego definiowania działalności leczniczej przez formalnoprawną strukturę organizacyjną na rzecz podejścia funkcjonalnego. **Na wsparcie przekształceń szpitali w ustawie przewidzieliśmy na lata 2011–2013 1,7 mld złotych.**
- Większość państw rozwiniętych posługuje się nowoczesnym systemem rozliczania świadczeń medycznych – tzw. Jednorodnymi Grupami Pacjentów (JGP). W Polsce wprowadziliśmy system JGP już po pół roku rządzenia – od lipca 2008 roku.
- **Radykalnie wzmocniliśmy pogotowie ratunkowe.** Podnieśliśmy finansowanie zespołów

wyjazdowych z 1,01 mld złotych w 2006 roku do 1,73 mld złotych w 2008 roku. W ciągu ostatnich trzech lat do pogotowia ratunkowego trafiło 346 nowoczesnych ambulansów, sfinansowanych ze środków Unii Europejskiej. **Polskie Lotnicze Pogotowie Ratunkowe wymieniło kilkudziesięcioletnie wysłużone śmigłowce Mi-2 na 23 ultranowoczesne śmigłowce ratownicze EC-135.** Dzięki nowym śmigłowcom i karetkom pogotowia skrócił się czas oczekiwania na ratowników medycznych. Lotnicze Pogotowie Ratunkowe dysponuje dziś najnowocześniejszym sprzętem w Europie.

- **Przez cztery lata konsekwentnie zmierzaliśmy do obniżenia dopłat pacjentów do leków refundowanych.** W sumie udało się obniżyć poziom dopłat z 35,41% w 2007 roku do 32,26% w 2010 roku. Co roku rozszerzaliśmy listę leków refundowanych o nowe pozycje. Dodaliśmy do wykazu chorób przewlekłych ponad dwadzieścia chorób (np. reumatoidalne zapalenie stawów, astmę, przewlekłą obturacyjną chorobę płuc, chorobę afektywną dwubiegunową, endometriozę, ADHD, przerost gruczołu krokowego, wrzodziejące zapalenie jelita grubego), co spowodowało istotne obniżenie kosztów związanych z nimi leków.
- **Specjalny nacisk położyliśmy na leczenie onkologiczne.** Oprócz onkologicznych programów

terapeutycznych, które umożliwiają leczenie najnowocześniejszymi preparatami, zmieniliśmy zasady stosowania chemioterapii, tak by to lekarz mógł decydować o doborze substancji z dostępnego katalogu, a każdy przypadek mógł być traktowany indywidualnie. Wydatki na chemioterapię wzrosły sześciokrotnie, z około 200 mln złotych w 2006 roku do ponad 1,2 mld złotych w 2010 roku.

- Dostrzeżyliśmy problem związany z dostępem pacjentów do najnowocześniejszych, a tym samym najdroższych technologii lekowych. **Opracowaliśmy specjalne programy terapeutyczne dla chorób rzadkich.** Wszystkie programy zostały ocenione przez Agencję Oceny Technologii Medycznych pod względem ich skuteczności i wprowadzone do realizacji. W 2010 roku na realizację tych programów przeznaczaliśmy 1,4 mld złotych. Wprowadziliśmy systemowe rozwiązania leczenia cukrzycy u dzieci z zastosowaniem pompy insulinowej. W 2009 roku rozpoczęliśmy finansowanie pomp insulinowych dla młodzieży do 18 roku życia. Wdrożyliśmy profilaktykę krwawień u dzieci z hemofilią A i B.
- **Wprowadziliśmy przejrzystość procesów decyzyjnych w polityce lekowej** poprzez ustawowe rozdzielenie kompetencji procesu rejestracji leków (decyzja prezesa Urzędu Rejestracji Leków) od decyzji refundacyjnych (minister zdrowia na

podstawie rekomendacji przekazywanych przez Agencję Oceny Technologii Medycznych).

- W 2009 roku wprowadziliśmy ustawę o prawach pacjenta i **Rzeczniku Praw Pacjenta**. Po raz pierwszy w jednym akcie prawnym zostały ujęte prawa pacjenta a na ich straży postawiono niezależnego od resortu zdrowia, Narodowego Funduszu Zdrowia i świadczeniodawców Rzecznika Praw Pacjenta.
- **Zapewniliśmy, że decyzja o tym, które świadczenie zdrowotne jest świadczeniem gwarantowanym, nie będzie decyzją uznaniową, lecz zostanie poprzedzona pełną analizą skuteczności klinicznej dokonywaną przez Agencję Oceny Technologii Medycznych.** Dzięki uchwaleniu „ustawy koszykowej” pacjenci mają możliwość uzyskania informacji o zawartości koszyka świadczeń gwarantowanych.
- **Zreformowaliśmy system kształcenia na kierunkach medycznych,** aby studia medyczne dawały absolwentom więcej wiedzy praktycznej. Likwidacja stażu podyplomowego i lekarskiego egzaminu państwowego pozwoli szybciej rozpocząć wykonywanie zawodu. Zlikwidowaliśmy paradoks, że młody lekarz rozpoczynał swoją karierę od trzymiesięcznego bezrobocia. Więcej lekarzy oznacza dalsze skrócenie kolejek.

- **Zwiększyliśmy liczbę miejsc pozwalających na rozpoczęcie specjalizacji medycznej.** Wprowadziliśmy modułowy system specjalizacji, który skraca cykl kształcenia bez uszczerbku dla jego jakości.
- **Rozwijamy specjalizacje obecnie deficytowe,** oferując wyższe wynagrodzenie dla specjalizujących się lekarzy. Na kształcenie specjalizacyjne przeznaczamy z budżetu państwa około 700 mln złotych rocznie. W krótkim czasie doprowadziliśmy do wyrównania liczby absolwentów kierunków medycznych z liczbą miejsc specjalizacyjnych.
- **Blisko 30 tys. pielęgniarek podniosło kwalifikacje na studiach pomostowych.** Ta ścieżka kształcenia będzie utrzymana. Fundusze europejskie przyczynią się też do zwiększenia liczby studentów na kierunkach pielęgniarstwo i położnictwo. Oznacza to w przyszłości więcej pielęgniarek i położnych do opieki nad chorymi oraz lepszą opiekę pielęgniarską nad dziećmi w szkołach.
- Nie ulegliśmy światowej panice i presji firm farmaceutycznych i nie zakupiliśmy kosztownych szczepionek, o wątpliwej skuteczności, na tzw. świńską grypę.

- Wypowiedzieliśmy wojnę producentom i sprzedawcom dopalaczy, które zagrażały zdrowiu naszych dzieci.

Co zrobimy

- **Od 2013 roku damy Polakom prawo wyboru, komu prześlą swoją składkę**, wprowadzając możliwość powstania konkurencyjnych wobec NFZ funduszy zdrowotnych kontraktujących usługi medyczne dla swoich pacjentów. Taki innowacyjny krok jest możliwy dzięki temu, że wprowadzamy już konkurencyjne zasady funkcjonowania zakładów opieki zdrowotnej i szpitali. Konkurencja o składkę Polaków stworzy motywację dla NFZ i innych publicznych i prywatnych funduszy do szukania świadczeniodawców najwyższej jakości usług, gwarantujących krótkie terminy i autentyczną troskę o pacjenta. Systemy opieki zdrowotnej oparte na konkurencji płatników są uważane za najbardziej innowacyjne i efektywne. System, jaki planujemy wprowadzić, będzie oparty o powszechność dostępu do służby zdrowia i będzie zawierał mechanizmy zapobiegające jakiegokolwiek dyskryminacji pacjentów ze względu na wiek, płeć czy stan portfela.

- W 2012 roku **środki przeznaczone na leczenie wzrosną o kolejne 3,5 mld złotych**, do poziomu 61,5 mld złotych.
- Już za kilka miesięcy (styczeń 2012) **pacjent będzie miał prawo dochodzenia roszczeń za niepożądane skutki działań medycznych z pominięciem żmudnej i długotrwałej drogi sądowej**. Czas dochodzenia roszczeń powinien się skrócić z ponad 4 lat do 10 miesięcy.
- **W 2014 roku zakończymy prace nad pełną informatyzacją ochrony zdrowia**. Wprowadzimy rachunkowość w szpitalach. Dzięki obecnie realizowanym projektom informatycznym i uchwalonej przez nas ustawie o systemie informacji w ochronie zdrowia pacjent będzie mógł już wkrótce korzystać z recepty elektronicznej, zarejestrować się w każdej poradni za pośrednictwem Internetu czy uzyskać dostęp do swoich danych medycznych za pośrednictwem internetowego konta pacjenta na podstawie elektronicznej karty pacjenta. System informacyjny zapewni także skuteczniejsze metody leczenia (e-poradniki dla lekarzy, oparcie się na dotychczasowej historii choroby), zmniejszy obciążenia administracyjne i doprowadzi do redukcji nadużyć.

- **Będziemy w dalszym ciągu obniżać dopłaty pacjentów do leków.** Już w 2012 roku pacjenci będą płacić mniej niż 30% ceny leku refundowanego.
- **Uchwalimy kompleksową ustawę regulującą badania kliniczne.** Listy prowadzonych badań będą jawne, a kwalifikacja pacjentów, którzy chcą w nich uczestniczyć, będzie odbywać się na jasnych zasadach. Zapewnimy pełną przejrzystość i bezpieczeństwo badań klinicznych w Polsce.
- **Wydłużymy refundację zestawów infuzyjnych do 26 roku życia,** co umożliwi młodzieży po 18 roku życia korzystanie z pompy insulinowej. Tym samym studująca młodzież nie będzie musiała martwić się o wysokie koszty leczenia cukrzycy z wykorzystaniem pomp insulinowych.
- **Doprowadzimy do uznania przez kraje Unii Europejskiej kwalifikacji polskich pielęgniarek** bez konieczności odbywania dodatkowych studiów.

Sport

Sport ma ogromne znaczenie społeczne, edukacyjne i gospodarcze. Nie tylko uczy pozytywnych wartości czy uczestnictwa obywatelskiego, ale jest

ważnym narzędziem polityki społecznej i ma istotny wpływ na poprawę jakości życia, a poprzez promocję aktywności fizycznej odgrywa istotną rolę prozdrowotną i przyczynia się do integracji społecznej.

Rozwój infrastruktury sportowej stanowi element przestrzeni publicznej, w której koncentruje się aktywność lokalnej społeczności i rozwija lokalny biznes. Dlatego priorytetem naszych działań jest wspieranie rozwoju sportu poprzez tworzenie korzystnych dla obywateli warunków infrastrukturalnych i finansowych do jego uprawiania.

Czego dokonaliśmy

- Lata 2007–2011 to czas istotnych zmian w polskim sporcie. Realizujemy dwa wielkie projekty infrastrukturalno-organizacyjne „**Moje Boisko – Orlik 2012**” oraz **UEFA EURO 2012**.
- W ramach programu „Moje Boisko – Orlik 2012” powstało **ponad 1800 Orlików**, a kolejnych 490 jest w budowie. Po ich powstaniu do końca 2011 roku liczba tych obiektów wyniesie blisko 2300, co oznacza, że zbliżamy się do zrównania liczby boisk z liczbą gmin w Polsce. W każdym miesiącu z Orlików korzysta ponad 1,8 mln osób. W 2010 roku program został rozszerzony

o projekt **Białego Orlika**, dzięki któremu powstało 38 lodowisk.

- Z Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej w latach 2007–2010 **dofinansowano budowę około 1800 obiektów sportowych**, zarówno o strategicznym znaczeniu dla polskiego sportu, jak infrastruktura Centralnego Ośrodka Sportu, ale również setek boisk, basenów, hal sportowych oraz sal gimnastycznych dla lokalnych społeczności.

Stadion PGE Arena Gdańsk

- Obok budowy stadionów, na których będą rozgrywane mecze Turnieju **UEFA EURO 2012**

(Warszawa, Gdańsk, Wrocław, Poznań), **państwo wspiera również budowę stadionów** w Krakowie i Chorzowie.

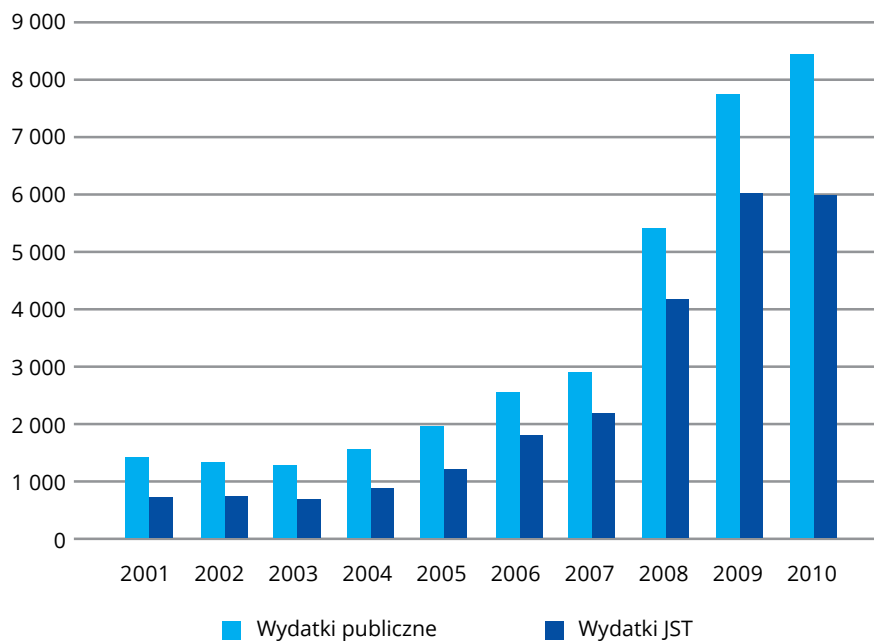
- Zakończyły się budowy i procesy odbioru stadionów w Poznaniu i Gdańsku. W finalnej fazie budów znajdują się stadiony we Wrocławiu i Warszawie. **Wszystkie stadiony, na których będą rozgrywane mecze Turnieju, zostaną oddane do użytku w 2011 roku.**
- Wszystkie **centra pobytowe**, w których zamieszkają drużyny biorące udział w Turnieju, **są już gotowe na przyjęcie uczestników UEFA EURO 2012.**
- **83 inwestycje kluczowe i ważne dla UEFA EURO 2012 znajdują się dziś w 80% w fazie budów lub zostały zakończone**, a ich łączna wartość wynosi 96 mld złotych.
- Ważnym priorytetem rządu, także w kontekście organizacji Turnieju UEFA EURO 2012, jest **zapewnienie bezpieczeństwa na naszych stadionach.** Wprowadzone w 2009 roku i znowelizowane w bieżącym roku nowoczesne rozwiązania prawne w ustawie o bezpieczeństwie imprez masowych umożliwiają skuteczne zwalczanie chuligaństwa i przemocy na stadionach.

- **Od 2008 roku rozpoczęto wdrażanie innowacyjnego systemu finansowania przygotowawców najlepszych polskich sportowców do dużych imprez międzynarodowych, opartego na zasadach zarządzania projektowego.** Podstawowym założeniem nowego systemu jest efektywne wydatkowanie środków publicznych poprzez bezpośrednie finansowanie przygotowawców zawodników mających największe szanse na osiągnięcie sukcesów sportowych. W tym celu uruchomiono nowatorski projekt „Klub Polska”, skupiający najlepszych polskich zawodników.
- Sport wyczynowy sportowców niepełnosprawnych, a zwłaszcza ich przygotowania do igrzysk paraolimpijskich, objęto tymi samymi zasadami, co przygotowania olimpijczyków.
- **Od czterech lat systematycznie wzrastają nakłady państwa na rozwój sportu dzieci i młodzieży.** Dzięki tym działaniom w latach 2008–2011 znacząco zwiększyła się liczba (z około 23 tys. do 29 tys.) młodych, uzdolnionych sportowo zawodników, których szkolenie dofinansowywane jest ze środków publicznych.
- Wprowadzono znaczącą deregulację w polskim sporcie, poprzez ograniczenie ingerencji państwa w sprawy, które mogą być regulowane

przepisami stanowionymi przez organizacje sportowe (**nowa ustawa o sporcie**).

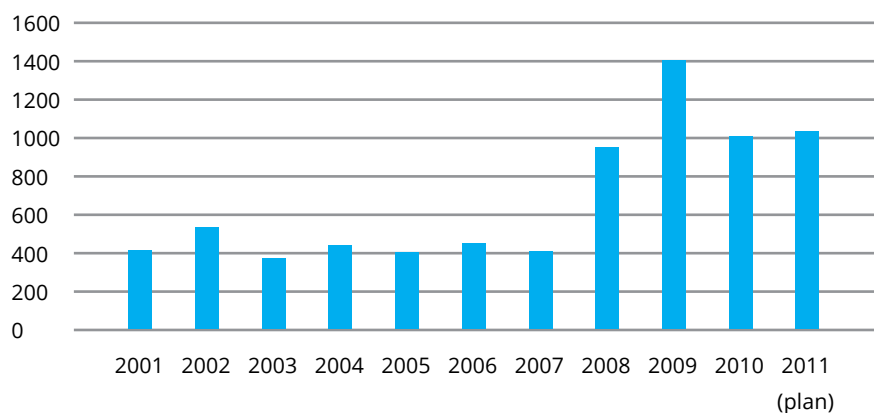
- **Wprowadzono w ustawie o sporcie przepisy penalizujące doping oraz zastrzono kary za korupcję sportową.** Ponadto zapewniono środki finansowe na utrzymanie akredytacji Światowej Organizacji Antydopingowej (WADA) dla polskiego laboratorium antydopingowego, jednego z nielicznych o takim statusie w naszej części Europy.
- **Pomiędzy 2007 a 2010 rokiem wydatki jednostek samorządu terytorialnego na sport wzrosły prawie trzykrotnie** (z około 2,3 mld złotych do około 6,5 mld złotych). Także środki z budżetu państwa przeznaczane na sport wzrosły znacząco w tym okresie (z około 0,7 mld złotych do około 2,3 mld złotych).

TABELA 2. Wydatki publiczne (budżet państwa + budżety jednostek samorządu terytorialnego) na sport w latach 2001-2010 w mln złotych.

Źródło: MSiT

Liczba obiektów sportowych, nowych lub wyremontowanych, dofinansowanych ze środków państwowych w latach 2001–2011.

Źródło: MSiT

Co zrobimy

- Wdrożymy **program „ORLIK+”**, będący „następcą” programu „Moje Boisko – Orlik 2012”. Celem programu będzie budowa obiektów sportowych obejmujących zarówno boiska do gier zespołowych, jak i urządzenia do uprawiania innych dyscyplin sportowych, np. lodowiska czy bieżnie lekkoatletyczne.
- Przeprowadzimy **program „Klub Sportowy”**, którego celem będzie wdrożenie nowych instrumentów prawnych oraz wsparcia finansowego ze strony władz publicznych, służących tworzeniu nowych klubów sportowych. Ze względu na wciąż niską liczbę klubów sportowych w stosunku do ogólnej liczby ludności Polski, tworzenie nowych klubów jest warunkiem koniecznym dla rozwoju sportu w naszym kraju.
- Opracujemy i zrealizujemy **program „Wolontariat Sportowy”**, którego celem będzie prowadzenie działań, w tym m.in. kampanii społecznych oraz dofinansowanie przedsięwzięć organizacji pozarządowych, służących aktywizacji oraz wsparciu osób z różnych grup wiekowych i społecznych, wykonujących wolontarystyczną pracę w zakresie działalności podmiotów sportowych oraz organizacji imprez.

- **Wykorzystamy Turniej Finałowy UEFA EURO 2012 do wzmocnienia wizerunku Polski za granicą jako nowoczesnego i kreatywnego kraju, ze stosunkowo młodym i dobrze wykształconym społeczeństwem.**

3. Wolny obywatel i efektywne państwo

- a) Sprawne państwo
  - wymiar sprawiedliwości
  - sprawna administracja
  - podatki i inne obciążenia
- b) Rozwój regionalny
- c) Infrastruktura

Jednym z filarów inteligentnego rozwoju, opartego na kreatywności i współpracy, musi być przyjazne państwo i sprawna administracja. Efektywnie działający wymiar sprawiedliwości, służebne urzędy, ograniczenie biurokracji i deregulacja są warunkami dokonania przez Polskę prawdziwego skoku cywilizacyjnego. Zreformujemy administrację tak, aby jak najlepiej wywiązywała się ze swego głównego zadania – ułatwiania obywatelom i przedsiębiorcom działania, by zaoszczędzić ich czas, dziś zbyt często tracony na biurokratyczną mitręgę. Wprowadzimy do administracji mierniki jej skuteczności i przyjazności wobec obywatela. Likwidacja zbędnych procedur i skrócenie terminów administracyjnych będą zadaniami priorytetowymi.

Sprawne państwo

WYMIAR SPRAWIEDLIWOŚCI

Sprawne państwo w dużej mierze zależy od sprawnego wymiaru sprawiedliwości. Wieloletnie zapóźnienia w tym obszarze stanowiły dla nas jedno z najważniejszych wyzwań mijającej kadencji.

Mamy na koncie spore dokonania – niezależność prokuratury, e-sąd, księgi wieczyste dostępne w Internecie – ale wymiar sprawiedliwości wymaga jeszcze wielu zmian, które mają na celu pełne przystosowanie go do standardów nowoczesnego państwa.

Czego dokonaliśmy

- **Rozdzieliśmy urząd Ministra Sprawiedliwości i Prokuratora Generalnego.** Tym samym Polska po latach dołączyła do grona państw europejskich, w których to nie polityk, ale niezależny specjalista sprawuje najwyższą funkcję prokuratorską.
- **Wprowadziliśmy w życie projekt elektronizacji postępowań,** wraz z konsekwentnym wyposażeniem sądów w nowoczesną technologię

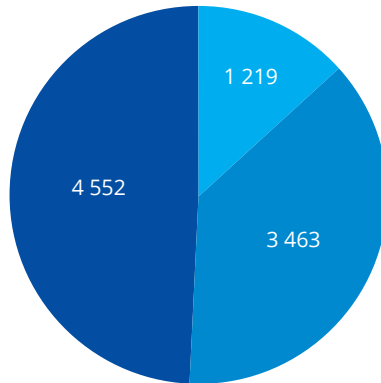
informatyczną. Około 1 600 000 spraw wpłynęło już do działającego od początku 2010 roku **e-sądu** (sądu elektronicznego), z czego załatwionych zostało około 1 300 000.

- **Umożliwiliśmy publiczny i powszechny dostęp do ksiąg wieczystych przez Internet.** Odnotowano już około 23 mln wglądów do ksiąg wieczystych.
- **Uruchomiliśmy projekt nagrywania audio/wideo na salach rozpraw sądowych,** czyli tzw. e-protokół. Nagrania zastąpią obecny sposób dokumentowania rozprawy w postaci pisemnego protokołu. Na jesieni 2011 roku w 290 salach w sądach okręgowych oraz 56 salach sądów apelacyjnych ruszy nagrywanie rozpraw.
- **Wprowadziliśmy system dozoru elektronicznego,** który umożliwia wykonywanie kary pozbawienia wolności poza zakładem karnym. Do tej pory karą w tym systemie zostało objętych już 2 700 osób.
- **Ułatwiliśmy dostęp do zawodów prawniczych.** Zmieniliśmy zasady egzaminów na aplikacje tak, by stały się bardziej przejrzyste dla kandydatów. Skróciliśmy aplikację do trzech lat, znacznie poszerzyliśmy katalog osób, które bez aplikacji mogą przystąpić do egzaminów zawodowych,

i wprowadziliśmy wspólny test na aplikację adwokacką i radcowską. Dzięki temu obecnie liczba osób odbywających aplikacje jest najwyższa w historii.

- **Obniżyliśmy opłatę za aplikację adwokacką** o około 1 400 złotych, a **opłatę za aplikację radcowską** – o około 700 złotych.
- **Zdecydowanie wzrosła liczba adwokatów wykonujących zawód** – w roku 2008 wynosiła około 7 tys., obecnie wynosi 9 277, a po wpisaniu na listę osób, które pozytywnie zdały czerwcowy test, liczba adwokatów powinna wynieść około 10 200. Taki wzrost dostępności powinien znacząco obniżyć koszty usług prawniczych dla obywateli i firm.
- **Przeprowadziliśmy pilotażowy program „Praktycznej nauki prawa” dla młodzieży licealnej.** Programem zostało objętych kilka tysięcy uczniów z ponad stu klas.
- **Wdrożyliśmy program pomocowy pod nazwą „Sieć Pomocy Ofiarom Przestępstw”,** w ramach którego utworzonych zostało szesnaście wojewódzkich ośrodków pomocy dla osób pokrzywdzonych przestępstwem.

Liczba osób, które zdały egzamin na aplikację adwokacką

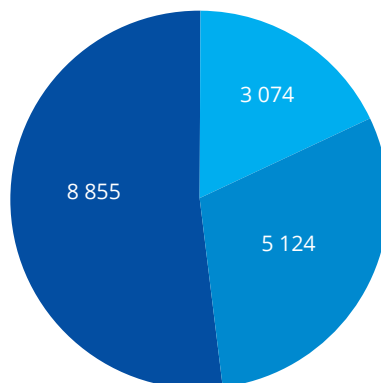

- Rząd SLD (2001–2005)
- Rząd PiS, Samoobrona, LPR (3 egzaminy w okresie grudzień 2005 – czerwiec 2007)
- Rząd PO-PSL (3 egzaminy w okresie wrzesień 2008 – wrzesień 2010)*

* Stan na 2010 rok, liczba ta wzrosła po egzaminie przeprowadzonym 24 września 2011 roku

Źródło: MS

Liczba osób, które zdały egzamin na aplikację radcowską

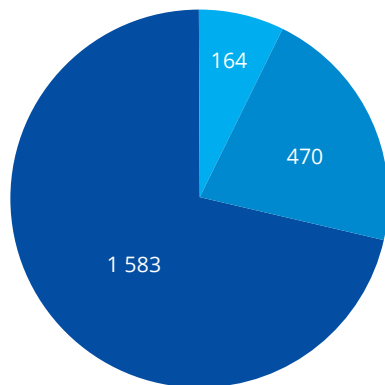

- Rząd SLD (2001–2005)
- Rząd PiS, Samoobrona, LPR (3 egzaminy w okresie grudzień 2005 – czerwiec 2007)
- Rząd PO-PSL (3 egzaminy w okresie wrzesień 2008 – wrzesień 2010)*

* Stan na 2010 rok, liczba ta wzrosła po egzaminie przeprowadzonym 24 września 2011 roku

Źródło: MS

Liczba osób, które zdały egzamin na aplikację notarialną

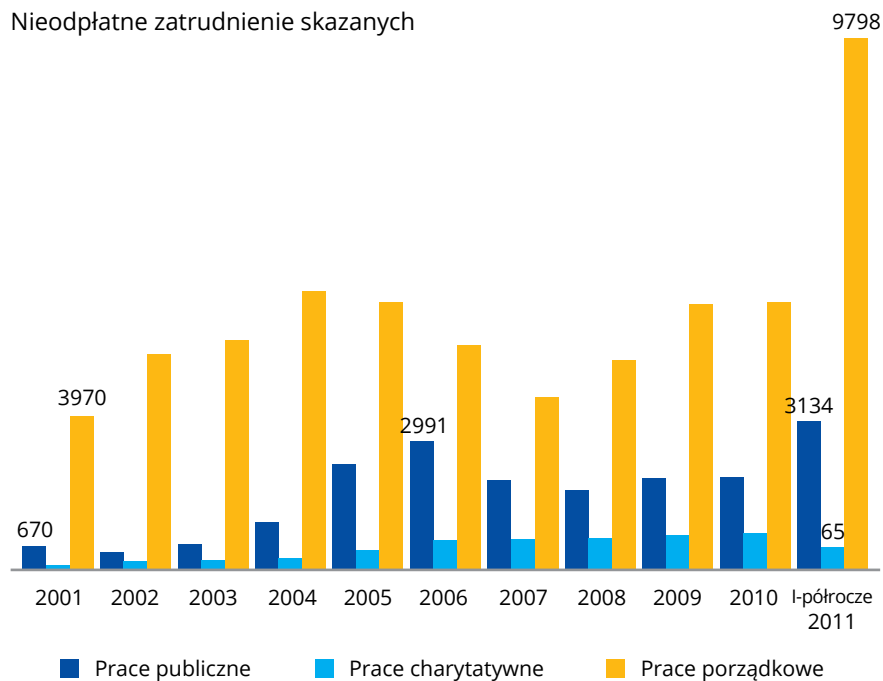

- Rząd SLD (2001–2005)
- Rząd PiS, Samoobrona, LPR (3 egzaminy w okresie grudzień 2005 – czerwiec 2007)
- Rząd PO-PSL (3 egzaminy w okresie wrzesień 2008 – wrzesień 2010)*

* Stan na 2010 rok, liczba ta wzrosła po egzaminie przeprowadzonym 24 września 2011 roku

Źródło: MS

Nieodpłatne zatrudnienie skazanych

Źródło: MS

Co zrobimy

- **Skrócimy czas postępowań sądowych średnio o jedną trzecią** za pomocą lepszego zarządzania sądami oraz informatyzacji. Zmienimy strukturę organizacyjną sądów, a zasoby kadrowe i finansowe zostaną efektywnie wykorzystane. Sądami pokierują dyrektorzy wybrani spośród specjalistów z zakresu zarządzania instytucjami publicznymi, finansów publicznych, prowadzenia inwestycji i gospodarowania mieniem Skarbu Państwa. Prezesi sądów skoncentrują się na swoich zasadniczych obowiązkach: kierowaniu działalnością orzeczniczą i pracą z sędziami. Wdrożony zostanie system oceny pracy sędziów, połączony z indywidualnym planem rozwoju, co wpłynie w znaczący sposób na wzrost jakości ich pracy.
- **Ustanowimy na potrzeby postępowania sądowego publiczne bazy danych zawodowych pełnomocników.** Zapewni to możliwość weryfikacji pełnomocników zawodowych w automatyczny sposób.
- **Zastąpimy tradycyjny bankowy tytuł egzekucyjny tytułem elektronicznym.** W ślad za tym z informatyzujemy postępowanie o nadanie klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu. To pozwoli na przyspieszenie

postępowania, uproszczenie procedur, a także ograniczenie kosztów.

- **Umożliwimy wierzycielowi wszczęcie egzekucji drogą elektroniczną** w innych przypadkach niż te, w których wydano nakaz zapłaty w elektronicznym postępowaniu upominawczym. Możliwe będzie składanie drogą elektroniczną nie tylko wniosków o wszczęcie egzekucji, ale także innych pism i wniosków.
- **Zakończymy wdrażanie Systemu Dozoru Elektronicznego** tak, by objął 7 500 skazanych (w wymiarze dziennym i miesięcznym).
- **Uprościmy prawo upadłościowe** tak, aby postępowania skróciły się do poziomu średniej OECD, a likwidowane przedsiębiorstwa były w stanie szybko się odrodzić, zachowując wartość majątku produkcyjnego i utrzymując miejsca pracy.
- **Poszerzymy grupę osób, które mogą przystąpić do egzaminu zawodowego bez odbywania aplikacji** (zwłaszcza poprzez skrócenie wymaganych okresów).
- **Rozszerzymy program „Praktycznej nauki prawa”** m.in. tworząc Szkolne Koła Prawne, których celem będzie przede wszystkim poszerzenie świadomości prawnej dzieci i młodzieży,

zapoznanie ich z zasadami porządku prawnego oraz przekazanie im praktycznej wiedzy prawniczej.

- Wprowadzimy przepisy, zgodnie z którymi niektórzy **przebywający w zakładach karnych** (osadzeni za nieuiszczenie kary finansowej) **będą nieodpłatnie odpracowywali swoją karę pracą**, będą to np. prace związane z zabezpieczeniem przed powodzią czy sprzątanie lasów.
- Radykalnie ograniczymy dostęp służb specjalnych i policyjnych do billingów obywateli oraz zwiększymy kontrolę nad wykorzystywaniem podsłuchów.

SPRAWNA ADMINISTRACJA

Platforma Obywatelska jest sojusznikiem polskich przedsiębiorców i promotorem swobód obywatelskich. Od lat staramy się wspierać małe i średnie firmy, promować przedsiębiorcze postawy Polaków, zachęcać absolwentów szkół wyższych do wzięcia inicjatywy we własne ręce, dbać o aktywizację osób bezrobotnych. W minionej kadencji rozpoczęliśmy przełomowe prace związane z deregulacją – usuwaniem zbędnych przepisów, które podnoszą koszty działalności gospodarczej i zabierają ludziom cenny czas.

Czego dokonaliśmy

- Administracja przechodzi **rewolucję cyfrową**: od administracji „papierkowej” do e-administracji. Wprowadziliśmy system elektronicznych deklaracji podatkowych (e-deklaracje). Tylko w 2011 roku drogą internetową złożono około 4 mln deklaracji podatkowych, w tym osoby fizyczne złożyły prawie **milion rocznych deklaracji podatkowych (e-PIT)**.
- Wprowadziliśmy tańsze i łatwiejsze w użyciu **faktury elektroniczne**.
- **Likwidujemy NIP**. Osoby, które nie są przedsiębiorcami, nie będą musiały używać NIP. Będą mogły po prostu posługiwać się swoim numerem PESEL.
- **Wprowadziliśmy system „Zero Okienka”** (System Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej). Za jego pomocą można szybko i sprawnie założyć własną działalność gospodarczą oraz uzyskać dostęp do bazy wszystkich zarejestrowanych podmiotów. W ciągu pierwszego miesiąca działalności skorzystało z niego ponad 11 tys. osób.
- Od stycznia 2012 roku będzie można założyć najprostszą **spółkę z ograniczoną**

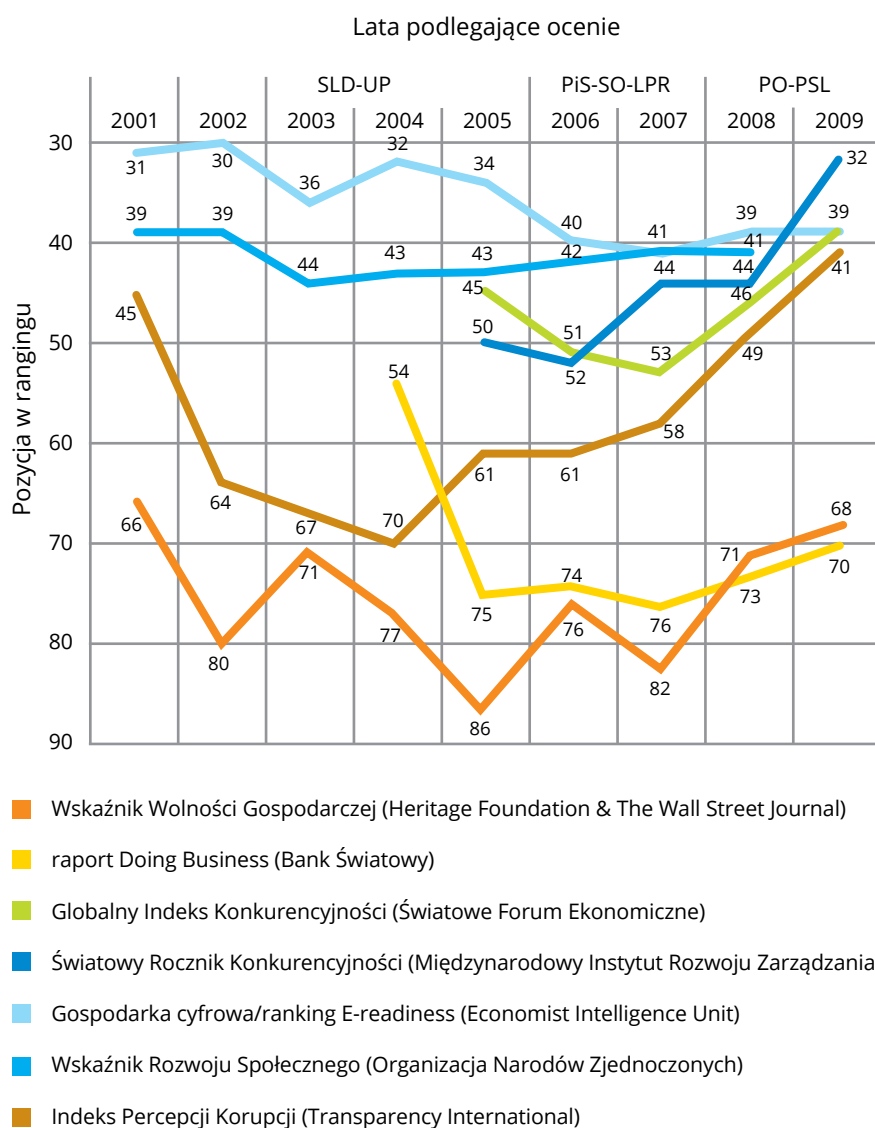
odpowiedzialnością bez udziału notariusza w ciągu 24 godzin przez Internet.

- **W 220 przypadkach** zastąpiliśmy zaświadczenia uzyskiwane w urzędach **oświadczeniami** samych zainteresowanych obywateli. Jest to prawdziwa rewolucja w relacjach państwa z obywatelami.
- **W Ordynacji podatkowej** wprowadziliśmy **zasadę domniemania niewinności podatnika** do momentu zapadnięcia prawomocnej decyzji. Nigdy więcej nie powtórzy się skandaliczny „kazu Kluski”.
- Uprościliśmy księgowość dla małych firm.
- Obniżyliśmy koszty wpisów do rejestrów.
- Zlikwidowaliśmy opłatę za wpis do ewidencji działalności gospodarczej.
- Większa liczba firm może odprowadzać zaliczkę na podatek dochodowy kwartalnie, zamiast uciążliwego trybu miesięcznego.

Według najbardziej prestiżowych instytutów międzynarodowych za rządów Platformy Obywatelskiej pozycja Polski stanowczo poprawia się w rankingach wolności gospodarczej i konkurencyjności.

I tak się dzieje przy równoczesnej poprawie Indeksu Percepcji Korupcji Transparency International. Wyniki rządów PiS były znacznie gorsze, a za SLD w dwóch indeksach odnotowaliśmy regres.

Wskaźniki i rankingi deregulacji

Źródło: MF

Polska w czasie rządów Platformy Obywatelskiej stała się szóstym najatrakcyjniejszym dla inwestorów zagranicznych krajem świata. Zaledwie w ciągu jednego roku awansowaliśmy aż o sześć pozycji w międzynarodowym rankingu ONZ-owskiej agencji UNCTAD.

Co zrobimy

W znoszeniu barier dla przedsiębiorczości i aktywności obywatelskiej leżą olbrzymie szanse rozwojowe i dlatego deregulacja oraz ograniczanie biurokracji staną się priorytetem naszej polityki gospodarczej. Nasze działania pójdą w czterech kierunkach:

- **Dobre prawo** – projekty ustaw będą procedowane wyłącznie po przejściu rygorystycznego badania ich przydatności dla obywateli i przedsiębiorców, co ukróci gonitwę legislacyjną w administracji rządowej.
- Dyrektywy unijne będą mogły być przenoszone do polskiego prawa wyłącznie w wersji minimum, zgodnie z zasadą „**UE i ani przecinka więcej**”.
- Projekty ustaw będą musiały – obowiązkowo – uwzględniać przegląd najlepszych praktyk

krajów najbardziej zaawansowanych. **Każda ustawa będzie zawierała zapis o obowiązku przeglądu jej efektów** przez parlament po maksymalnie trzech latach obowiązywania, tak aby można było porównać założenia ze skutkami.

- Powołamy biuro interwencyjne (**pogotowie antybiurokratyczne**) pod kierownictwem pełnomocnika Prezesa Rady Ministrów, które będzie zbierało skargi obywateli na absurdy biurokratyczne i na bieżąco interweniowało w urzędach i instytucjach, wymuszając uproszczenie i przyspieszenie załatwiania spraw.
- **Deregulacja** – w sposób kompleksowy będziemy upraszczać i likwidować krępujące i zbędne przepisy tak, aby poszerzać wolność gospodarczą i obywatelską. Skoncentrujemy się na tych obszarach, które mają największy wpływ na gospodarkę i życie ludzi, np.:
  - **Skrócimy termin uzyskania pozwolenia na budowę do 100 dni (z około 300) i zmniejszymy liczbę procedur z 30 do 15.**
  - **Uwolnimy połowę regulowanych zawodów i stworzymy jednolite zasady działania**

samorządów zawodowych, włącznie ze swobodą stowarzyszania się i tworzenia stowarzyszeń.

- **Zmniejszymy liczbę procedur wymaganych przy rejestracji firmy** poprzez integrację systemów informatycznych administracji publicznej.
- **Przystąpimy do gruntownego przeglądu instytucji kontrolnych w państwie**, aby zredukować ich liczbę wyłącznie do tych niezbędnych.
- **Zlikwidujemy odrębną procedurę gospodarczą w postępowaniu sądowym**. Spory między przedsiębiorcami będą rozpatrywane w takim samym trybie, jak spory między innymi obywatelami, co znacznie przyspieszy ich rozstrzygnięcie. Pomimo likwidacji postępowania w sprawach gospodarczych zamierzamy zachować tzw. sądy gospodarcze jako wyspecjalizowane w obszarze rozstrzygnięcia spraw wydziały sądów powszechnych.
- **E-administracja** – połączymy urzędy w informatyczną sieć, aby zaoszczędzić obywatelom i przedsiębiorcom wizyt w urzędach i uprościć ich kontakty z administracją. Na przykład

umożliwimy odbiór paszportów i innych dokumentów osobistych w dowolnym urzędzie Polski lub za poręczeniem pocztowym.

- **Wprowadzimy system, który umożliwi podróżowanie samochodem bez dokumentów.** Policjant zatrzymując do kontroli kierowcę, będzie w radiowozie dysponował mobilnym urządzeniem, które łącząc się z centralnymi serwerami będzie w stanie przekazać, na podstawie wybranej informacji (np. PESEL), dane o kierowcy lub samochodzie.
- Od 2013 roku **wprowadzimy elektroniczny dowód osobisty (pl.ID).** Dzięki bezpłatnemu podpisowi elektronicznemu zapisanemu w dowodzie kontakt z urzędami będzie o wiele prostszy.
- Stworzymy system, dzięki któremu **paszport będzie można odebrać w dowolnym miejscu w kraju lub otrzymać go bezpośrednio, pocztą do domu.**
- **Konsultacje społeczne** – zgodnie z naszą filozofią wyzwiania kreatywności i współpracy zaprosimy wszystkich do interaktywnego opiniowania projektów i pomysłów rządu od najwcześniejszego etapu. Wykorzystamy Internet

i portale społecznościowe do aktywnej moderacji dyskusji nad projektami rządowymi i poselskimi. Wprowadzimy obowiązek analizy propozycji płynących od obywateli przez rządowe centrum analityczne.

- **Oprócz działań deregulacyjnych opracujemy reformę centrum administracyjnego państwa**, by zwiększyć efektywność władzy wykonawczej przez jej konsolidację i większe ukierunkowanie na myślenie strategiczne. Chcemy, aby rządowa administracja centralna w większym stopniu wykorzystywała wiedzę, aktywność społeczną oraz posiadane zasoby materialne. Zaproponowane zmiany powinny także przyczynić się do rozwoju nowych technologii w administracji ułatwiających kontakt na linii urząd-obywatel.

PODATKI I INNE OBCIĄŻENIA

Chcemy, żeby podatki były możliwie jak najniższe (ale zawsze musimy uwzględniać konieczność utrzymania równowagi finansów publicznych), a ich płacenie jak najprostsze. Choć wiemy, że nigdy nie będzie to przyjemnością!

Czego dokonaliśmy

Walczyliśmy z kryzysem światowym utrzymując niski udział podatków w PKB. Jest to konieczne dla zapewnienia szybkiego rozwoju gospodarczego w średnim okresie.

- W pierwszym roku naszego rządu **znieśliśmy tzw. podatek Religi.**
- W 2009 roku, pomimo nastania kryzysu i trudniejszej sytuacji finansów publicznych, utrzymaliśmy decyzję o obniżeniu podstawowej stawki PIT z 19% do 18%, obniżenie 30-procentowej stawki do 18% i 40-procentowej stawki do 32%. Dzięki temu w kieszeniach Polek i Polaków pozostało ponad **8 mld złotych więcej.**
- Skróciliśmy termin zwrotu podatku VAT ze 180 do 60 dni, zlikwidowaliśmy ponad 30% sankcji za nieprawidłowe wypełnienie deklaracji podatkowej, podatnicy zyskali możliwość skorygowania deklaracji po kontroli skarbowej, zniesiony został także obowiązek składania kaucji gwarancyjnej w wysokości 250 tys. złotych dla przedsiębiorców rozpoczynających działalność handlową w Unii Europejskiej. Dzięki tym rozwiązaniom w kieszeniach podatników zostało do **2 mld złotych.**

- **Zlikwidowaliśmy opłatę za wydanie dowodu osobistego** (dzięki temu w kieszeniach obywateli pozostaje 35 mln złotych rocznie).
- Zlikwidowaliśmy abonament radiowo-telewizyjny dla emerytów i osób bezrobotnych.
- Wprowadziliśmy **abolicję podatkową dla osób pracujących za granicą**.
- W indeksie „Paying Taxes” Banku Światowego Polska w ubiegłym roku poprawiła swoją pozycję aż o 31 miejsc. Nadal jesteśmy na niskim miejscu w tym rankingu, ale robimy znaczne postępy.

Co zrobimy

- W 2014 roku **obniżymy zasadniczą stawkę VAT** do poprzedniego poziomu.
- W ślad za likwidacją NIP **zniesiemy deklarację PIT**, zdejmując tym samym z Polaków uciążliwy obowiązek składania rocznych zeznań podatkowych. Już niedługo urząd skarbowy poinformuje każdego z nas, ile i z jakiego tytułu zapłaciliśmy w ciągu roku podatku, z jakich ulg możemy skorzystać, a także ile zamierza nam zwrócić nadpłaconego podatku lub ile powinniśmy na jego

konto dopłacić. Możliwy będzie także podgląd swojego konta online i analiza prognozy w połowie roku.

- W dalszym ciągu będziemy konsekwentnie upraszczać przepisy dotyczące płacenia podatków.
- Stworzymy oficjalny portal internetowy Ministerstwa Finansów prezentujący pełne i aktualne informacje dotyczące interpretacji przepisów podatkowych.

Rozwój regionalny

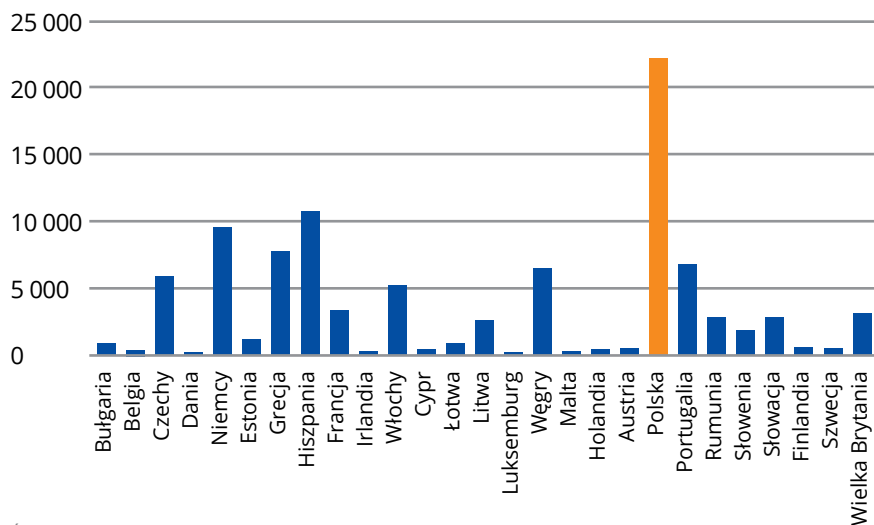
Polska zmienia się w oczach. Niektóre części naszego kraju przypominają jeden wielki plac budowy (zob. www.polskawbudowie.pl). Żadne państwo w historii nie otrzymywało takiego wsparcia finansowego z Unii jak Polska i żadne tak dobrze nie wykorzystywało środków unijnych. Stało się tak dlatego, że stworzyliśmy efektywny system wdrażania funduszy. Za rządów PO niesłuchanie przyspieszyliśmy tempo nadrabiania dystansu dzielącego nas od średniej bogactwa w Unii Europejskiej (mierzonego w PKB). W 2007 roku PKB Polski wyniósł 54% unijnej średniej (w 2005 roku 52%), a dziś zbliża się do blisko 2/3 średniej unijnej.

Obecnie rozpoczęły się negocjacje nad kolejnym unijnym budżetem na lata 2014–2020. Jeszcze nigdy budżet nie był negocjowany w tak trudnych warunkach – rosnące ambicje wspólnoty, kryzys gospodarczy i niechęć płatników do ponoszenia ciężaru związanego z finansowaniem budżetu. Jednak naszym zdaniem prawdziwa wspólnota nie może istnieć bez solidarności, a nasza silna pozycja w Unii daje nam szansę wynegocjowania kolejnego zastrzyku funduszy, które są kluczowe dla realizacji trzeciej fali modernizacji i ostatecznie zniwelują dystans dzielący nas od najzamożniejszych krajów Europy. Przed nami dokończenie wielkich przedsięwzięć infrastrukturalnych, ale także wyzwanie wykorzystania funduszy unijnych do wsparcia innowacyjności i gospodarki opartej na wiedzy tak, by ziściła się nasza wizja inteligentnego rozwoju.

Czego dokonaliśmy

- **Jesteśmy europejskim liderem w wykorzystywaniu środków funduszy unijnych.** Według danych Komisji Europejskiej (na 17 sierpnia 2011 roku) wypłaciła ona państwu członkowskiemu w formie zaliczek i płatności okresowych środki w wysokości 96,2 mld euro. Z powyższej kwoty do Polski trafiło 21 mld euro, co stanowi 22% wszystkich wypłaconych dotychczas państwu członkowskiemu środków.

Środki wypłacone Polsce oraz pozostałym państwom UE w mln euro na lata 2007–2013

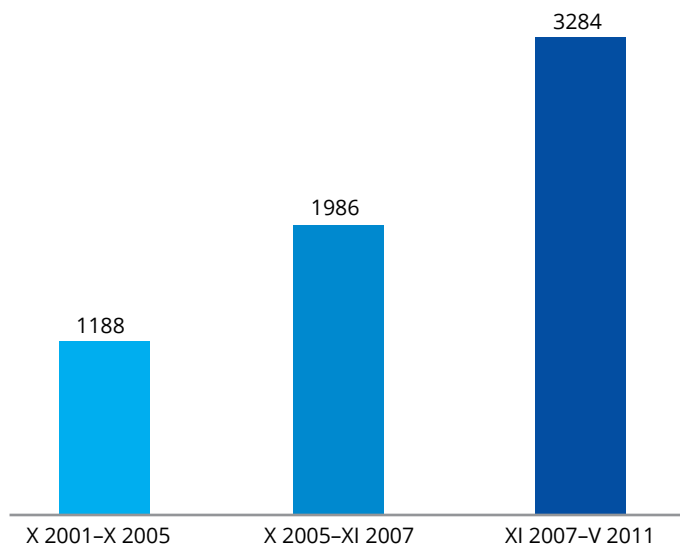

Źródło: MRR

- W latach 2007–2013 na infrastrukturę transportową, środowiskową, energetyczną, edukacyjną, inwestycje w kulturę i ochronę zdrowia w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko zostało przewidziane **37,6 mld euro**. Kwota przeznaczona na inwestycje w zasoby ludzkie w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki to 11,4 mld euro. Na innowacyjną gospodarkę, czyli rozwój przedsiębiorczości i innowacyjności polskich firm, może zostać wydane 9,71 mld euro w ramach Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka.

Liczba firm, które skorzystały z funduszy europejskich na innowacyjności gospodarki

Źródło: MG

- Według szacunków dzięki funduszom UE na lata 2007–2013 m.in. powstanie 5 964 km dróg powiatowych i gminnych, 18 205 km nowej sieci kanalizacyjnej, przebudowanych zostanie 411 oczyszczalni ścieków, powstanie ponad 95 tys. nowych miejsc pracy, 108 tys. osób zostanie objętych różnorodnymi formami kształcenia i podnoszenia kwalifikacji, powstanie ponad 20 tys. km sieci szerokopasmowego Internetu, powstanie 1 850 nowych e-usług, 384 ośrodki badawcze otrzymają wsparcie finansowe, zostanie zrealizowanych 376 projektów badawczych i rozwojowych w ośrodkach badawczych, utworzonych

lub zmodernizowanych zostanie 1 076 laboratoriów itd.

- **Przygotowaliśmy podstawy nowoczesnej wizji rozwoju Polski i jej regionów w „Raporcie Polska 2030”.** Rozpoczęliśmy projekt ograniczenia istniejących dokumentów strategicznych. Przyjęty przez nas „Plan uporządkowania strategii rozwoju” ogranicza 42 strategie sektorowe do dziewięciu zintegrowanych strategii rozwojowych.
- **Przygotowaliśmy „Koncepcję Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030”.** Dokument ten zawiera propozycje konkretnych zmian na każdym szczeblu: krajowym, regionalnym, lokalnym oraz funkcjonalnym, realizując postulaty rozwoju kraju.

Co zrobimy

- **Utrzymamy pozycję Polski jako lidera w unijnej polityce spójności.** Zaplanujemy wykorzystanie kolejnej perspektywy finansowej, starając się wygospodarować środki także na inteligentny rozwój, innowacje i projekty wspomagające sektor prywatny w budowaniu gospodarki opartej na wiedzy.

- **Uporządkujemy i ograniczymy liczbę programów rozwoju**, w tym programów wieloletnich. Proces ten będzie polegał na przyporządkowaniu obecnie realizowanych programów oraz innych dokumentów strategicznych do dziewięciu obowiązujących, zintegrowanych strategii rozwoju. Dzięki temu zwiększymy efektywność wydatkowania środków poprzez koncentrację publicznych środków finansowych na realizacji ograniczonej liczby priorytetów.

Infrastruktura

Równomierny rozwój kraju, likwidacja skutków istniejącej polaryzacji, zrównoważenie tempa postępu i poprawa jakości życia nas wszystkich, bez względu na miejsce zamieszkania, zależą przede wszystkim od tempa budowy i modernizacji dróg, sieci kolejowej, rozwoju dostępu do Internetu i usług komunikacyjnych. Mimo że nie wszystko, co zaplanowaliśmy, udało się zrobić, Polska jest obecnie największym placem budowy w Europie. Zdajemy sobie sprawę, że może to rodzić dla wielu z nas trudności w codziennym życiu, ale wszyscy wiemy także, że końcowy efekt wart jest wspólnego wysiłku nas wszystkich. Powstające centra kultury, place zabaw, odnawiane dworce kolejowe – to wszystko wpływa na poprawę jakości naszego

życia. Jednak wieloletnie zapóźnienia w odbudowie i tworzeniu nowej infrastruktury powodują, że wiele pozostaje jeszcze do zrobienia.

Czego dokonaliśmy

- Najpierw uprościliśmy prawo. **Przyjeliśmy tzw. specustawę drogową**, która zlikwidowała dwie decyzje niezbędne do rozpoczęcia budowy dróg (o ustaleniu lokalizacji drogi oraz pozwolenie na budowę), zastępując je jedną (decyzja o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej), ułatwiła wywłaszczenia i wprowadziła zachęty do opuszczenia nieruchomości.
- **Uporządkowaliśmy prawo środowiskowe** (m.in. skrócono czas wydawania decyzji środowiskowej z 300 do 100 dni) i wyznaczyliśmy obszary chronione NATURA 2000 (inwestycje zaplanowano tak, by z jednej strony służyły lokalnej społeczności, a z drugiej – nie zagrażały środowisku). Dzięki temu odblokowaliśmy wiele inwestycji infrastrukturalnych współfinansowanych ze środków UE.
- **Zmieniliśmy prawo zamówień publicznych** (m.in. ograniczono możliwość blokowania rozstrzygniętych przetargów poprzez wykazanie błędu w treści ogłoszenia).

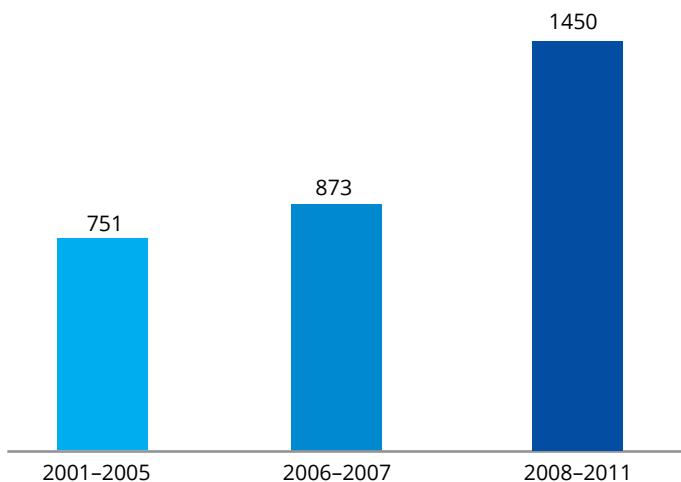
- **Przyjęliśmy ustawę ułatwiającą partnerstwo publiczno-prywatne, która m.in. zlikwidowała ograniczenia w zawieraniu umów PPP oraz zniósła obowiązek sporządzania skomplikowanych i kosztownych analiz.**
- **W ciągu czterech lat oddaliśmy do użytku 1343 km dróg krajowych, w tym 220 km autostrad, 430 km dróg ekspresowych, 146 km obwodnic miast i blisko 550 km nowoczesnych dróg po różnego rodzaju przebudowach. Było to możliwe, bo skutecznie zmieniliśmy prawo, by stworzyć nowy system finansowania inwestycji. To odblokowało i przyspieszyło budowę dróg w Polsce.**

Autostradowa Obwodnica Wrocławia

- **Od listopada 2007 roku zostało wyremontowanych i oddanych do użytku ponad 1450 km linii kolejowych.** Rozpoczęliśmy działania restrukturyzacyjne PKP SA, które przyniosą większą efektywność spółki i poprawią jej kondycję finansową, umożliwiając zwiększenie nakładów na inwestycje. Trwają remonty prawie 2 tys. km dróg kolejowych.

Długość zmodernizowanych torów kolejowych w trakcie rządów SLD-UP, PiS oraz PO-PSL

Źródło: MI

- W zeszłym roku uruchomiony został program remontów i modernizacji dworców kolejowych. **Realizujemy program modernizacji 70 dworców**, który potrwa do 2015 roku.

- **Rozpoczęliśmy modernizację polskich portów lotniczych.** Zwiększający się ruch lotniczy, poprawa dostępności do transportu lotniczego (obniżenie cen biletów) powodują, że lotniska w Polsce muszą zostać przygotowane do większego natężenia ruchu. Już teraz prowadzone są inwestycje w ośmiu portach lotniczych znajdujących się w Transeuropejskiej Sieci Transportowej (TEN-T) – w Warszawie, Poznaniu, Gdańsku, Wrocławiu, Katowicach, Krakowie, Rzeszowie i Szczecinie.

Lotnisko w Jasionce k. Rzeszowa

- **Budowane są także nowe porty lotnicze** – w Świdniku pod Lublinem oraz Modlinie koło Warszawy, a ich udziałowcami będą samorządy.

Co zrobimy

- **Dokończymy realizację rządowego Programu Budowy Dróg Krajowych na lata 2011–2015**, w tym budowę autostrad A1, A2, A4 oraz A8. Wzmocnimy sieć połączeń dróg ekspresowych i obwodnic miast.
- **Dokończymy modernizację kolei konwencjonalnej.** Dostosujemy sieci kolejowe do prędkości 120 i 160 km/h, tworząc komercyjnie dochodową alternatywę dla osobowego i towarowego transportu samochodowego. W ramach programu remontów zmodernizujemy 200 dworców kolejowych.
- **Dokończymy restrukturyzację grupy PKP SA.** Spółki PKP Cargo, Telekomunikacja Kolejowa, PKP Energetyka, PKP Intercity, PKL zostaną sprywatyzowane.
- **Chcemy, by Urząd Transportu Kolejowego pełnił rolę rzecznika praw pasażerów.** Wzmocnimy jego rolę, szczególny nacisk kładąc na

dostępność kolei dla wszystkich grup podróżnych, w tym osób niepełnosprawnych, starszych, kobiet w ciąży, osób podróżujących z dziećmi.

- **Zmodernizujemy terminale pasażerskie na lotniskach** w celu zwiększania ich przepustowości. Lotniska zostaną lepiej skomunikowane z drogami i liniami kolejowymi.
- W ramach programów budownictwa mieszkaniowego chcemy objąć preferencyjnym kredytem większą liczbę Polek i Polaków. **Do końca 2012 roku będziemy kontynuować zmodyfikowany program „Rodzina na swoim”.**
- **Zaproponujemy nową formułę realizacji inwestycji mieszkaniowych, w ramach której osoby wynajmujące mieszkanie stopniowo spłacałyby koszt jego budowy, aż do nabycia pełnych praw własności.** Program ten ma objąć osoby niemające zdolności kredytowej pozwalającej na zakup mieszkania i umożliwić realizowanie inwestycji mieszkaniowych w oparciu o najem lokalu. W szczególny sposób traktowane będą te osoby, których dochody uniemożliwiają w inny sposób zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych na rynku. Do nich adresowane będą programy budownictwa socjalnego i komunalnego z udziałem budżetu państwa i samorządów oraz budownictwo społeczne.

4. Stabilna gospodarka

- Bezpieczne pieniądze
- Emerytury i rynek pracy
- Rolnictwo
- Czyste środowisko

Pod koniec pierwszego roku kadencji rządu wybuchł największy od II wojny światowej kryzys gospodarczy na świecie. W tym kontekście najważniejszym wyzwaniem stojącym przed rządem stało się utrzymanie wiarygodności i stabilności polskiej gospodarki. Po trzech latach kryzysu można powiedzieć, że z tego zadania rząd wywiązał się dobrze. Polska przeszła suchą stopą przez kryzys finansowy w 2009 roku, utrzymała i umocniła potencjał wzrostu, a obecnie jest na ścieżce konsolidacji finansów publicznych.

Walka ze światowym kryzysem gospodarczym była i będzie naszym najważniejszym zadaniem jeszcze przez kilka lat, zwłaszcza w kontekście nowych zagrożeń płynących z objętej kryzysem strefy euro. Dlatego wszystkie propozycje programowe partii politycznych w obszarze gospodarki muszą być oceniane przez pryzmat odpowiedzialności i ostrożności.

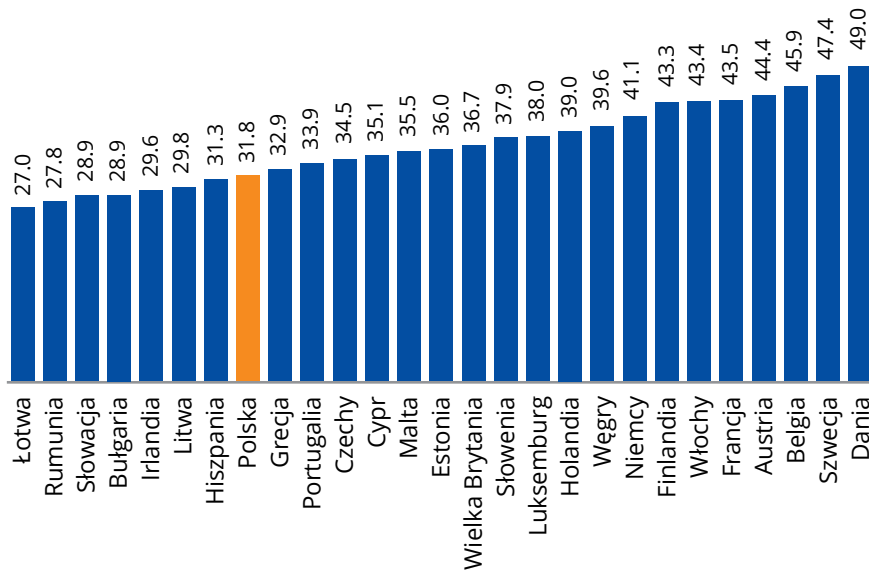
Czego dokonaliśmy

W krótkim horyzoncie czasowym rząd wpływa na zatrudnienie i rozwój gospodarczy poprzez swoją politykę finansów publicznych. Już w grudniu 2007 roku w budżecie na 2008 rok odziedziczonym po PiS przezornie obniżyliśmy wydatki o 3 mld złotych, mimo że wtedy nikt o kryzysie światowym jeszcze nie myślał. Budżet na 2009 rok był zaplanowany jeszcze bardziej oszczędnie, założyliśmy deficyt na poziomie jedynie 18 mld złotych (9 mld złotych mniej niż na 2008 rok).

- Kiedy światowy kryzys uderzył rykoszetem w Polskę, drastycznie obniżając dochody państwa, nie zabrakło nam odwagi, by znowelizować budżet i wprowadzić pakiety oszczędnościowe na 13,5 mld złotych. **Opozycja opowiadała się wówczas za zwiększeniem wydatków i gigantycznym dodatkowym zadłużeniem Polaków.**
- **Budżety na ten i przyszły rok mają obniżyć deficyt sektora publicznego o 80 mld złotych.** Odbywa się to głównie przez twarde trzymanie wzrostu wydatków (tzw. reguła wydatkowa), ale także przez reformę OFE, emerytur pomostowych oraz podwyższenie VAT w ubiegłym roku. Warto przy tym zauważyć, że naprawiamy finanse publiczne utrzymując niski udział podatków w PKB. Sprzyja to szybkiemu rozwo-

jowi gospodarczemu i wzrostowi zatrudnienia w średnim okresie.

Ranking krajów UE według udziału wpływów z podatków i składek w PKB

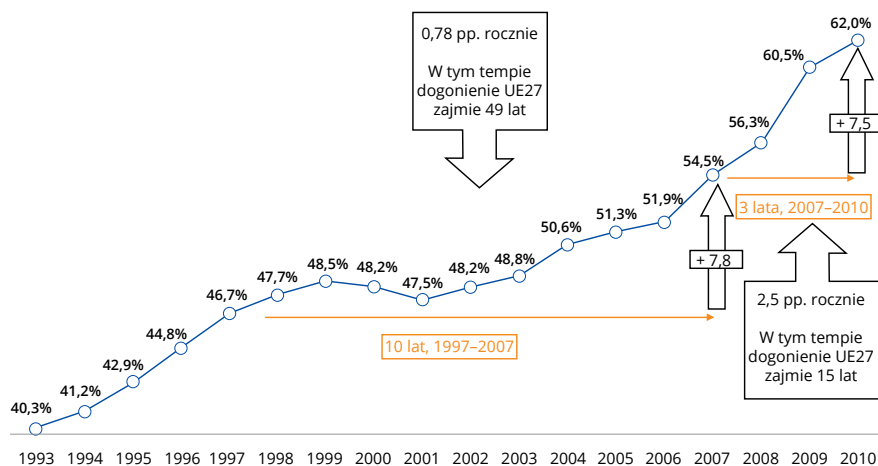

- Przewidując, że kryzys strefy euro może znacznie się zaostrzyć: 1) przedłużyliśmy na dwa lata i podwyższyliśmy do 30 mld dolarów elastyczną linię kredytową, którą zapewniono nam w Międzynarodowym Funduszu Walutowym; 2) wyprzedzająco zapewniliśmy finansowanie potrzeb państwa na rok 2011 (na poziomie przekraczającym obecnie 90%), dzięki czemu na koncie budżetu państwa znajduje się 50 mld złotych (w poprzednich latach było to 7-12 mld złotych).

W Polsce w czasie naszych czteroletnich rządów udało się obronić wzrost gospodarczy. Był on najszybszy w całej Unii w latach kryzysu (2008–2010) i wyniósł łącznie 10,6%. Wśród większych krajów uprzemysłowionych całego świata byliśmy na szóstym miejscu, wyprzedzając Koreę Płd. i Tajwan. Dzięki temu doganialiśmy bogate kraje Europy Zachodniej szybciej niż kiedykolwiek wcześniej.

- **W ciągu tych trzech lat udało nam się pokonać dystans, który poprzednim rządów zajął ponad trzy razy tyle, bo aż 10 lat.** Gdybyśmy rozwijali się w tamtym tempie, to pod względem poziomu życia dogonilibyśmy Unię dopiero za 49 lat. Natomiast przy obecnym tempie stanie się to faktem już za 15 lat. Obecnie nasz wzrost jest notowany na poziomie około 4% PKB.

PKB per capita w Polsce wg PPS (UE27=100)

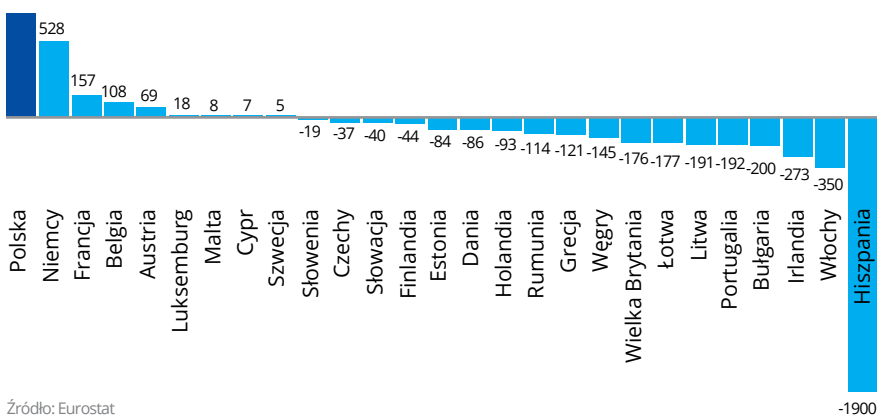

Źródło: AMECO, KE

- Jednak wzrost gospodarczy musi służyć człowiekowi, nigdy odwrotnie. Musi powodować bogacenie się Polaków i – co najważniejsze – zapewnić im miejsca pracy. To również udało się nam osiągnąć. Pomimo światowego kryzysu powstało w Polsce tysiące nowych miejsc pracy. **Prawie połowa wszystkich dodatkowych miejsc pracy stworzonych w Europie w latach 2008–2010 powstała nad Wisłą (730 tys.).** Pod względem nowych miejsc pracy jesteśmy na pierwszym miejscu w Europie, wyprzedzając Niemcy (650 tys.), a warto pamiętać, że mają one ponad dwukrotnie więcej ludności. W porównaniu z tym samym kwartałem 2007 roku mamy w Polsce już ponad milion nowych miejsc pracy.

Liczba pracujących (BAEL) – porównanie międzynarodowe zmian w okresie 2008–2010

Źródło: Eurostat

Co zrobimy

- **Będziemy dążyć do zrównoważonego budżetu w czasie następnej kadencji.** Zredukujemy zadłużenie do 48% PKB z obecnych 53%. Podejmiemy działania, aby dług obniżył się do 40% PKB do roku 2018. Dzięki takiej konsolidacji finansów publicznych spadną koszty obsługi długu i kredytowania się na rynku przez sektor publiczny i prywatny. Narodowy Bank Polski będzie miał przestrzeń do obniżania stóp procentowych, co wspomogę wzrost gospodarczy.
- Aby utrzymać wiarygodność finansową Polski i zapewnić finansowanie wszystkich potrzeb państwa wobec obywateli w sytuacji potencjalnego powrotu kryzysu finansowego na świecie, **utrzymamy naszą Elastyczną Linie Kredytową w MFW** i już jesienią zabezpieczymy przyszłoroczne finansowanie państwa.
- **Wdrożymy docelową regule budżetową,** która zwiąże limit wydawanych środków ze średniookresowym wzrostem gospodarczym.

BEZPIECZNE PIENIĄDZE

Państwo ma obowiązek zabezpieczyć się przed możliwymi turbulencjami w sektorze bankowym, mając na uwadze bezpieczeństwo tysięcy polskich firm i milionów konsumentów.

Czego dokonaliśmy

- Wraz z wybuchem światowego kryzysu jako jeden z pierwszych rządów w Europie stworzyliśmy ramy prawne dodatkowo zabezpieczające pieniądze Polaków w bankach. **Już w grudniu 2008 roku Sejm uchwalił podwyższenie gwarancji naszych kont z 22 tys. euro do 50 tys. euro (a w 2009 roku dodatkowo do poziomu 100 tys. euro).**
- W 2009 roku w ramach pakietu antykryzysowego wprowadziliśmy także tzw. **ustawę płynnościową**, zapewniającą dodatkową płynność bankom, w miarę potrzeby, i **„ustawę rekapitalizacyjną”**, umożliwiającą wzmocnienie kapitałowe banków przez państwo, tym samym zabezpieczając interesy klientów banków i stabilność sektora bankowego.
- W sierpniu bieżącego roku weszła w życie tzw. **ustawa spreadowa**, pozwalająca tym, którzy

zaciągnęli kredyty w walucie zagranicznej, spłacać raty bezpośrednio w tej walucie (zakupione w dowolnym banku lub kantorze). Powinno to wyeliminować stosowanie niekorzystnego dla klientów kursu wymiany złotych na walutę przy zapłacie rat.

- Badanie odporności na szoki ekonomiczne (tzw. *stress test*) przeprowadzone w lipcu tego roku przez Europejski Nadzór Bankowy (EBA) wykazało, że **Bank PKO BP jest trzecim najbezpieczniejszym wśród 91 największych europejskich banków.**
- Analogiczne badania przeprowadzone w innych polskich bankach przez Narodowy Bank Polski i Komisję Nadzoru Finansowego pokazują, że **Polski sektor bankowy jest jednym z najbezpieczniejszych w Europie.**

Co zrobimy

- Wprowadzimy w przyszłej kadencji tzw. **bankową opłatę ostrożnościową**, uiszczaną przez instytucje prowadzące działalność bankową. Środki te będą kierowane do Bankowego Funduszu Gwarancyjnego, a nie do budżetu państwa, i będą mogły być używane – zamiast środków podatnika – w przypadku potrzeby

dokapitalizowania któregoś z banków na skutek ewentualnego przyszłego kryzysu finansowego.

- **Wzmocnimy polski sektor bankowy** m.in. przez stworzenie Rady Ryzyka Systemowego pod przewodnictwem Prezesa NBP, na wzór Europejskiej Rady ds. Ryzyka Systemowego (ang. European Systemic Risk Board), której przewodniczy Prezes Europejskiego Banku Centralnego, co w większym stopniu zapewni długoterminowe bezpieczeństwo naszych środków w bankach.

EMERYTURY I RYNEK PRACY

„Godna emerytura i większa liczba miejsc pracy” to nie tylko dobrze brzmiące hasło wyborcze. To przede wszystkim konkretne cele, które każdy rząd musi umieć zrealizować, a jest to szczególnie trudne w czasie światowego kryzysu gospodarczego. Tylko odpowiedzialna polityka budżetowa połączona z konsekwentną zmianą systemu pozwala w pełni zrealizować te postulaty.

Czego dokonaliśmy

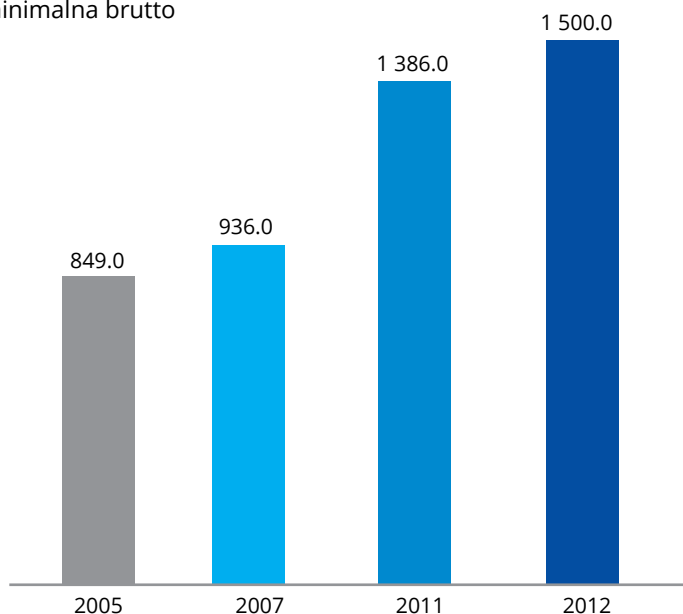
- **Utrzymaliśmy obniżkę składki rentowej i stawek PIT**, mimo że wielu ekspertów nakłaniało

nas do tego, aby w dobie kryzysu powrócić do wcześniejszych stawek. Świadomie wybraliśmy trudniejszą drogę, wiedząc, że utrzymanie tych decyzji wiąże się z koniecznością przygotowania finansów publicznych na znaczny ubytek dochodów państwa.

- **Przeprowadziliśmy reformę otwartych funduszy emerytalnych**, aby zahamować wzrost długu, przy jednoczesnym zabezpieczeniu przyszłych emerytów. Ponadto osoby, które będą oszczędzać na tzw. indywidualnych kontach zabezpieczenia emerytalnego (IKZE), skorzystają ze specjalnej ulgi podatkowej.
- **Obniżyliśmy także pobieraną przez OFE opłatę od składki** – z 7% do 3,5%, dzięki czemu uczyniliśmy emerytury bezpieczniejszymi, a równocześnie obniżyliśmy potrzeby pożyczkowe państwa.
- **Najważniejszą reformą było wprowadzenie emerytur pomostowych**. W przeciwieństwie do poprzedniego rządu nie baliśmy się tego zrobić. Dzięki tym, kluczowym dla dokończenia reformy emerytalnej, zmianom do 2015 roku efektywny wiek emerytalny podwyższy się o 3 lata. Do 2020 roku da to całemu naszemu społeczeństwu prawie 45 mld złotych oszczędności.

- Udało nam się utrzymać wysoki wzrost gospodarczy. Dzięki temu mogliśmy w pełni wywiązać się z naszych zobowiązań wobec starszego pokolenia. W sytuacji gdy w wielu innych krajach dokonywano ostrych cięć świadczeń, nam **udało się podnieść wysokość emerytur przeciętnie z 1347 złotych w 2007 roku aż do 1785 złotych w 2011 roku**. W 2005 wynosiły one zaledwie 1257 złotych.
- **Dzięki zapewnieniu stabilności gospodarczej mogliśmy podnieść płacę minimalną w bezpieczny sposób, czyli tak, że nie spowodowało to wzrostu bezrobocia**. Na 2012 rok podnieśliśmy ją do poziomu 1500 złotych. Oznacza to wzrost w stosunku do rządów PiS o 564 złotych, a w stosunku do rządów SLD aż o 651 złotych.

Płaca minimalna brutto

Źródło: MF

- **Przyjęliśmy tzw. pakiet antykryzysowy**, który ułatwił przedsiębiorcom elastyczne reagowanie na kryzys, m.in. poprzez dłuższe rozliczanie czasu pracy i wprowadzenie ruchomego czasu pracy.
- Pomimo kryzysu, stopa bezrobocia w pierwszym półroczu 2011 roku wyniosła 12,8%, podczas gdy w 2007 roku, czyli w czasach świetnej koniunktury na świecie, wynosiła 13,9%, a w 2005 – aż 19,0%.
- **Stopa bezrobocia wśród absolwentów szkół wyższych obniżyła się z 22,8% w 2007 roku do**

21,5% obecnie (w 2005 wynosiła aż 31,3%). Pod tym względem pozycja Polski w UE poprawiła się w stosunku do rządów SLD i PiS aż o cztery pozycje.

- Główną przyczyną ubóstwa jest brak pracy. Dlatego, tworząc nowe miejsca pracy i ograniczając bezrobocie, walczyliśmy także z ubóstwem. **Odsetek ludzi zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym obniżyliśmy z 34,4% w roku 2007 roku do 27,8% obecnie.** W 2005 roku wynosił on jeszcze więcej, bo aż 45,3%.

Co zrobimy

- **Płace sfery budżetowej, zamrożone ze względu na kryzys, zaczną ponownie rosnać.** Podobnie jak konsekwentnie zwiększyliśmy płace nauczycieli, będziemy sukcesywnie podnosić wynagrodzenia innych ważnych społecznie grup zawodowych, zaczynając od nauczycieli akademickich i policjantów.
- Wzorem krajów najbardziej rozwiniętych wprowadzimy **przepisy gwarantujące kobietom „równą płacę za równą pracę”,** eliminując dyskryminację kobiet w miejscu pracy.

- **Wprowadzimy reformę emerytur mundurowych.** Zrobimy to z poszanowaniem praw nabytych, co oznacza, że nowe zasady nie będą dotyczyły osób obecnie pracujących w tych służbach.
- **Zwiększymy efektywność zarządzania aktywami OFE.** Dla osób zbliżających się do emerytury wprowadzimy bezpieczne fundusze, jednocześnie dla osób młodych pozostawimy fundusze bardziej efektywne, aby w pełni mogły one skorzystać na wzrostach giełdowych w długim okresie.
- **Zwiększymy ulgi podatkowe dla dobrowolnie odkładających na emeryturę Polaków do 6% dochodu,** by motywować ich do oszczędzania i wzmacniać bezpieczeństwo emerytalne.
- **Otworzymy zawody, które do tej pory pozostawały zamknięte,** ponieważ godzi to przede wszystkim w osoby młode, którym najtrudniej jest uzyskać pierwszą pracę. Będziemy się przy tym wzorować na takich krajach, jak Szwecja czy Finlandia, w których liczba zawodów regulowanych jest najniższa w UE.
- **Nadal będziemy intensywnie prywatyzowali przedsiębiorstwa pozostające pod kontrolą Skarbu Państwa.** Równocześnie unowocześni-

my zarządzanie udziałami Skarbu Państwa w przedsiębiorstwach o kluczowym znaczeniu dla gospodarki tak, aby odpowiadały one standardom sektora prywatnego.

ROLNICTWO

W ostatnich latach polskie rolnictwo, dzięki funduszom unijnym i dynamicznie rozwijającemu się przemysłowi rolno-spożywczemu, przeżywa gwałtowny rozwój. Polskie sery, przetwory i mięso cieszą się popularnością na światowych rynkach. Dzięki temu Polska wieś się zmienia. Staje się atrakcyjnym miejscem pracy, zamieszkania i wypoczynku. Zmniejsza się dystans w poziomie życia pomiędzy obszarami wiejskimi a miastami. Rosnący popyt na żywność na świecie stwarza szansę, aby wieś i rolnictwo objąć naszym programem inteligentnego rozwoju. Rolnictwo powinno pozostać istotną częścią polskiej gospodarki i fundamentem bezpieczeństwa żywnościowego obecnych i przyszłych pokoleń. Dlatego chcemy wspierać rozwój nowoczesnego rolnictwa. Do tego potrzebne jest inteligentne i oparte na umiejętności współpracy wykorzystanie środków publicznych. Celem powinno być wspomaganie gospodarstw rodzinnych w zwiększaniu areału i tworzeniu grup producenckich, bo tylko tak można połączyć utrzymanie

wysokiej jakości i bezpieczeństwa polskiej żywności z większą rentownością gospodarstw i podniesieniem jakości życia ludzi na wsi.

Czego dokonaliśmy

- **Od momentu przystąpienia Polski do UE wsparcie publiczne dla rolników wyniosło już ponad 113 mld złotych, w tym ponad 76 mld złotych pochodziło ze środków Wspólnej Polityki Rolnej.**
- Głównym mechanizmem wsparcia modernizacji polskiego rolnictwa są dopłaty bezpośrednie. Polscy rolnicy otrzymali ponad 63 mld złotych dopłat bezpośrednich. **Z dopłat hektarowych korzysta blisko 1,5 mln rolników.**
- **Polska jest także liderem w wykorzystaniu innych instrumentów Wspólnej Polityki Rolnej.** Łączna wartość środków przekazanych na modernizację polskiego rolnictwa z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich przekroczyła już kwotę 26 mld złotych, co stawia nasz kraj na pierwszym miejscu wśród państw UE. W samym rekordowym 2010 roku kwota wsparcia wyniosła 8,2 mld złotych, a w 2011 roku przekroczyła już 6 mld złotych.

- **Dodatkowo ze środków UE korzystają polscy rybacy.** Z funduszy unijnych otrzymali oni już ponad miliard złotych, a dodatkowy miliard zostanie rozdysponowany w najbliższym czasie.
- Realizujemy także wiele działań, które mają **przeciwdziałać wyludnianiu się wsi.** Zwiększyliśmy wysokość premii dla młodych rolników z 50 tys. do 75 tys. złotych. Dla studentów z rodzin wiejskich o dochodach nieprzekraczających 600 złotych na osobę stworzyliśmy program udzielania poręczeń do wysokości 100% wykorzystanej kwoty kredytu. Budżet na „renty strukturalne” został zwiększony o 320 mln euro. Dla producentów rolnych wprowadziliśmy możliwość uzyskania preferencyjnych kredytów na sfinansowanie zakupu udziałów i akcji zakładów przetwórczych. Stworzyliśmy dziewięć specjalnych Funduszy Promocji Produktów Rolno-Spożywczych, zarządzanych wyłącznie przez rolników.
- **Rośnie liczba grup producentów rolnych.** Tylko w 2008 roku zarejestrowanych zostało 158 nowych grup. W całym kraju jest ich blisko 700. Już dziś obowiązuje preferowanie grup producenckich w działaniach pomocowych, a ich dalszy rozwój wpisuje się w naszą filozofię rozwoju i dobrobytu opartego na współpracy.

- **Ponad 70 mln euro środków z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich przeznaczonych zostało na realizację programu „Mój Rynek”, dzięki któremu w każdym powiecie stworzone zostanie targowisko, na którym rolnicy i producenci rolni będą sprzedawać swoje produkty.**

Co zrobimy

- Dzięki polityce rządu głównymi beneficjentami środków unijnych w kolejnych wieloletnich ramach finansowych UE po 2013 roku pozostaną polscy rolnicy.
- Realizacja ambitnych projektów przy wykorzystaniu funduszy unijnych **przyspieszy wprowadzanie nowych technologii produkcji w rolnictwie oraz poprawi jakość produkcji.** Będzie też służyć zharmonizowaniu warunków produkcji rolniczej z wymogami dotyczącymi ochrony środowiska naturalnego i zdrowej żywności, która będzie w większym stopniu naszym hitem eksportowym.
- **Będziemy wspierać rodzinne gospodarstwa,** aby nadal wytwarzały dobrą i tanią żywność, aby zachowały swoją wielką wartość społeczną, kulturową i narodową. Dla tych gospodarstw przygotowany zostanie uproszczony system

pozyskiwania unijnych środków. Zniesiony zostanie obowiązek dostarczania co roku tych samych szczegółowych informacji. „Pakiet dla rodzinnego gospodarstwa” będzie zachęcał do modernizacji, rozwoju i konkutowania gospodarstw między sobą.

- **Wprowadzimy preferencyjny kredyt konsolidacyjny (podobny do hipotecznego) dla gospodarstw rodzinnych chcących powiększyć areał**, pod warunkiem prowadzenia rachunkowości rolniczej. W pierwszej połowie 2011 roku ponad 51 tys. ha gruntów w gestii Skarbu Państwa zostało sprzedane. Większość nabywców stanowiły grupy rolników prowadzących gospodarstwa rodzinne, którzy zakupili ziemię, żeby powiększyć własne gospodarstwa.
- Zgodnie z Traktatem Akcesyjnym w 2013 roku osiągniemy poziom płatności dopłat bezpośrednich dla rolników w wysokości 100%. Jednak ze względu na historyczne uwarunkowania (m.in. wysokość plonu referencyjnego), formalne zrównanie płatności nie oznacza, że polscy rolnicy będą otrzymywali wsparcie równej wysokości pomocy otrzymywanej w innych krajach UE. Dlatego już w 2008 roku rozpoczęliśmy batalię o zmianę zasad Wspólnej Polityki Rolnej po 2013 roku. Cały czas trwają dyskusje, spotkania i konsultacje w tej sprawie. Opowiadamy się za

odejściem od historycznych tytułów do płatności. Jesteśmy za stworzeniem sprawiedliwego, prostego i przejrzystego systemu dopłat bezpośrednich. Coraz więcej państw popiera nasz punkt widzenia.

- **Podjmiemy działania ukierunkowane na restrukturyzację i zwiększenie wydajności rolnictwa** poprzez wsparcie rozwoju innowacyjnego sektora rolno-spożywczego. Rozwój ten odbywał się będzie poprzez modernizację, wspieranie innowacyjności i efektywności produkcji, a także poprzez wsparcie w zakresie pozyskiwania energii ze źródeł odnawialnych.
- Dzięki programowi „Świetliki”, szerokopasmowemu Internetowi w każdej gminie, e-podręcznikom i funduszom spójności przeznaczonym na rozwój i unowocześnienie wiejskiej infrastruktury **nadal będziemy niwelować nierówny start młodzieży wiejskiej – nierówny dostęp do wiedzy i podnoszenia kwalifikacji**, także w dziedzinach związanych z nowoczesnym gospodarowaniem.
- Kluczem do modernizacji polskiej wsi jest edukacja od pierwszych lat życia dziecka. Uchwalona „ustawa żłobkowa” oraz programy wspierające powstawanie punktów dziennej opieki nad dziećmi (program „Maluch”) pozwolą **zwiększyć**

liczbę żłobków i przedszkoli na obszarach wiejskich.

- **Podjmiemy działania upowszechniające posiadanie komputerów osobistych przez rolników oraz szkolenia zapobiegające e-wykluczeniu na wsi (w dziedzinie wykorzystania sieci, technologii informacyjno-komunikacyjnych i e-biznesu).**
- **Nasze działania skoncentrujemy na wspieraniu rozwoju przedsiębiorczości wiejskiej, przede wszystkim agroturystyki, oraz promocji lokalnych przedsiębiorców, ułatwiając im przydomową produkcję, przetwórstwo i sprzedaż produktów rolnych.**
- **Przeznaczymy miliard złotych ze środków unijnych na Fundusz Przedsiębiorczości na Wsi. Za jego pomocą wesprzemy osoby odchodzące z rolnictwa do innej działalności na własny rachunek, co zwiększy dywersyfikację ekonomiczną na wsi, będzie wspierać rozwój usług i mobilność zawodową mieszkańców wsi.**

CZYSTE ŚRODOWISKO

Polska w ostatnich latach szybko się rozwija i nadrabia wieloletnie zaległości infrastrukturalne i gospodarcze. Ten dynamiczny rozwój odbywa się w zgodzie z zasadami ochrony środowiska i właśnie dlatego nasz kraj ciągle wyróżnia się na tle innych krajów europejskich nieskażoną przyrodą, pięknymi lasami, malowniczym krajobrazem. Naszym celem jest dalsza, skuteczna ochrona i promocja unikalnych środowiskowych zasobów Polski, przy jednoczesnym wspieraniu długofalowego rozwoju gospodarczego kraju i dbałości o lepszą jakość życia Polaków.

Czego dokonaliśmy

- **Odblokowaliśmy procedury środowiskowe dla inwestycji**, dzięki czemu udało się podpisać największą w historii ilość umów na budowę dróg i autostrad. Zakończyliśmy bezsensowny, destrukcyjny i kosztowny spór wokół Doliny Rospudy, czym udowodniliśmy, że można budować infrastrukturę w Polsce z poszanowaniem cennych ekosystemów. Skróciliśmy czas wydawania pozwoleń środowiskowych z 300 do 100 dni.
- Zakończyliśmy spory z Brukselą, m.in. o wyznaczenie obszarów NATURA 2000, dzięki czemu

odblokowaliśmy finansowanie projektów unijnych.

- **Najlepiej w historii Polski radzimy sobie z wykorzystaniem funduszy.** Podstawową zasadą wyboru beneficjentów były konkursy. Rozdysponowaliśmy blisko 5 mld euro na inwestycje prośrodowiskowe.
- **Stworzyliśmy nowy system gospodarki odpadami** – dzięki czemu już od stycznia 2012 roku z polskiego krajobrazu zaczynają znikać góry śmieci, przedsiębiorcy zyskują możliwość konkurencji na terenie całego kraju, wzmocniona zostanie rola samorządów w zagospodarowaniu odpadów.
- **Łagodzone są zapisy dotyczące polityki klimatycznej Unii Europejskiej.** Dzięki zdecydowanej postawie polskich negocjatorów wypracowaliśmy korzystne zapisy dotyczące pakietu energetyczno-klimatycznego w odniesieniu do zobowiązań poprzedniego rządu przyjętych przez Radę Europejską w 2007 roku redukcji emisji o 20% i 30%. Dzięki strategii negocjacyjnej rządu w ciągu ostatnich czterech lat Polska stała się ważnym graczem w Europie, z którego zdaniem na temat polityki energetycznej i klimatycznej należy się liczyć.

- **Zaczęliśmy zarabiać na klimacie.** Polska znacząco zredukowała emisje – mimo zaniedbań rządu PiS stworzyliśmy system, dzięki któremu Polska pozyskuje środki na inwestycje klimatyczne – w ten sposób zarobiliśmy już ponad 80 mln euro. Pieniądze są wykorzystywane głównie na termoinwestycje w szkołach, przedszkolach, szpitalach, domach pomocy społecznej i na ekologiczne wytwarzanie energii.
- **Stworzyliśmy projekt „Green Evo”,** aby promować za granicą najlepszych polskich przedsiębiorców w branży ochrony środowiska. Rozwijamy w ten sposób Polską myśl technologiczną i promujemy pomysłowość i kreatywność.

Co zrobimy

- **Najważniejszym celem rządu jest zapewnienie obywatelom wysokiej jakości życia** – czystego powietrza, czystej wody i terenów zielonych, w zgodzie z rozwojem gospodarczym kraju.
- Kluczowe jest zachowanie unikalnej polskiej przyrody w dobrym stanie. Objęcie ochroną najcenniejszych przyrodniczych fragmentów kraju oraz utrzymanie wyróżniającej się w skali Europy różnorodności biologicznej to nasz obowiązek wobec przyszłych pokoleń. Dążeniem rządu będzie kontynuacja działań związanych

z powiększeniem obszaru chronionego Puszczy Białowieskiej, objęcie ochroną unikalnego krajobrazu i przyrody Mazur oraz stworzenie mechanizmów wsparcia dla podmiotów gospodarujących na obszarach chronionych. Dużym problemem dla ochrony polskich gatunków roślin może stać się wysiewanie na polach roślinności genetycznie zmodyfikowanej. **Rząd będzie dążył, aby w Polsce możliwe stało się tworzenie stref wolnych od GMO.**

- Niemal 28% powierzchni Polski stanowią wyjątkowej jakości lasy. **Konieczna jest kontynuacja programu zwiększania lesistości kraju.** Konieczne jest również utrzymanie integralności Lasów Państwowych. Właścicielem lasów musi pozostać państwo.
- **Dbając o mieszkańców polskich miast, będziemy wspierać ekologiczne formy transportu** – transport zbiorowy i ścieżki rowerowe. Będziemy rozwijać inteligentne systemy sygnalizacji świetlnej, które nie tylko rozładowują korki, ale również powodują zmniejszenie emisji spalin. Wskutek znaczącej poprawy planowania przestrzennego w miastach będą skutecznie chronione obszary zielone (m.in. parki), które poza funkcjami wypoczynkowymi pełnią także inne ważne funkcje biologiczne, oczyszczają powietrze i retencjonują wodę.

- **Mimo wprowadzenia wielu uproszczeń i skrócenia czasu oczekiwania na decyzję środowiskową, procedury i przepisy w zakresie ochrony środowiska nadal są skomplikowane.** Będziemy dążyli do uproszczenia obciążeń administracyjnych w tym obszarze dla przedsiębiorców, w szczególności poprzez uproszczenie prawa i procedur, a także pełną informatyzację tego sektora.
- Będziemy wspierać dalszy rozwój społeczeństwa obywatelskiego poprzez wzmacnianie współpracy z organizacjami pozarządowymi na rzecz ochrony zasobów przyrodniczych oraz jednoczesnego rozwoju gospodarczego kraju.
- **Zreformujemy zarządzanie gospodarką wodną w Polsce,** tak by uporządkować układ instytucjonalny, a także system zarządzania i finansowania, między innymi poprzez rozdzielenie zarządzania wodami od zarządzania infrastrukturą.
- Do roku 2015 zakończymy kluczowe przedsięwzięcia związane z bezpieczeństwem dużych ośrodków miejskich i innych obszarów szczególnie zagrożonych wystąpieniem powodzi.

